

SUBREGION PÓŁNOCNY
Województwa Śląskiego

Strategia Rozwoju Subregionu Północnego
Województwa Śląskiego
na lata 2021-2027,
z perspektywą do 2030

Przewodniczący Związku

Krzysztof Majjaszczyk

Częstochowa, wrzesień 2023 r.

Spis treści

Słownik kluczowych skrótów:	3
Wprowadzenie	4
1. Ramy prawne i planistyczne Strategii Rozwoju Subregionu	9
2. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów w przygotowaniu dokumentu	11
2.1. Badania ankietowe	11
2.2. Nabór partnerów społeczno-gospodarczych	12
2.3. Komisja ds. współpracy i partnerstwa	17
2.4. Sprawozdanie z konsultacji społecznych	21
3. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	24
4. Kluczowe wnioski z diagnozy	27
4.1. Położenie i układ administracyjny	27
4.2. Mieszkaniec	29
4.3. Gospodarka	37
4.4. Środowisko i przestrzeń	39
4.5. Zarządzanie, powiązania funkcjonalne i relacje	47
4.6. Analiza SWOT	51
4.7. Kluczowe aspiracje Subregionu Północnego na podstawie prac partycypacyjnych	54
5. Wizja i cele rozwoju Subregionu Północnego	58
5.1. Priorytety, cele i kierunki rozwoju Subregionu Północnego	59
6. Przedsięwzięcia zintegrowane i inne przedsięwzięcia służące osiągnięciu celów Strategii	67
7. Oczekiwane rezultaty planowanych działań wraz ze wskaźnikami	96
8. Ramowy model funkcjonalno-przestrzenny Subregionu Północnego oraz rekomendacje do polityk przestrzennych	102
9. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa	106
10. Subregionalne Obszary Strategicznej Interwencji	116
11. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	118
11.1. Ramy organizacyjne i zasady wdrażania	118
11.2. Potencjalne źródła i ramy finansowania kluczowych działań wskazanych w Strategii wraz z modelem partnerskiej realizacji projektów	129
12. Mechanizm monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii	143
13. Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii (ex-ante)	146
13.1. Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej ewaluacji ex-ante	146
14. Załączniki	148
Spis rysunków	152
Spis tabel	153

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Słownik kluczowych skrótów:

B+R – Badania i rozwój

CSR - Corporate Social Responsibility (Społeczna Odpowiedzialność Biznesu).

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FEnIKS 2021-2027- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

FESL 2021-2027- Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027

GUS - Główny Urząd Statystyczny

ICT – Information And Communication Technologies (Technologie Informacyjne i Komunikacyjne)

ITS – Inteligentne Systemy Transportowe

IZ - Instytucja Zarządzająca

JST - Jednostka Samorządu Terytorialnego

MOF – Miejskie Obszary Funkcjonalne

MŚP – Małe i średnie przedsiębiorstwa

MTB – Mountain Terrain Bike (oznacza rower przeznaczony do jazdy w terenie górzystym)

NGO – Non-Governmental Organization (Organizacja Pożytku Publicznego)

OECD - Organisation for Economic Cooperation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)

OSI –Obszary Strategicznej Interwencji

OZE – Odnawialne źródła energii

SWOT – analiza obejmująca: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse) i Threats (zagrożenia).

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi dokument Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030, (Strategia Subregionu), która ma być strategią ponadlokalną oraz instrumentem tzw. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), będących instrumentem wdrażania strategii terytorialnych w ramach polityki spójności.

Strategia Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 została przygotowana przez Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego (zwane dalej: Związkiem), przy aktywnej partnerskiej współpracy jednostek samorządu terytorialnego z obszaru subregionu oraz partnerów społecznych i gospodarczych.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, stanowią mają instrument wspierania miejskich obszarów funkcjonalnych, wskazanych przez władze samorządowe w strategii rozwoju województwa, a jednocześnie obejmować powinny także obszary wiejskie powiązane funkcjonalnie z ośrodkami miejskimi realizującymi ZIT.

Subregion Północy jest jednym z 4 obszarów wskazanych w polityce rozwoju województwa określonej w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. Subregiony w polityce rozwoju województwa śląskiego stanowią regionalne Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu funkcjonalnym.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „celem ich wyznaczenia była organizacja procesów rozwojowych w oparciu o istniejące powiązania funkcjonalne, gospodarcze i społeczno-historyczne. Podział na subregiony był kontynuowany w kolejnych dokumentach strategicznych, zarówno w Strategii Rozwoju Województwa, jak i Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa. Znajdował również swoje odzwierciedlenie w dokumentach wdrożeniowych, związanych m.in. z realizacją polityki spójności UE. W RPO WSL 2007-2013 subregiony otrzymały wsparcie poprzez realizację Programów Rozwoju Subregionów (PRS). W ramach kolejnego okresu programowania tj. w RPO WSL 2014-2020 województwo śląskie realizuje wsparcie dla subregionów poprzez objęcie ich instrumentem zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT/RIT). Z uwagi na postępującą integrację instytucjonalną subregionów¹ oraz ich duże doświadczenie, związane

¹ Wszystkie subregiony działają instytucjonalnie w oparciu o funkcjonujące stowarzyszenia samorządowe: Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Subregionu Południowego Województwa Śląskiego Aglomeracja Beskidzka z siedzibą w Bielsku-Białej.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

z planowaniem rozwoju i realizacją projektów zintegrowanych, planuje się kontynuację przyjętej polityki w kolejnych latach. Na potrzeby nowego okresu programowania UE 2021-2027, wykorzystując dotychczasowy potencjał, subregiony będą odpowiadały miejskim obszarom funkcjonalnym (MOF), dla których przewidziano wsparcie w ramach instrumentu ZIT”.

Istotą ZIT w perspektywie 2021-2027 jest realizacja zintegrowanych projektów przyczyniających się do rozwiązywania problemów i wspólnego bądź skoordynowanego zaspakajania potrzeb obszaru objętego ZIT.

Przygotowywany dokument ma jednak szerszy zakres i spełniać on powinien warunki wynikające z ram prawnych określonych dla strategii ponadlokalnych, o których mowa w:

- ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki.

Z tego względu przygotowywana Strategia zawiera elementy jakie wymagane są dla Strategii ZIT, a z drugiej strony dla strategii ponadlokalnej.

Zgodnie z art. 34. Ust 15 Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 tzw. Ustawy Wdrożeniowej, Strategia ZIT określa w szczególności:

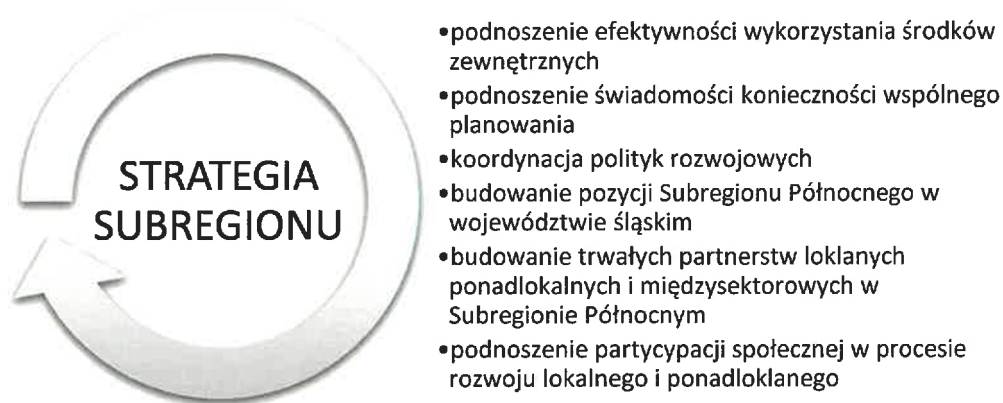
- 1) syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
- 2) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązane z realizacją właściwego programu;
- 3) listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
- 4) źródła jej finansowania;
- 5) warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT;
- 6) opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii ZIT oraz sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zgodnie z art. 34 ust 9 w/w Ustawy „Strategii ZIT można nie sporządzać, w przypadku gdy dla miejskiego obszaru funkcjonalnego, o którym mowa w ust. 2, obowiązuje strategia rozwoju ponadlokalnego, o ile zawiera elementy, o których mowa w ust. 15.” Natomiast zgodnie z z art. 34 ust 10 dla strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ust. 9, lista projektów, o której mowa w ust. 15 pkt 3, może być przyjęta odrębną uchwałą związku ZIT, w związku z tym niemniejszy dokument nie zawiera listy projektów, który będzie przyjmowany odrębną uchwałą.

W przypisach niektórych punktów w niniejszej Strategii odniesiono tytuł rozdziału do w/w elementów strategii ZIT.

Pogotowany dokument opracowano w wyniku szeregu prac o charakterze diagnostycznym i planistycznym, które oparto na modelu szerokiej partycypacji i współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi obszaru Subregionu Północnego i jego mieszkańcami. Proces opracowania Strategii miał na celu uruchomienie i wypracowanie mechanizmów stałej, szerokiej debaty o celach oraz kierunkach rozwoju i sposobach ich osiągnięcia.

Rys 1. Kluczowe mechanizmy uruchamiane w procesie opracowania Strategii Subregionu (Źródło: opracowanie własne)

Rys 2. Partycypacja w procesie zarządzania rozwojem Subregionu Północnego (Źródło: opracowanie własne)

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Pierwsza część niniejszej Strategii stanowi kluczowe wnioski z przeprowadzonych prac diagnostycznych, które obejmowały:

- analizę ilościową na podstawie danych statystycznych pochodzących z GUS oraz danych innych zasobów instytucji publicznych oraz otwartych baz danych,
- diagnozę potrzeb i aspiracji mieszkańców subregionu Północnego opracowaną na podstawie badań ankietowych. W toku tych prac ankiety mogli wypełnić wszyscy zainteresowani mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz podmioty administracji działające w Subregionie,
- analizę uwarunkowań wynikających z europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych i planistycznych identyfikujące zarówno kluczowe procesy realizacji polityki rozwoju jak i jego kierunki,
- badania jakościowe przeprowadzone w oparciu o metody warsztatowe oraz publiczne debaty, których celem było wskazanie i weryfikacja wniosków z analiz ilościowych.

W wyniku tych szerokich prac analitycznych i partycypacyjnych dokonano określania kluczowych elementów Strategii to jest wizji oraz celów i kierunków działań.

Należy podkreślić, że te elementy zostały wyznaczone w doniesieniu do:

- zidentyfikowanych problemów i deficytów subregionu jako sposób na ich przełamanie,
- zidentyfikowanych potencjałów zarówno tych już wykorzystywanych jak i mogących stanowić potencjał w przyszłości.
- kluczowych wyzwań i działań polityki europejskiej, krajowej i regionalnej, w tym w wymiarze przestrzennym,
- aspiracji mieszkańców zidentyfikowanych w toku prac partycypacyjnych.

Niniejszy dokument zawiera również listę kluczowych przedsięwzięć. Zgodnie z art. 34 ust 10 Ustawy Wdrożeniowej dla strategii rozwoju zostanie przyjęta odrębną uchwałą Związku ZIT lista projektów.

Lista zawierać będzie projekty zintegrowane, przez które należy rozumieć działania wpisujące się w cele rozwoju obszaru funkcjonalnego objętego instrumentem i ukierunkowane na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych – oznacza to, że projekty te mają wpływ na więcej niż 1 gminę w MOF oraz ich realizacja jest uzasadniona zarówno w części diagnostycznej, jak i w części kierunkowej strategii.

Projekt zintegrowany powinien spełniać przynajmniej jeden z dwóch warunków wskazanych w „Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”:

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- być projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej;
- deklarowany jest wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury w przypadku projektów „twardych”, lub objęcie wsparciem w przypadku projektów „miękkich”, mieszkańców co najmniej 2 gmin OF, co powinno znaleźć swoje uzasadnienie zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej strategii.

Na liście umieszczone zostaną również inne projekty ukierunkowane na realizację celów Strategii, realizowane jako projekty indywidualne.

Ostatnimi elementami Strategii są ramy mechanizmu procesu wdrażania oraz ramy finansowe i mechanizmy monitorowania.

1. Ramy prawne i planistyczne Strategii Rozwoju Subregionu

Strategia Rozwoju Subregionu Północnego uwzględnia zapisy dokumentów, w tym w szczególności:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
- Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce;
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027,
- Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

Cele oraz kierunki zdefiniowane w Strategii Subregionu są zgodne z zapisami kluczowych dokumentów strategicznych kraju i województwa śląskiego, które obok diagnozy tworzą ramy wyznaczenia celów rozwoju i kierunków działania określonych w Strategii Subregionu , w tym w szczególności:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju;
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie;
- Krajowej Polityki Miejskiej 2030;

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Regionalnej Polityki Miejskiej Województwa Śląskiego Polityki Energetycznej Polski do 2040 r.;
- Regionalnej polityki energetycznej do roku 2030;
- Polityki Gospodarki Niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego;
- Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego – Procesy rewitalizacji oraz rekultywacji obszarów i terenów zdegradowanych w ujęciu regionalnym;
- Regionalnej Polityki Rowerowej Województwa Śląskiego, projekt z września 2022 r.

2. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów w przygotowaniu dokumentu.

W proces przygotowania niniejszego dokumentu, a wcześniej założeń do Strategii, zaangażowano partnerów społeczno-gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych oraz samorządy lokalne.

Model partycypacji związany z przygotowaniem Strategii Rozwoju Subregionu Północnego będzie kontynuowany i rozwijany w procesie wdrażania i monitorowania Strategii po jej uchwaleniu.

2.1. Badania ankietowe

Jednym z elementów umożliwiających dogłębną diagnozę potencjałów oraz wyzwań dla Subregionu Północnego były badania ankietowe przeprowadzone wśród zróżnicowanych grup interesariuszy, realizowane metodą ankiety internetowej w okresie sierpień - wrzesień 2021 roku.

W badaniu udział wzięło 251 mieszkańców, którzy reprezentowali poszczególne jednostki samorządu terytorialnego z Subregionu Północnego, 46 przedsiębiorców oraz 50 podmiotów sektora NGO reprezentujące różne obszary działania, w tym integracja i pomoc społeczna, rozwój kapitału ludzkiego, pomoc niepełnosprawnym, ekonomia społeczna, ochrona środowiska, zachowanie dziedzictwa kulturowego, rozwój aktywności fizycznej.

Zaangażowanie liczby osób uczestniczących w badaniu ankietowym w podziale na gminy jest zróżnicowane i mieści się w przedziale od 0 os. do 42 os. Dwie gminy (Panki, Starcza) nie udzieliły żadnej odpowiedzi, natomiast najwięcej odpowiedzi udzielono z gminy Częstochowa (42 os.) oraz gminy Myszków (22 os.).

Zgodnie z art. 34 ust. 15 pkt 6 Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 , Strategia ZIT wymaga zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Strategii.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.2. Nabór partnerów społeczno-gospodarczych

Chcąc wypełnić powyższe warunki, Biuro Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego w terminie od 28 kwietnia do 15 maja 2022 roku przeprowadziło nabór na partnerów, który został opublikowany przez wszystkie samorządy Subregionu Północnego Województwa Śląskiego. W ramach naboru zaproszono również drogą mailową organizacje pozarządowe, przedsiębiorców, związki zawodowe oraz uczelnie wyższe działające na terenie Subregionu Północnego Województwa Śląskiego do zgłoszenia swojego udziału w procesie opracowania dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Subregionu Północnego województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030”.

W rezultacie naboru do prac włączonych zostało 25 partnerów reprezentujących środowiska gospodarcze i społeczne.

Wyłonionym parterom przekazano „Założenia Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 roku” będące wersją wstępną projektu Strategii, w celu zapoznania się z ich treścią. Partnerzy mieli możliwość składania uwag do treści dokumentu oraz zgłaszania propozycji koncepcji przedsięwzięć poprzez elektroniczny formularz.

Dodatkowo partnerzy zgłosili 19 propozycji projektów/przedsięwzięć celem uwzględnienia ich w Strategii Rozwoju Subregionu Północnego, jako wyraz głosu społecznego wskazującego na dodatkowe obszary działalności związane z integracją Subregionu Północnego. Każde ze zgłoszonych przedsięwzięć oddziałuje na cały obszar Subregionu Północnego lub na jego znaczną część oraz jest komplementarne w stosunku do kierunków działań i przedsięwzięć uwzględnionych w projekcie Strategii. Projekty te dotyczyły m.in. rozwoju potencjału badawczo-rozwojowego w Subregionie, aktywizacji społecznej mieszkańców w tym seniorów osób z niepełnosprawnościami, wsparcia rozwoju przedsiębiorczości oraz usług edukacyjnych i opiekuńczych a także inwestycji w zakresie rozwoju OZE.

W rezultacie ogłoszonego naboru wpłynęły następujące propozycje projektów:

Tabela 1. Propozycje projektów

L.p	Nazwa projektu	Zakres projektu	Podmiot zarządzający realizacją projektu
1	Modernizacja kotłowni węglowej Pankiewicza	Modernizacja istniejącej kotłowni osiedlowej poprzez zastosowanie różnych źródeł ciepła w tym m.in. układu kogeneracyjnego wraz z sezonowym magazynem energii w postaci wodoru, montaż instalacji fotowoltaicznej oraz dodatkowego źródła ciepła w oparciu o biomasę. Dodatkowo projekt zakłada wymianę sieci cieplnej c.o. na sieć cieplną wykonaną w	Eco-Team Sp. z o.o. Sp.k. 42-202 Częstochowa ul. Władysława Jagiełły 60

		<p>technologii rur preizolowanych z systemem alarmowym wraz z likwidacją indywidualnych źródeł podgrzewu c.w.u oraz budową sieci ciepłej c.w.u wykonanej w technologii rur preizolowanych. Projekt umożliwi również rozbudowę sieci ciepłej umożliwiając podłączenie kolejnych mieszkańców do modernizowanego źródła ciepła..</p>	
2	Aktywne dziecko, zdolna młodzież	<p>Projekt ma na celu utworzenie nowej infrastruktury na potrzeby stworzenia centrum rekreacji dla dzieci i młodzieży na terenie m. Częstochowa .</p>	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA ANNA SOWA
3	Stworzenie infrastruktury na potrzeby uruchomienia Centrum Aktywności Seniora	<p>Projekt ma na celu utworzenie nowej infrastruktury na potrzeby stworzenia centrum aktywizacji seniorów na terenie m. Częstochowa.</p>	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA ANNA SOWA
4	Rodzice do pracy, ja do żłobka	<p>Projekt ma na celu utworzenie nowej infrastruktury dla placówki żłobka na terenie m. Częstochowa dla dzieci w wieku do 3 lat, w tym dla dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi. Wsparciem zostaną objęci również nauczyciele w postaci studiów podyplomowych, kursów i szkoleń doskonalących.</p>	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA ANNA SOWA
5	Nowa jakość wychowania przedszkolnego w mieście Częstochowa	<p>Projekt ma na celu utworzenie nowej infrastruktury dla placówki wychowania przedszkolnego na terenie m. Częstochowa dla dzieci w wieku 2,5-7 lat, w tym dla dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi. Wsparciem zostaną objęci również nauczyciele w postaci studiów podyplomowych, kursów i szkoleń doskonalących.</p>	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA ANNA SOWA
6	Wieloprofilowe Centrum Symulacji Medycznej	<p>Inwestycja obejmie budowę i wyposażenie Wieloprofilowego Centrum Symulacji Medycznej, będącą kontynuacją realizowanego przedsięwzięcia Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej, w skład którego wchodzi : Sala Symulacji Wysokiej Wierności dla studentów kierunku pielęgniarstwo wraz z Pomieszczeniem Kontrolnym Sali Pielęgniarskiej, Sala Egzaminacyjna OSCE – pielęgniarstwo, Sala Symulacji Niskiej Wierności (Sala Symulacji z zakresu ALS – zaawansowane zabiegi resuscytacyjne oraz Sala Symulacji z zakresu BLS – podstawowe zabiegi resuscytacyjne), Sala do</p>	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		Ćwiczeń Umiejętności Pielęgniarskich, Sala Ćwiczeń Umiejętności Technicznych.	
7	Uniwersyteckie Centrum Farmacji	Zapewnienie kadry badawczo-dydaktycznej i studentom nowoczesnych pomieszczeń wykładowych oraz laboratoryjnych wraz z wyposażeniem w sprzęt i aparaturę. Zapewnienie nowoczesnych metod badawczych i kształcenia poprzez wyposażenie budynku w nowoczesną aparaturę o standardach europejskich. Przygotowanie studentów do pełnienia zawodu farmaceuty, zarówno jako pracownika apteki jak i przemysłu farmaceutycznego dzięki utworzeniu apteki szkoleniowej oraz właściwie przygotowanym pod względem aparaturowym pracowniom dydaktyczno-naukowym. Integracja środowiska farmaceutycznego z całego subregionu. Wzrost ilości badań naukowych prowadzonych w Uniwersytecie, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu prowadzonych prac, dzięki unowocześnieniu bazy aparaturowej.	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
8	Regionalne Centrum Prehabilitacji i Edukacji Prozdrowotnej	Zapewnienie kadry badawczo-dydaktycznej i studentom nowoczesnych pomieszczeń wykładowych oraz laboratoryjnych wraz z wyposażeniem w sprzęt i aparaturę. Zapewnienie nowoczesnych metod badawczych i kształcenia poprzez wyposażenie budynku w nowoczesną aparaturę o standardach europejskich.	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
9	Centrum Badawczo-Rozwojowe UJD w Częstochowie	Zapewnienie kadry badawczo-dydaktycznej i studentom nowoczesnych pomieszczeń wykładowych oraz laboratoryjnych wraz z wyposażeniem w sprzęt i aparaturę. Zapewnienie nowoczesnych metod badawczych i kształcenia poprzez wyposażenie budynku w nowoczesną aparaturę o standardach europejskich.	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
10	Odnawialne Źródła Energii w budynku Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie	Montaż transparentnych ogniw fotowoltaicznych oraz zmodernizowanie systemu wentylacji wewnątrz pomieszczeń.	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
11	Trzecia misja Uniwersytetu jako odpowiedź na potrzeby podnoszenia	Na projekt składają się zastępujące zadania: Zadanie 1. Diagnoza i analiza potrzeb mieszkańców Częstochowy i subregionu północnego województwa śląskiego w zakresie	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	kompetencji w subregionie Północnym Województwa Śląskiego	<p>podnoszenia kompetencji niezbędnych na rynku pracy i w rozwoju osobistym (sondaż diagnostyczny).</p> <p>Zadanie 2. Opracowanie oferty edukacyjnej, dostosowanej do zdefiniowanych potrzeb mieszkańców oraz do popytu na kwalifikacje i kompetencje współczesnego rynku pracy.</p> <p>Zadanie 3. Rozwój infrastruktury i podnoszenie dostępności oferty edukacyjnej (w tym: wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia, w szczególności w odniesieniu do grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz dla osób z niepełnosprawnościami).</p> <p>Zadanie 4. Działania informacyjne i promocyjne opracowanej oferty edukacyjnej</p> <p>Zadanie 5. Realizacja opracowanego programu kształcenia zgodnego z ofertą, tj. działania na rzecz podnoszenia kompetencji przez mieszkańców subregionu odpowiadających potrzebom rynku pracy, gospodarki i społeczeństwa.</p>	Długosza w Częstochowie
12	Aktywizacja środowisk wiejskich subregionu północnego w walce ze schorzeniami XXI	<p>Edukacja prozdrowotna mieszkańców obszarów wiejskich. Główne etapy to zajęcia edukacyjne w zakresie promocji zachowań prozdrowotnych na UJD w Częstochowie dla poszczególnych grup wiekowych (3-6 lat, 7-11, 11-15, 15-18, 18-65 oraz powyżej 65 r.ż). Kolejne działania obejmować będą działania na terenie gmin.</p> <p>Projektowanie i prowadzenie zajęć ruchowych na terenie gmin (parki, boiska, lasy, itp.) dla poszczególnych grup wiekowych. Wraz z kadrą przychodni wiejskich oraz studentami kierunku pielęgniarstwo i fizjoterapia prowadzone będą działania obejmujące promocję badań profilaktycznych dla poszczególnych grup wiekowych.</p>	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, Wydział Nauk o Zdrowiu
13	Centrum Aktywności Lokalnej dzielnicy Błeszno w Częstochowie	<p>Utworzenie Centrum Aktywności Lokalnej, które ma służyć zwiększaniu zaangażowania społeczności lokalnych i tworzeniu poczucia przynależności do danego miejsca i grupy (min. 200 osób należących do lokalnej społeczności, tj. osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym).</p>	Fundacja Oczami Brata
14	AKTON – aktywizacji osób z niepełnosprawnością	<p>Projekt „AKTON – aktywizacja osób z niepełnosprawnością” zakłada realizację innowacyjnych i kompleksowych form wsparcia</p>	Fundacja Oczami Brata

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		<p>usług aktywnej integracji, na rzecz min. 430 osób (osób zagrożonych wykluczeniem społecznym o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w tym z niepełnosprawnością sprzężoną, osobami z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych) z terenu subregionu północnego województwa śląskiego (M. Częstochowa i powiaty: częstochowski, kłobucki i myszkowski), poprzez wsparcie istniejącego Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz realizację Programu Aktywności Lokalnej dla osób z niepełnosprawnością</p> <p>Projekt obejmie wsparciem docelową grupę 430 osób, w tym: 270 kobiet oraz 160 mężczyzn. Głównym celem projektu jest wzrost aktywizacji społecznej i zawodowej 430 osób z niepełnosprawnością z terenu subregionu północnego województwa śląskiego poprzez realizację usług aktywnej integracji, w ramach wsparcia w Warsztacie Terapii Zajęciowej oraz realizacji Programu Aktywności Lokalnej dla osób z niepełnosprawnością.</p>	
15	Budowa Elektrowni Fotowoltaicznej	Budowa elektrowni o mocy ok 3MW	Zakład Usługowo Handlowy " Paweł Białek" ul. Piastowska 120A, 42- 202 Częstochowa
16	Studium aktywizacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnością	Projekt „Studium aktywizacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnością” zakłada utworzenie mieszkania wspomagano-treningowego oraz wsparcie społeczne dla otoczenia osób z niepełnosprawnością. Projekt obejmie wsparciem docelową grupę 47 osób, w tym: 35 osób dorosłych (18 kobiet, 17 mężczyzn) z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym, znacznym lub niepełnosprawnością sprzężoną oraz 12 osób (10 kobiet, 2 mężczyzn) z otoczenia osób z niepełnosprawnością, tj. np. najbliższą rodzinę. Głównym celem projektu jest wzrost zdolności do podjęcia zatrudnienia wskazanych powyżej osób poprzez realizację usług skutecznej, aktywnej integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością oraz osób z otoczenia osób z niepełnosprawnością poprzez wzrost	Fundacja Oczami Brata

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		samodzielności oraz zmniejszenie dystansu do zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, zamieszkujących subregion północy województwa śląskiego.	
17	Pierwszy krok do samodzielności	Projekt „Pierwszy krok do samodzielności” zakłada utworzenie 5 pracowni warsztatowych dla osób z niepełnosprawnością, 1 mieszkania wspomagano-treningowego oraz skuteczną rehabilitację społeczną osób z niepełnosprawnością oraz wsparcie społeczne dla otoczenia osób z niepełnosprawnością. Projekt obejmuje wsparciem 25 osób z niepełnosprawnością oraz 9 osób z otoczenia osób z niepełnosprawnością, tj. np. najbliższą rodzinę.	Fundacja Oczami Brata
18	Niepełnosprawni aktywni w Częstochowie	Utworzenie dwóch mieszkań wspomagano - treningowych dla 30 osób z niepełnosprawnością, szczególnie osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi. Projekt zakłada kompleksowe formy usług społeczno-zawodowych na bazie indywidualnej ścieżki wsparcia dla 30 osób z niepełnosprawnością (17 kobiet, 13 mężczyzn) i 20 osób z otoczenia osób z niepełnosprawnością (15 kobiet, 5 mężczyzn), z możliwością skorzystania z mieszkalnictwa wspomagane, rehabilitacji społecznej, wsparcia psychologa, wsparcia coacha. Działania projektu skierowane zostaną na usamodzielnienie się, rozwój i podniesienie kwalifikacji zawodowych co najmniej 17 uczestników projektu (10 kobiet, 7 mężczyzn), zmotywowanie ich do poszukiwania pracy i w konsekwencji podjęcia zatrudnienia przez co najmniej 7 uczestników projektu (4 kobiety, 3 mężczyzn).	Fundacja Oczami Brata
19	Elektrownia Fotowoltaiczna o mocy 4 mW	Budowa Elektrowni Fotowoltaicznej 4 mW	PPHU Katarzyna Kowalczyk, Kłobuck ul. Zakrzewska 26

2.3. Komisja ds. współpracy i partnerstwa

Istotnym elementem procesu partycypacyjnego na etapie przygotowania projektu Strategii, a w przyszłości wdrażania oraz monitorowania Strategii było powołanie ciała doradczego pn. Komisji ds. współpracy i partnerstwa, o którym mowa w *Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych*

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 oraz Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce. Zgodnie z wytycznymi reprezentacja ciała doradczego powinna uwzględniać przedstawicieli nauki, przedsiębiorców oraz sektora NGO działających w szczególności w obszarach: społeczeństwa obywatelskiego, organizacji działających na rzecz ochrony środowiska oraz promowania włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji.

Proces tworzenia *Komisji ds. współpracy i partnerstwa* rozpoczął się w sierpniu 2022r. i przebiegał w sposób następujący: zainteresowane udziałem w Komisji osoby zgłaszały swoją kandydaturę poprzez e-mail zgodnie z założeniem – jedna osoba z jednej organizacji. W końcowym etapie zgłosiły się 24 osoby, które wyraziły chęć udziału w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Strategii oraz w konsultacjach społecznych. W wyniku zgłoszeń powstała lista osób, które reprezentują 24 podmioty z obszaru Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.

Na podstawie zapisów zawartych w § 21 ust. 1 Statutu o brzmieniu „Zarząd może powoływać komisje i grupy robocze do realizacji zadań Związku” oraz w związku z § 4 lit. c o brzmieniu „Celem Związku jest współdziałanie na rzecz efektywnego wykorzystania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027” w dniu 5 października 2022r. Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego podjął uchwałę nr 16/2022 ws. powołania *Komisji ds. współpracy i partnerstwa* wraz z Regulaminem pracy Komisji. W dniu 18 października 2022r. na podstawie zarządzenia organizacyjnego nr 9/2022 Dyrektora Biura Związku został ustalony skład osobowy Komisji.

W skład *Komisji ds. współpracy i partnerstwa* wchodzi następujące podmioty:

1. Centrum Terapii
2. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną koło w Częstochowie
3. Ośrodek Terapii Uzależnień Sp. z o.o. w Parzymiechach
4. Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej
5. Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie
6. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Regionu i Utworzenia Województwa Częstochowskiego
7. Towarzystwo Przyjaciół Częstochowy
8. Częstochowska Akademia Taekwon-Do
9. Liga Ochrony Przyrody Okręg w Częstochowie
10. Stowarzyszenie Współpracy z osobami niepełnosprawnymi TACY SAMI
11. Miasto Sportu
12. Fundacja Oczami Brata

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

13. Eco-Team Sp. z o.o. Sp. k.
14. Katarzyna Kowalczyk
15. Komitet Obrony Demokracji
16. Uniwersytet Humanistyczno – Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
17. Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii Oddział w Częstochowie im. Ks. Bonawentury Metlera
18. POLISWARCIE.PL
19. Angielsko-polskie Przedszkole Niepubliczne SOWA
20. Fundacja UFAM TOBIE
21. Stowarzyszenie LOKALNY KLUB LIDEREK
22. Fundacja pomocna
23. Zespół Szkół w Kłobucku
24. „DREWBET” Grzyb – Kotynia-Rogaczewski sp.j

Do zadań Komisji należy m.in.:

- poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzenie skierowanych do interesariuszy działań edukacyjnych i informacyjnych, w tym o istocie, celach, zasadach wdrażania instrumentu ZIT oraz przebiegu tego procesu,
- inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół instrumentu ZIT,
- zapewnianie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących wdrażania instrumentu ZIT, w szczególności Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030,
- opiniowanie projektu Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 oraz jej projektów aktualizacji,
- opiniowanie i inicjowanie instrumentów wdrażania Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030,
- zapewnienie przepływu wiedzy i warunków dla dyskusji strategicznej z zakresu programowania i realizacji polityki rozwoju oraz wymiany doświadczeń i informacji między różnymi podmiotami publicznymi i niepublicznymi zaangażowanymi w działania na rzecz rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- ocena raportów, wniosków i rekomendacji nt. kierunków rozwoju Subregionu Północnego województwa śląskiego i usprawnienia procesu zarządzania/ wdrażania/monitorowania,
- rekomendowanie wykonania dodatkowych analiz niezbędnych do oceny postępu realizowanej polityki rozwoju Subregionu Północnego,
- doradzanie Zarządowi Związku w najważniejszych obszarach strategicznego rozwoju Subregionu Północnego.

Posiedzenia Komisji zaplanowane są na co najmniej raz w roku, w razie przewidziano częstsze spotkania. Ciało doradcze pełni ważną rolę w procesie opiniowania i aktualizacji projektu Strategii, a w przyszłości także we wdrażaniu i monitorowaniu. Zgłaszane przez *Komisję* rekomendacje będą każdorazowo uwzględniane na każdym etapie realizacji Strategii.

Sposób funkcjonowania i tryb pracy Komisji określa Regulamin pracy Komisji ds. współpracy i partnerstwa w następujący sposób:

1. Przewodniczącym Komisji jest Przewodniczący Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.
2. Komisja zbiera się co najmniej raz w roku.
3. Stałym Zastępcą Przewodniczącego jest Dyrektor Biura Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.
4. Członków powołuje i odwołuje zarządzeniem Dyrektor Biura Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego spośród przedstawicieli partnerów gospodarczych, partnerów społecznych – NGO, środowisk naukowych oraz przedsiębiorców.
5. Powołany w skład Komisji członek uczestniczy w spotkaniach i posiedzeniach Komisji osobiście. W razie braku możliwości osobistego uczestnictwa członek może udzielić pełnomocnictwa do udziału w pracach Komisji.
6. W posiedzeniach Komisji, na zaproszenie Przewodniczącego, mogą uczestniczyć z głosem doradczym eksperci zewnętrzni.
7. Posiedzenia Komisji zwoływane są przez Przewodniczącego z jego własnej inicjatywy, na wniosek Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego lub połowy składu Komisji. W razie nieobecności Przewodniczącego prawo do zwołania posiedzenia plenarnego Komisji uzyskuje Stały Zastępca Przewodniczącego.
8. Komisja obraduje na posiedzeniach w miejscu wskazanym w zaproszeniu lub w formie on-line.
9. Wynikiem posiedzeń plenarnych mogą być propozycje opinii, stanowisk i rekomendacji
10. Stanowiska, opinie i rekomendacje są podejmowane przez Komisję zgodnie z przyjętym porządkiem obrad, w głosowaniu jawnym.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

11. Komisja przyjmuje stanowiska i rekomendacje zwykłą większością głosów składu Komisji uprawnionych do głosowania, obecnych na posiedzeniu. Kworum niezbędne do prawomocności prac Komisji wynosi ½ składu Komisji.
12. W przypadku równej ilości głosów decyduje głos prowadzącego obrady – Przewodniczącego lub Stałego Zastępcy Przewodniczącego .
13. Jeśli projekt stanowiska lub rekomendacji nie uzyska wymaganej liczby głosów, zostaje odrzucony lub przekazany do rozpatrzenia na następnym posiedzeniu Komisji.
14. Z posiedzenia Komisji sporządzane jest sprawozdanie przez sekretarza wskazanego przez Przewodniczącego/Zastępcę pod jego kierunkiem. Sprawozdanie jest rozsyłane wszystkim Członkom. Członkowie uczestniczący w posiedzeniu mogą zgłaszać uwagi do treści projektu sprawozdania w terminie 10 dni roboczych od daty otrzymania sprawozdania. Brak uwag oznacza przyjęcie sprawozdania. W przypadku zgłoszenia uwag Przewodniczący decyduje o wprowadzeniu poprawek.

Pierwsze posiedzenie Komisji odbyło się 24 listopada 2022r. w siedzibie Urzędu Miasta Częstochowy, na którym zaprezentowano projekt Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030, celem zaopiniowania dokumentu. Członkowie Komisji wyrazili swoją opinię do projektu Strategii poprzez zgłoszenie uwag i wniosków w formie ustnej oraz pisemnej. Wszystkie wnioski z posiedzenia Komisji zostały rozpatrzone i wprowadzone zgodnie z proponowanym, ogólnym sposobem odniesienia się do nich, zostały wykorzystane przy opracowaniu końcowego dokumentu Strategii. Ze względu na długi okres wdrażania strategii skład oraz szczegółowe zasady funkcjonowania Komisji będą mogły być zmieniane odpowiednimi decyzjami organów Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.

2.4. Sprawozdanie z konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne projektu Strategii przeprowadzone zostały zgodnie art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, oraz na podstawie art. 29, art. 39, art. 40 i art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko .

Ponadto Zarząd Związku w dniu 17 października 2022r. podjął w uchwale ws. przeprowadzenia konsultacji społecznych oraz zgłaszania uwag do projektu Strategii Rozwoju Subregionu Północnego

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Konsultacje społeczne odbywały się w okresie od 25.10.2022 r. do 30.11.2022 r. Zaproszenie do udziału w konsultacjach projektu umieszczono:

- na stronie internetowej Związku <https://www.subregion-polnocny.pl> w zakładce Aktualności oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Związku,
- w prasie o zasięgu subregionalnym,
- w siedzibie Związku.

Konsultacje przeprowadzone zostały w następujących formie otwartych spotkań konsultacyjnych: 3 listopada 2022r – w siedzibie Urzędu Miasta Częstochowy – zaproszeni zostali wszyscy zainteresowani, w tym mieszkańcy, organizacje przedsiębiorców, przedstawiciele sektora NGO, związków zawodowych z obszaru Subregionu Północnego Woj. Śląskiego oraz 24 listopada 2022r. – w siedzibie Urzędu Miasta Częstochowy – zaproszeni byli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego należących do Subregionu Północnego Woj. Śląskiego. Ponadto uwagi i opinie można było zgłaszać w formie elektronicznej, pisemnej, pocztą tradycyjną oraz ustnej – w siedzibie Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego. W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, zgłoszone w trakcie uwagi i wnioski zostały rozpatrzone i wykorzystane przy opracowaniu końcowego projektu Strategii. Uwzględniono i dodano m.in. uwagi Instytucji zgłaszających:

W wyniku konsultacji zgłoszono następujące uwagi:

- Uniwersytet Humanistyczno- Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie - dotyczące charakteru rozwojowego dla nauki, szkolnictwa wyższego i kształcenia zawodowego – zweryfikowano zapisy oraz zaakcentowano szkolnictwo wyższe w wizji obszaru i kierunku działań,
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - dotyczące rozszerzenia warunków wynikających z ram prawnych określonych dla strategii ponadlokalnych – zweryfikowano i uzupełniono zapisy,
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego dotyczące braku przypisów dla źródła danych w Prognozie demograficznej – dodano odpowiednie informacje,
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - dotyczące dokumentu regionalnego „Szlak Orlich Gniazd” pod kątem rozwinięcia dla długodystansowej turystyki – zdefiniowano kierunek działań związany z inwestycjami w sektor turystyki,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - dotyczące wprowadzenia słowników pojęć i wykazu skrótów,
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - dotyczące ujednolicenia nazewnictwa w całym dokumencie – ujednolicono,
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - dotyczące skorygowania zapisów w zakresie rynku mieszkaniowego – skorygowano,
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - dotyczące uporządkowania numeracji map dla Modelu funkcjonalno - przestrzennego oraz Podziału administracyjnego Subregionu Północnego – uporządkowano oraz zgodnie z sugestią zaznaczono wymienione obszary na mapie Obszar Natura 2000,
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - dotyczące zmiany dla poprawnej nazwy dla programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 – skorygowano,
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - dotyczące powielenia nagłówka na kolejnej stronie dla Kluczowych potencjałów i wyzwań Subregionu Północnego – skorygowano technicznie,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Jana Brzechwy w Bogumiłku - dotyczące zamiany brzmienia kierunku w zakresie rozwoju infrastruktury i podnoszenia dostępności urozmaiconej oferty edukacyjnej oraz rozbudowy infrastruktury ICT i działań edukacyjnych na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego – uwzględniono
- Liga Ochrony Przyrody Okręg w Częstochowie - dotyczące zmiany w zakresie „tworzenia nowych terenów i form ochrony przyrody” – uwzględniono,
- osoba prywatna – dotyczące zmian w zakresie dla Turystyczny magnes województwa, Bogactwo przyrody, Usługi i nowoczesna infrastruktura komunalna i ochrony środowiska na rzecz bioróżnorodności – uwzględniono.

Jednocześnie w ramach konsultacji społecznych, drogą e-mailową wysłano pisma do jednostek samorządu terytorialnego, gmin ościennych Subregionu Północnego oraz skierowano wniosek z prośbą o zaopiniowanie projektu Strategii do Zarządu Województwa Śląskiego, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Po uzyskaniu opinii, wszystkie uwagi zostały rozpatrzone i uwzględnione w projekcie Strategii.

3. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W toku przygotowania projektu Strategia Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 przeprowadzona została procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz informacja o wynikach postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana została w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.). Celem tej procedury jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokumentu pn. Strategia rozwoju ponadlokalnego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030. Dokument w założeniu jest strategią ponadlokalną oraz instrumentem tzw. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), będących instrumentem wdrażania strategii terytorialnych w ramach polityki spójności. Powinien spełniać warunki wynikające z ram prawnych określonych dla strategii ponadlokalnych, o których mowa w: Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w skrócie sooś) stanowi art. 46 i 47 ww. Zgodnie z nim przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest dla m.in. strategii wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z tym organ opracowujący Strategię zobowiązany jest do sporządzenia do niego prognozy oddziaływania na środowisko. Procedura sooś stanowi formalny proces oceny oddziaływania dokumentu na środowisko i polega na określeniu jak realizacja zapisów tego dokumentu wpłynie na środowisko. Należy przy tym mieć na uwadze, że SOOŚ nie jest odrębnym dokumentem, a procedurą, w trakcie której powstają określone dokumenty, w tym prognoza oddziaływania na środowisko.

Obszarem objętym Strategią jest Subregion Północy Województwa Śląskiego. Jest to jeden z czterech obszarów wskazanych w polityce rozwoju województwa, określonej w Strategii Rozwoju

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Województwa Śląskiego Śląskie 2030 „Zielone Śląskie”. Subregiony w polityce rozwoju województwa śląskiego stanowią regionalne Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu funkcjonalnym.

Analiza zawartości Strategii rozwoju ponadlokalnego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 wskazuje, że dużo miejsca w zapisach dokumentu poświęcono rozwiązaniom mającym pozytywnie wpłynąć na środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne. Zaproponowane cele i kierunki są spójne z krajowymi, międzynarodowymi, regionalnymi i lokalnymi dokumentami strategicznymi, odnoszącymi się bezpośrednio do ochrony środowiska, ochrony przyrody i zdrowia ludzi. Realizacja szeregu kierunków działań potencjalnie ma dużą szansę przyczynić się do ograniczenia problemów ochrony środowiska występujących na tym obszarze. Ważne przy tym jest, że proponowane w dokumencie rozwiązania nawzajem się wspomagają. W dokumencie nie zidentyfikowano też jakiegokolwiek działania, które w sposób znacząco negatywny może oddziaływać na obszary Natura 2000.

Niezależnie od powyższego w prognozie zawarto rekomendacje dotyczące wprowadzenia korekt i uzupełnień w dokumencie. Ich realizacja powinna jeszcze wzmocnić i uporządkować ustalenia dokumentu, nadając mu jeszcze bardziej pro środowiskowego charakteru.

W toku sporządzania ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 wzięto pod uwagę.

Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego Strategią i odległość granic subregionu od granic państw ościennych, nie stwierdzono w Prognozie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu. W związku z tym nie przeprowadza się postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Projekt Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, przygotowaną w oparciu o uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości z właściwymi organami, zgodnie Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, został poddany opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (RDOŚ) oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (PWIS).

Wskazane organy pozytywnie zaopiniowały projekt dokumentu:

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach - pismem WOOŚ.410.489.2022.AOK z dnia 07 listopada 2022r.,
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach – pismem NS-NZ.9022.23.25.2022 z dnia 02.11.2022 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wskazał na potrzebę nieznacznych poprawek w prognozie, które naniesiono.

Konsultacje projektu Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opisano w pkt. pn. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów w przygotowaniu dokumentu.

Wszystkie zgłoszone uwagi i wnioski zostały rozpatrzone i zgodnie z proponowanym, ogólnym sposobem odniesienia się do nich, zostały wykorzystane przy opracowaniu końcowego dokumentu Strategii.

W zgłoszonych uwagach sformułowano propozycje korekt technicznych oraz wnioski merytoryczne, które zostały szczegółowo rozpatrzone. Szczegółowe informacje dotyczące przebiegu i wyników konsultacji oraz odniesienie się do zgłoszonych uwag i wniosków umieszczone zostały w Sprawozdaniu, które opublikowano na stronie internetowej Związku oraz w BIP.

4. Kluczowe wnioski z diagnozy²

4.1. Położenie i układ administracyjny

Obszar Subregionu Północnego obejmuje 34 jednostki samorządu terytorialnego, tj. Gminę Miasto Częstochowa, Powiat Częstochowski, Powiat Kłobucki, Powiat Myszkowski, Gminę Kłobuck, Miasto Myszków, Miasto Blachownię, Gminę Krzepice, Miasto i Gminę Koniecpol, Gminę i Miasto Kozięgłowy, Miasto i Gminę Żarki, Gminę Dąbrowa Zielona, Gminę Janów, Gminę Kamienica Polska, Gminę Kłomnice, Gminę Konopiska, Gminę Kruszyna, Gminę Lelów, Gminę Lipie, Gminę Miedźno, Gminę Mstów, Gminę Mykanów, Gminę Niegowa, Miasto i Gminę Olsztyn, Gminę Opatów, Gminę Panki, Gminę Poczesna, Gminę Popów, Gminę Poraj, Gminę Przyrów, Gminę Przystajń, Gminę Rędziny, Gminę Starcza i Gminę Wręczyca Wielka.

Układ przestrzenny Subregionu Północnego determinuje monocentryczny układ funkcjonalny obszaru z silnym dynamicznym ośrodkiem wielkomiejskim – Aglomeracją Częstochowską pełniącą rolę, zgodnie z zapisami polityki rozwoju województwa śląskiego, ośrodka o znaczeniu krajowym wraz z jej bezpośrednim otoczeniem funkcjonalnym obejmującym gminy: Mstów, Olsztyn, Rędziny, Kłomnice, Mykanów, Przyrów, Kruszyna, Blachownia, Konopiska, Poczesna, Janów. Subregion obejmujący 34 jednostki terytorialne, na relatywnie w skali regionu dużym obszarze, stoi przed istotnymi wyzwaniami organizacyjnymi i funkcjonalnymi w procesie zarządzania.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa subregiony zorganizowane są wokół aglomeracji miejskiej o znaczeniu krajowym, która jest zasilana przez swoje bezpośrednie otoczenie funkcjonalne oraz wspomagana przez lokalne ośrodki rozwoju. Do kluczowych funkcji wzmacnianych w aglomeracjach zaliczyć należy usługi publiczne i infrastrukturę wyższego rzędu, w tym w **obszarach, gospodarki, technologii i innowacji, kultury, edukacji i nauki, zdrowia, turystyki**. Strukturę funkcjonalną regionu i subregionów uzupełnia sieć lokalnych ośrodków rozwoju obejmująca grupę miast, w których zlokalizowane są kluczowe usługi publiczne o charakterze ponadlokalnym. Są to ośrodki miejskie położone poza Metropolią i aglomeracjami oraz poza ich bezpośrednim otoczeniem funkcjonalnym, które skupiają procesy rozwoju na poziomie lokalnym. Stanowią przejściowe ogniwo rozpowszechniania procesów rozwoju pomiędzy Metropolią i aglomeracjami a pozostałymi obszarami

² Opracowanie na podstawie: *Diagnozy obszaru Subregionu Północnego Województwa Śląskiego z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych i potencjału obszaru, w tym powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych - Część analityczno-diagnostyczna oraz Raportu z badań ankietowych.*

Rozdział stanowi zgodnie z art. 34. Ust 15 Ustawy Wdrożeniowej „Syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych”

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

województwa. Są to jednostki koncentrujące funkcje i usługi dla ludności w szczególności: edukacyjne, zdrowotne, związane z bezpieczeństwem, gospodarcze, administracyjne, kulturalne etc. Szczególną rolę pełnią w odniesieniu do obszarów wiejskich położonych w ich otoczeniu, dla których stanowią swoiste centra rozwoju usług pozarolniczych i realizują funkcje ośrodków inkubujących przedsięwzięcia i projekty aktywizujące te tereny. Z tego względu wyzwaniem jest poprawa integracji przestrzennej, społecznej i gospodarczej ośrodków miejskich będących lokalnymi ośrodkami rozwoju i ich otoczenia, w większości wiejskiego, poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej i systemów transportu zbiorowego, rozwijanie i uzupełnianie zakresu usług publicznych: edukacyjnych (głównie na poziomie średnim), ochrony zdrowia (zwłaszcza w zakresie specjalistycznych usług medycznych) oraz kultury. Ważna jest również realizacja tworzenia i modernizacji infrastruktury technicznej zapewniającej lokalizację firm wykorzystujących specyficzny, lokalny potencjał.

W przestrzeni Subregionu, zgodnie ze strategią województwa śląskiego można wyznaczyć również sublokalne obszary funkcjonalne z centrami w Myszkowie, Kłobucku i Koniecpolu. Obszary te powinny stać się podstawą do kreowania rozwiązań projektowych w zakresie kształtowania usług publicznych, systemów komunikacji oraz realizacji partnerskich projektów zintegrowanych. Zakres przestrzenny tych obszarów należy traktować elastycznie i dostosowywać go do projektowanych rozwiązań opartych na analizach i otwartości partnerów. Subregion cechuje duży poziom zróżnicowania i ryzyka związane z możliwością marginalizacji obszarów znajdujących się poza centrami obszarów funkcjonalnych ze względu na ograniczone możliwości dostępu do usług publicznych, w tym w szczególności zdrowotnych i edukacyjnych.

Poniżej przedstawiono kluczowe wnioski z prac diagnostycznych ujęte w 4 obszarach:

- mieszkańiec,
- gospodarka,
- środowisko i przestrzeń,
- zarządzanie i relacje.

Wnioski te oparto na:

- dogłębnej analizie ilościowej przeprowadzonej na podstawie obiektywnych danych statystycznych pochodzących z zasobów GUS oraz informacji ilościowych, których źródłem są samorządy lokalne,
- uwarunkowań wynikających z celów, kierunków oraz procesów wskazanych w dokumentach planistycznych UE, kraju oraz województwa śląskiego.

4.2. Mieszkaniec

Na koniec 2020 roku łączna liczba mieszkańców w Subregionie północnym przekroczyła 506 tys. osób, z czego 51% stanowiły kobiety. Największym ośrodkiem w układzie Subregionu jest miasto Częstochowa zamieszkiwane przez ponad 216 tys. osób. Ogólna liczba ludności Subregionu stanowi 11% liczby mieszkańców województwa śląskiego.

Podobnie jak w przypadku całego województwa śląskiego na terenie Subregionu narastają negatywne zjawiska demograficzne, w tym związane z obniżaniem się poziomu przyrostu naturalnego, emigracją ludzi młodych i starzeniem się społeczeństwa. W okresie 2010-2020 na obszarze wszystkich powiatów Subregionu nastąpił spadek liczby mieszkańców. Największy spadek dotyczył miasta Częstochowy, którego liczba mieszkańców zmniejszyła się w tym okresie o 8%, natomiast najmniejszy spadek nastąpił w obszarze powiatu częstochowskiego, w którym odnotowano spadek o 1%. Obok miasta Częstochowy do gmin Subregionu o najwyższym wskaźniku spadku liczby ludności wskazać należy Koniecpol (-)9%, Przyrów (-)6%, Dąbrowę Zieloną (-)5%, Myszków (-)5%. Wzrost liczby ludności odnotowano natomiast w Olsztynie o 9%, Mykanowie o 4%, Mstowie o 3%, Starczy o 2%, Żarkach o 2%, Wręcycy Wielkiej o 2% oraz Konopiskach o 1%.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

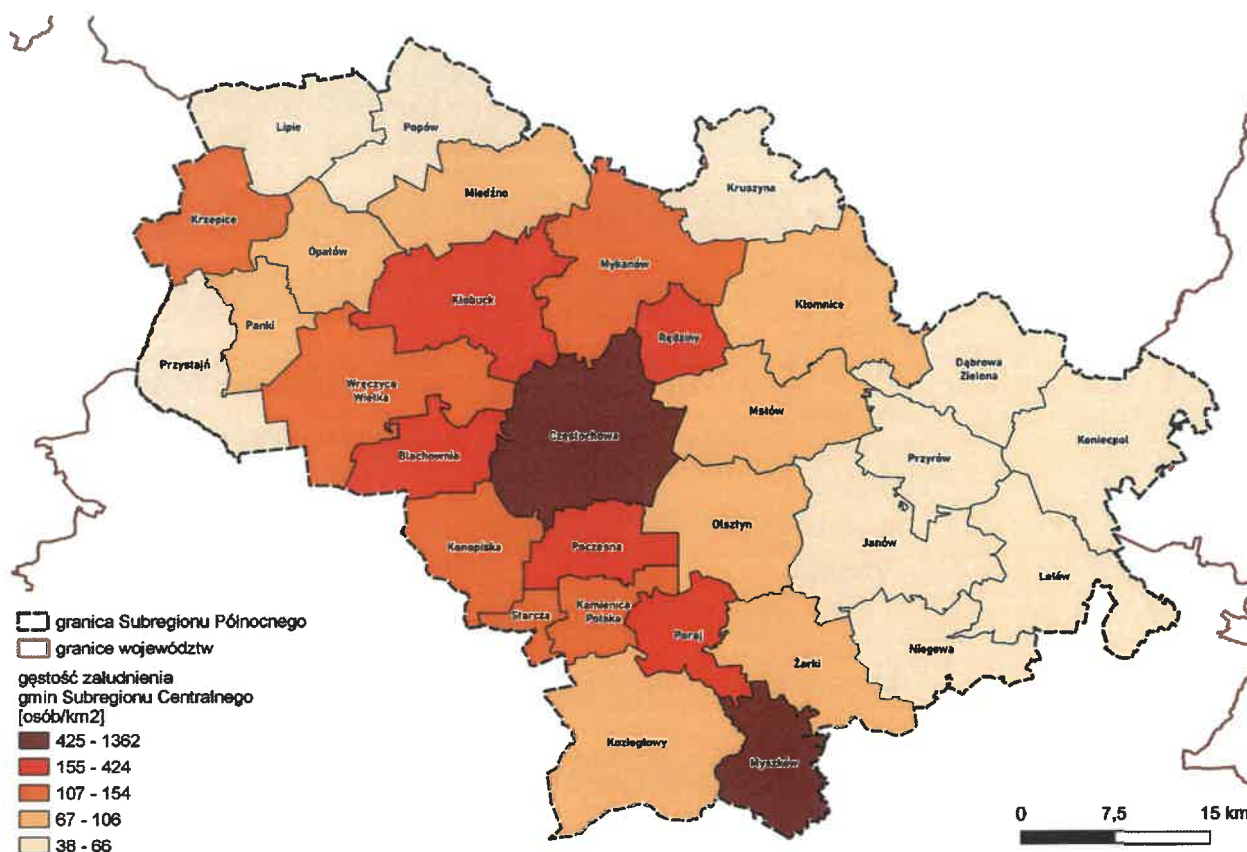
Tabela 2. Ludność w gminach Subregionu

	<i>liczba ludności na koniec 2020 r.</i>	<i>zmiana liczby ludności w latach 2010-2020</i>
<i>Blachownia</i>	12831	-3,9%
<i>Częstochowa</i>	217 530	-8,3%
<i>Dąbrowa Zielona</i>	3848	-5,2%
<i>Janów</i>	5958	-0,2%
<i>Kamienica Polska</i>	5514	-1,0%
<i>Kłobuck</i>	20213	-2,5%
<i>Kłomnice</i>	13422	-2,9%
<i>Konieczpol</i>	9283	-9,1%
<i>Konopiska</i>	10728	0,9%
<i>Koziegłowy</i>	14348	-0,1%
<i>Kruszyna</i>	4802	-2,4%
<i>Krzepice</i>	9010	-4,2%
<i>Lelów</i>	4794	-5,5%
<i>Lipie</i>	6204	-4,5%
<i>Miedzno</i>	7518	-1,0%
<i>Mstów</i>	10846	2,7%
<i>Mykanów</i>	15164	4,4%
<i>Myszków</i>	31261	-4,9%
<i>Niegowa</i>	5604	-2,7%
<i>Olsztyn</i>	7835	9,2%
<i>Opatów</i>	6805	-1,3%
<i>Panki</i>	5035	-1,7%
<i>Poczesna</i>	12641	-1,1%
<i>Popów</i>	5835	-3,8%
<i>Poraj</i>	10822	-0,4%
<i>Przyrów</i>	3737	-6,2%
<i>Przystajń</i>	5849	-2,7%
<i>Rędziny</i>	9850	-1,7%
<i>Starcza</i>	2853	2,3%
<i>Wręczyca Wielka</i>	17861	2,0%
<i>Żarki</i>	8451	1,9%
<i>Subregion</i>	506452	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba ludności przekłada się na gęstość zaludnienia gmin Subregionu, który jest pod tym względem silnie zróżnicowany. Największą wartość wskaźnika gęstości zaludnienia mają Częstochowa (1362 os./km²) oraz Myszków (425 os./km²), kolejne są Rędziny (239 os./km²) i Poczesna (211 os./km²). Najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w gminach wiejskich Dąbrowa Zielona (38 os./km²), Lelów (39 os./km²), Janów (41 os./km²) oraz Przyrów (46 os./km²).

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rys 3. Gęstość zaludnienia gmin Subregionu Północnego w 2020 roku (Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Biorąc pod uwagę zmiany w strukturze demograficznej obszaru Subregionu zauważyć można wzmocnienie niekorzystnej struktury wiekowej. Świadczyć o tym może fakt, że w okresie 2010-2020 we wszystkich powiatach ziemskich Subregionu oraz w mieście Częstochowa nastąpił wzrost wskaźnika relacji ludności wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym. W Częstochowie wskaźnik ten wzrósł o 64%, natomiast w powiecie częstochowskim o 35%, w powiecie kłobuckim o 30% oraz w powiecie myszkowskim o 45%.

W Subregionie Północnym spada liczba osób wymagających wsparcia z systemu pomocy społecznej. Do głównych przyczyn przyznawania pomocy społecznej rodzinom w Subregionie Północnym zaliczyć należy: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Na koniec 2020 roku liczba beneficjentów pomocy społecznej w Subregionie wyniosła 161756 osób i była o 48% niższa niż na koniec 2010 roku, w którym osób korzystających z pomocy społecznej było 31120. Największa liczba osób korzystających z pomocy społecznej wynosiła w Częstochowie ponad 7 tys. Jednocześnie w mieście tym odnotowano najniższy spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej zaledwie o 27%. Największy spadek liczby beneficjentów odnotowano w powiecie kłobuckim (66,9%) i powiecie częstochowskim (spadek o 55,5%).

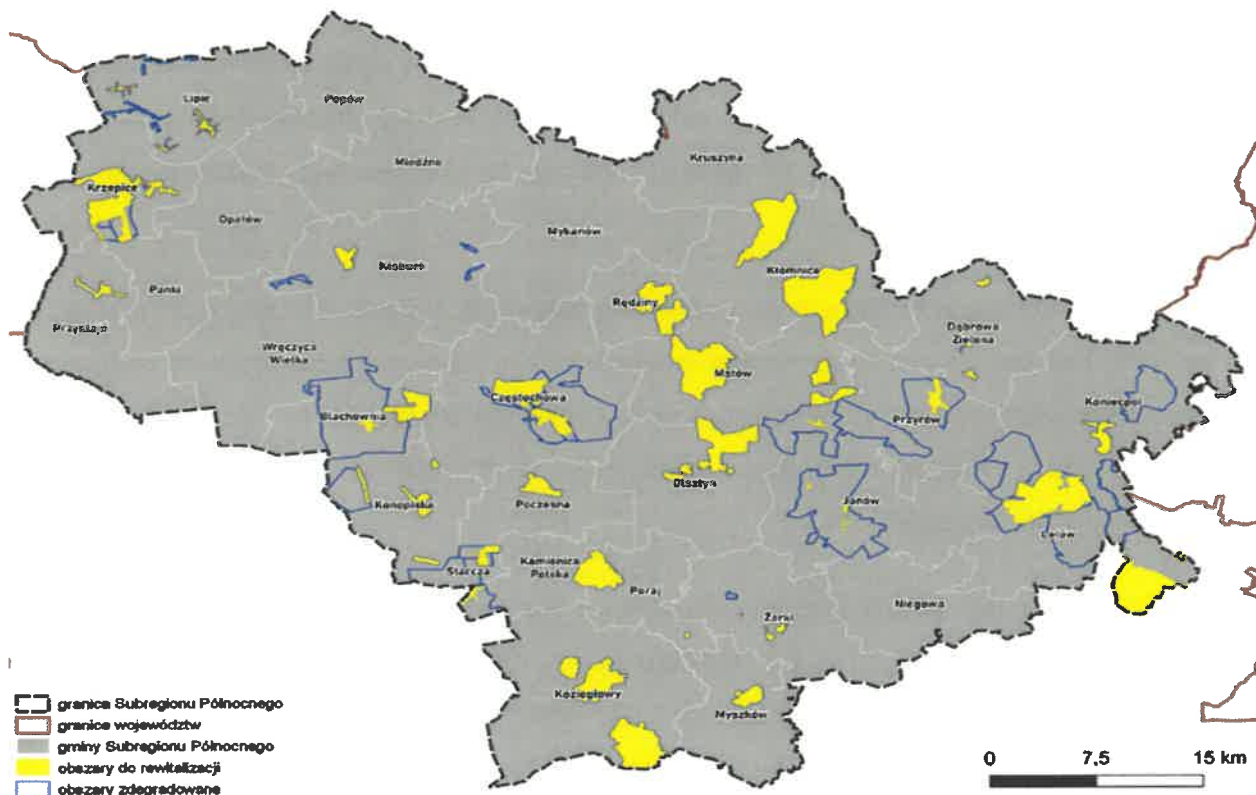
„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 3. Liczba beneficjentów pomocy społecznej w Subregionie

	Liczba beneficjentów na koniec 2020 roku	zmiana liczby beneficjentów w latach 2010-2020
powiat częstochowski	4 212	-55,34%
powiat kłobucki	1 975	-68,92%
powiat myszkowski	2 793	-48,90%
Częstochowa	7 196	-27,06%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z występowaniem problemów społecznych związane są działania podejmowane przez samorządy w zakresie rewitalizacji. Centralnym zagadnieniem działań rewitalizacyjnych są problemy społeczne oraz towarzyszące im problemy gospodarce, przestrzenne czy funkcjonalne. Warto również pamiętać, że działania rewitalizacyjne opierają się na szerokiej partycypacji i współpracy administracji z mieszkańcami oraz innymi partnerami społeczno-gospodarczymi. W obszarze Subregionu wskazać można zarówno szereg obszarów wymagających działań rewitalizacyjnych oraz gminy, które jeszcze nie podjęły tego typu działań.

Rys 4. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji w Subregionie Północnym (Źródło: opracowanie własne)

Podobnie jak w całym regionie również w obszarze Subregionu w ostatnich latach poprawia się sytuacja na rynku pracy. Niemniej poza miastem Częstochowa, tj. w powiatach myszkowskim, kłobuckim oraz częstochowskim, stopa bezrobocia rejestrowanego jest znacznie wyższa niż średnia

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

w województwie. Na koniec roku 2020 w powiecie częstochowskim wyniosła ona 8,3%, natomiast w kłobuckim 7,7% i myszkowskim 7,0%. Poniżej średniej wojewódzkiej wynoszącej 4,9 bezrobocie było niższe w mieście Częstochowa 4,4%. Łączna liczba osób bezrobotnych na koniec 2020 roku wyniosła 12832 osoby, z czego 3628 to mieszkańcy powiatu częstochowskiego, 2629 – powiatu kłobuckiego, 1843 powiatu myszkowskiego, a 4732 to mieszkańcy Częstochowy. W ogólnej liczbie ludności 20% posiadało prawo do zasiłku.

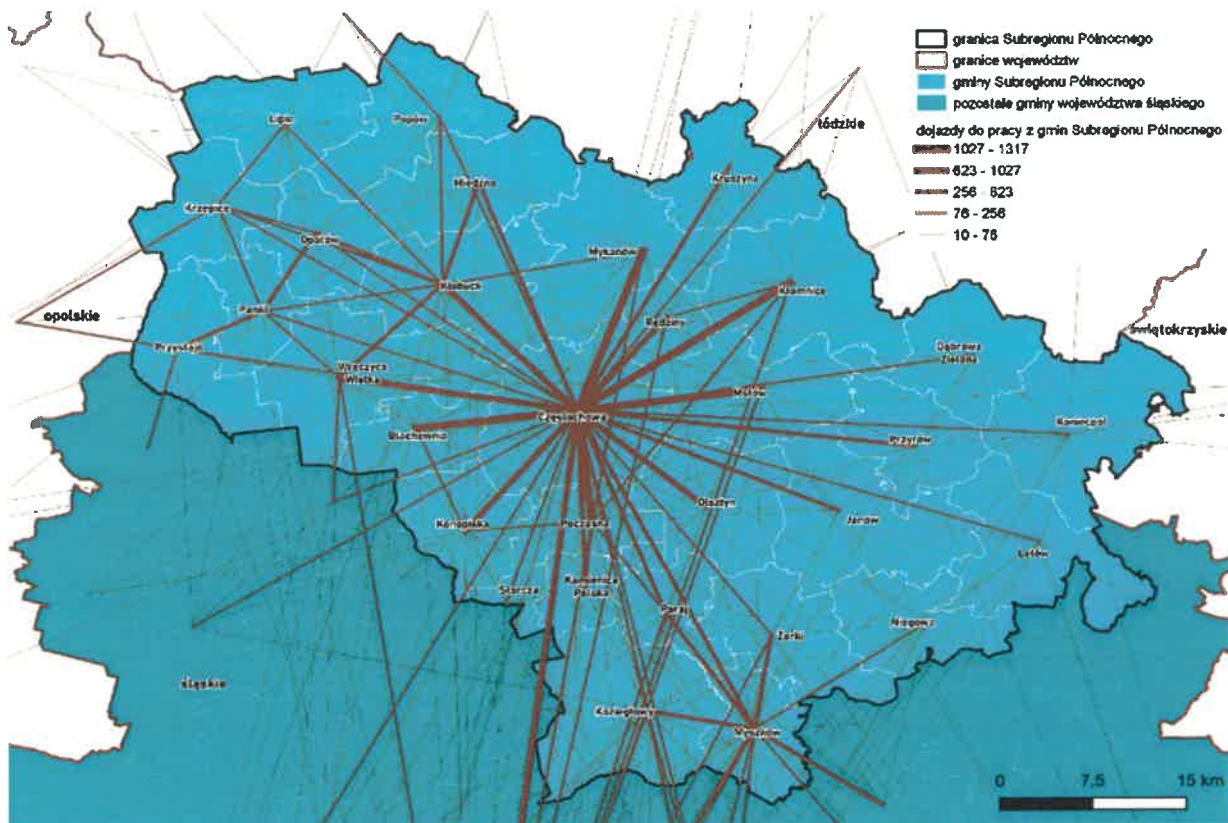
Istotnym problemem Subregionalnego rynku pracy jest znaczny udział osób młodych poniżej 35 r.ż., w ogólnej liczbie bezrobotnych. Szczególnie widoczne jest to w powiecie kłobuckim, w którym udział osób poniżej 24 r.ż., w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi 14,9% oraz w grupie 25-35 r.ż. – 28,7%. Natomiast w powiecie częstochowskim problemem jest ponadprzeciętnie wysoki udział osób w wieku powyżej 45 r.ż., gdzie osób tych jest tam 40,3%.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby o niższym poziomie wykształcenia, tj. z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (22%) oraz zasadniczym zawodowym (26%). Niepokojący jest również fakt wysokiego udziału bezrobotnych legitymujących się wykształceniem wyższym – 18%. Należy również zauważyć, że im wyższe wykształcenie, tym większy udział w danej grupie kobiet. W grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym to 43%, zasadniczym zawodowym – 36%, średnim – 65% i wyższym – 66%.

Problemem Subregionu Północnego jest niski poziom aktywności zawodowej liczony liczbą pracujących na 1000 mieszkańców. Średnia w województwie kształtuje się na poziomie 275 osób podczas gdy w powiecie myszkowskim – 193 pracujących na 1000 mieszkańców, kłobuckim – 169 i częstochowskim – 130. Tylko w mieście Częstochowa (341) wskaźnik ten jest korzystniejszy niż przeciętnie w województwie wynoszący 275.

Lokalny i subregionalny rynek pracy są ściśle powiązane z innymi obszarami województwa śląskiego. Największe powiązania gospodarcze w zakresie dojazdów do pracy w 2019 roku miały miejsce w relacji z Częstochową do Katowic o wartości prawie 3 tys. osób. Następne, pod względem liczby osób, były w relacji z gminami Subregionu do Częstochowy, z gminami Mykanów, Poczesna, Blachownia, Kłomnice, Kłobuck i Mstów.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rys 5. Dojazdy do pracy z gmin Subregionu Północnego (Źródło: opracowanie własne)

Należy podkreślić że na sytuację na rynku pracy niewątpliwie wpływa właściwa odpowiedź na potrzeby pracodawców. Na podstawie badań przeprowadzonych wśród przedsiębiorców Subregionu Północnego można wskazać kluczowe oczekiwania przedsiębiorców, do których zalicza się:³

- od kandydatów na specjalistów przedsiębiorcy wymagają przede wszystkim umiejętności/kwalifikacji zawodowych (68,2%), a także uprawnień/certyfikatów i doświadczenia zawodowego (63,6%),
- w rekrutacji techników i innego średniego personelu najważniejsze okazują się posiadane uprawnienia/certyfikaty (72,2%) oraz umiejętności/kwalifikacje zawodowe (61,1%),

W zakresie opieki nad najmłodszymi dziećmi sytuacja w Subregionie jest relatywnie gorsza w odniesieniu do średniej w regionie. Również w obszarze samego Subregionu sytuacja i nasycenie infrastrukturą żłobkową jest zróżnicowana. Należy podkreślić, że w wielu gminach brak jest w ogóle dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi w wieku do lat 3. Biorąc pod uwagę wskaźnik

³ Zapotrzebowanie na kwalifikacje/umiejętności w przedsiębiorstwach w województwie śląskim, Wykonawca: konsorcjum firm: Grupa BST ul. Mieczyków 12, 40-748 Katowice EU-Consult ul. Toruńska nr 18C, lok. D 80-747 Gdańsk. Zamawiający: Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, <https://wupkatowice.praca.gov.pl/analizy-i-badania>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do 3 lat, najkorzystniejszym wskaźnikiem charakteryzuje się powiat myszkowski z wartością tego wskaźnika 104, natomiast najgorzej w powiecie kłobuckim (28). Analizując liczbę dzieci objętych opieką żłobkową najkorzystniejszym wskaźnikiem cechuje się miasto Częstochowa (63 dzieci na 1000 w wieku do 3 lat), najgorszym powiat kłobucki (22).

W Subregionie Północnym funkcjonuje rozbudowana sieć szkół podstawowych, jednak istotnym wyzwaniem jest jakość kształcenia w tych placówkach. Biorąc pod uwagę wyniki egzaminu ośmioklasisty, należy podkreślić, iż większość gmin w zakresie egzaminu z matematyki i języka angielskiego cechuje się wynikami niższymi niż średnia w województwie śląskim. Również w zakresie egzaminu z języka polskiego uczniowie placówek w znacznej liczbie gmin Subregionu uzyskują wyniki niższe niż przeciętnie w województwie.

Na terenie Subregionu działa na poziomie ponadpodstawowym:

- 27 placówek – zasadnicze szkoły zawodowe, szkoły branżowe I i II stopnia i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej (11,7% placówek w województwie),
- 26 – szkoły średnie zawodowe (10,5% placówek w województwie),
- 42 szkół ogólnokształcących (11,6% placówek tego typu w regionie), z czego aż 27 zlokalizowanych jest w Częstochowie, w tym 27 liceów ogólnokształcących dla młodzieży – 19 w Częstochowie, 2 na terenie powiatu częstochowskiego, 3 na terenie powiatu myszkowskiego oraz 3 na terenie powiatu kłobuckiego.

Subregion północny cechuje się jednak najniższą wartością wskaźnika dostępności przestrzennej zarówno do szkół branżowych (0,7 szkół na 100 km²), jak i policealnych (0,5 szkół na 100 km²). Podobnie jak w przypadku szkolnictwa na poziomie podstawowym istotnym wyznacznikiem pozostaje jakość kształcenia na poziomie ponadpodstawowym. Biorąc pod uwagę poziom zdawalności egzaminu maturalnego w 2021 roku, tylko placówki w mieście Częstochowie oraz powiecie kłobuckim uzyskały wynik zdawalności na poziomie wyższym niż średnia w województwie wynosząca 81%. W Częstochowie egzamin maturalny pozytywnie zdało 84%, natomiast w kłobuckim 86%, najgorzej w tym zakresie wypadają uczniowie powiatu częstochowskiego: egzamin zdało zaledwie 57%, a w myszkowskim 71%. W zakresie wyników z poszczególnych przedmiotów warto zwrócić uwagę na średni wynik z języka angielskiego, gdzie we wszystkich powiatach oraz w Częstochowie średnio uczniowie uzyskali wyniki niższe niż w całym województwie śląskim.

W Subregionie Północnym działa 5 uczelni wyższych (wszystkie w Częstochowie), w których studiowało 11% wszystkich studentów w województwie.

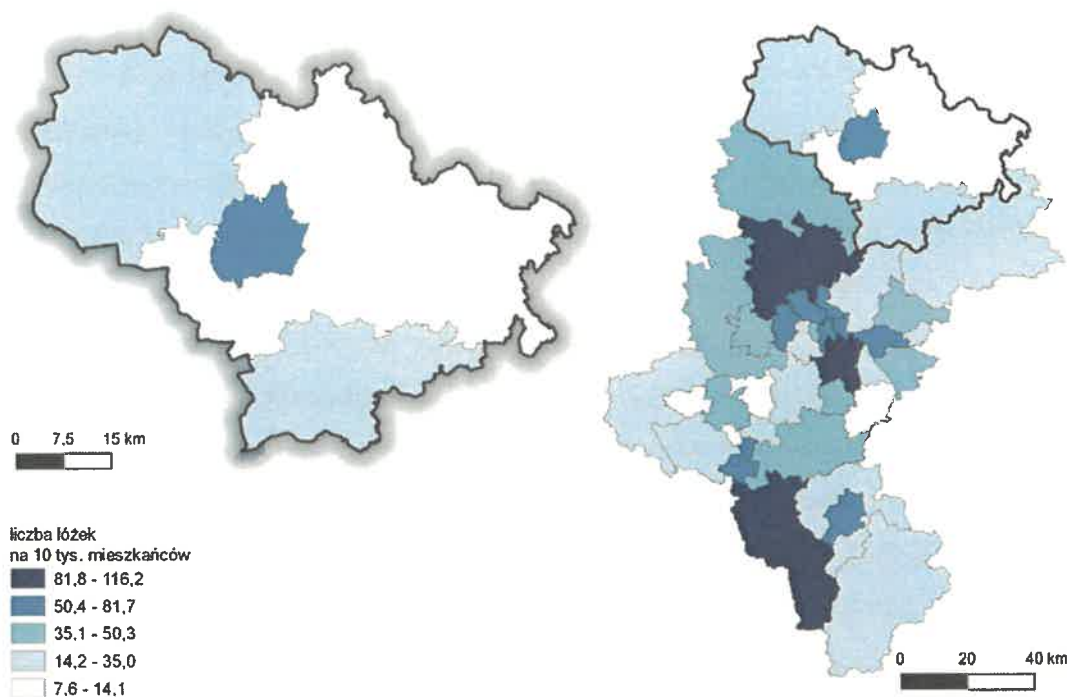
„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Istotnym wyzwaniem jest wsparcie psychologiczne i psychiatryczne szczególne w aspekcie zmian cywilizacyjnych oraz problemów wynikających m.in. z wpływu pandemii na relacje społeczne. Jak wskazują analizy regionalne: największym zapotrzebowaniem na pomoc psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolach wyróżniał się subregion północny (udział dzieci korzystających z pomocy na poziomie 0,35%), a wysoki poziom wskaźnika odnotowano przede wszystkim w gminach miejsko-wiejskich (udział na poziomie 0,47%). Wysokim średnim wskaźnikiem pomocy psychologiczno-pedagogicznej w podziale na subregiony i typ gminy charakteryzują się gminy miejskie subregionu północnego (0,51%). Również pomoc tego typu jako istotną potrzebę wskazano na poziomie szkół podstawowych. Biorąc pod uwagę dane z dokumentu „Analiza kadr medycznych w woj. śląskim - zapotrzebowanie, zasoby, dostępność” należy podkreślić, że w powiecie częstochowskim, myszkowskim wskaźnik liczby psychiatrów dzieci i młodzieży wynosi 0 przy średniej w regionie 0,7 na 100 tys. mieszkańców. W Regionalnej Polityce Zdrowia podkreśla się, że granica wieku w obszarze chorób psychicznych znacznie się obniża – dotyczy ona osób w coraz młodszym wieku. Zjawisko nasila okres pandemii i izolacji najmłodszych od świata zewnętrznego, a także brak socjalizacji z rówieśnikami, co może mieć przełożenie na ich przyszłe kompetencje społeczne i umiejętności interpersonalne pozwalające na sprawne funkcjonowanie w społeczeństwie.

Kluczowym ośrodkiem w zakresie ochrony zdrowia w Subregionie jest miasto Częstochowa, gdzie zlokalizowana jest sieć placówek obejmujących zarówno placówki wojewódzkie i miejskie, jak również podmioty prywatne.

Należy podkreślić, że poza Częstochową powiaty ziemskie Subregionu cechują się niską liczbą łóżek szpitalnych na 10 tys. mieszkańców. Do głównych przyczyn zgonów mieszkańców Subregionu zaliczyć należy choroby układu krążenia – 43%, oraz nowotwory – 22%. W roku 2020 pojawiła się nowa istotna przyczyna, tj. Covid-19 – 8%. Wyzwaniem Subregionu jest rozwój istniejącej infrastruktury i poprawa dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej, w szczególności w zakresie leczenia chorób nowotworowych, chorób układu krążenia i chorób neurologicznych oraz innych schorzeń, w tym chorób układu krążenia u dzieci, gruźlicy, cukrzycy.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rys 6. Liczba łóżek na 10 tys. Mieszkańców (Źródło: opracowanie własne na podstawie Regionalna Polityka Zdrowia Województwa Śląskiego 2030, slaskie.pl)

4.3. Gospodarka

Na koniec 2018 roku wartość PKB dla Subregionu Północnego wyniosła 24456 mln zł, co stanowiło 9,4% PKB województwa śląskiego. Wartość ta w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 47530 zł i była niższa od średniej regionalnej wynoszącej 57384 zł.

Największy udział w strukturze tworzenia wartości dodanej w Subregionie Północnym ma przemysł 30% oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja. Podobnie jak w całym województwie w strukturze podmiotów gospodarczych w Subregionie dominują podmioty małe i średnie.

Kluczowym ośrodkiem gospodarczym w Subregionie jest bez wątpienia Częstochowa o bardzo dużym potencjale i zróżnicowanej strukturze przedsiębiorstw. Również, analizując strukturę podmiotów działających w poszczególnych gminach, należy podkreślić dużą dywersyfikację struktury gospodarczej. W większości gmin dominują podmioty działające w dziale 43 – roboty budowlane specjalistyczne oraz 47 – handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi.

Obszar Subregionu jest zróżnicowany pod względem atrakcyjności inwestycyjnej i poziomu przedsiębiorczości. Obszarem o najwyższej atrakcyjności jest miasto Częstochowa oraz gminy będące w jej otoczeniu, tj. Kłobuck, Konopiska, Poczesna, Olsztyn, Wręczyca Wielka, Mstów, Myszków oraz

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

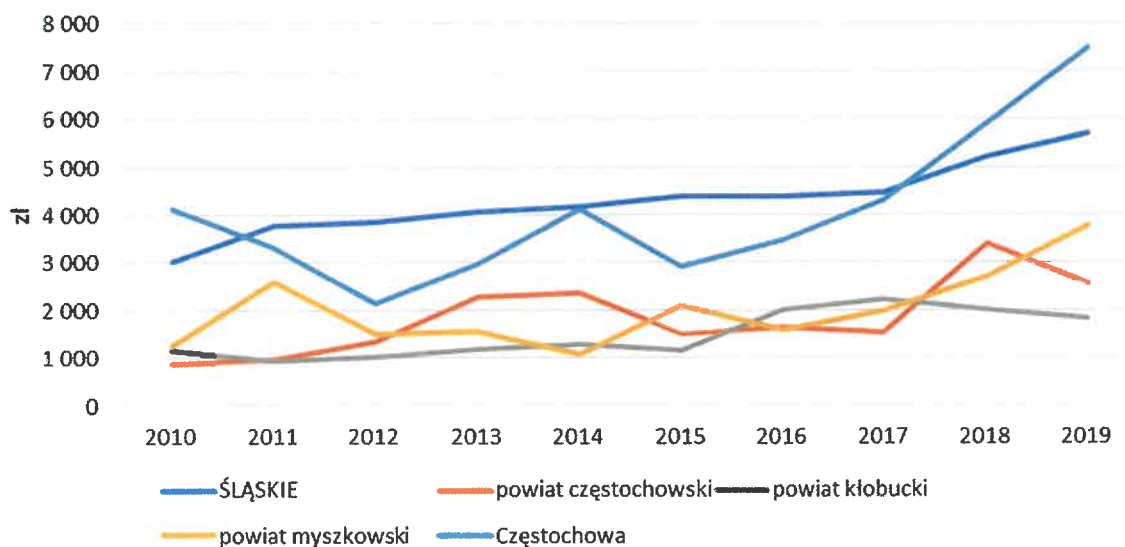
Żarki. Istotnym czynnikiem podkreślającym atrakcyjność inwestycyjną Subregionu jest funkcjonowanie na obszarze Subregionu Północnego terenów Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, które znajdują się w Częstochowie, Myszkowie, Koniecpolu, Ogrodzieńcu i Krzepicach.

W Subregionie silnie scentralizowane jest funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu. Centralny ośrodek miejski Subregionu, czyli Częstochowa, jest miejscem funkcjonowania instytucji otoczenia biznesu. W pozostałych powiatach Subregionu sytuacja jest o wiele mniej korzystna, co może powodować istotną barierę w zakresie rozwoju przedsiębiorczości w tych obszarach.

Niemniej tylko 6% ze wszystkich inwestorów zagranicznych inwestujących w województwie śląskim prowadziło swoją działalność w Subregionie Północnym. Ich łączna ilość wyniosła 126 podmiotów, z czego 75% zlokalizowanych jest w mieście Częstochowa, natomiast w udział podmiotów z kapitałem zagranicznym zlokalizowanych w pozostałych powiatach Subregionu kształtuje się od 7% do 9%. łączna wartość inwestycji zagranicznych w Subregionie wyniosła 532,6 mln zł.

Subregion cechuje się względnie wysokim udziałem w ilości zgłoszeń dotyczących wynalazków oraz wzorów użytkowych – odpowiednio udział w województwie 13,4% i 35,4%. W tym zakresie liderem jest miasto Częstochowa.

Pomimo iż wzrastają nakłady na inwestycje w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1 mieszkańca, powiaty ziemskie Subregionu charakteryzują się niższym wskaźnikiem niż przeciętnie w regionie. Jedynie podmioty w mieście Częstochowa cechują się wyższą aktywnością inwestycyjną.

Rys 7. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w 2020 roku (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Subregion Północny jest obszarem wysokiej aktywności i potencjału rozwoju sektora rolniczego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Do atutów obszarów wiejskich Subregionu Północnego, w których skupia się sektor produkcji rolnej oraz przetwórstwa rolno spożywczego zaliczyć, można m.in.:

- powstawanie dużych gospodarstw rolnych,
- rolnictwo ekologiczne,
- wysoka atrakcyjność turystyczna,
- dobre warunki dla dalszego rozwoju i urozmaicenia specjalistycznej turystyki: prozdrowotnej (organiczej),
- rozwinięte przetwórstwo warzyw i owoców,
- rozwinięte branże rzemiosła i małego biznesu: produkcja mebli, obuwia, wózków dziecięcych,
- załączki enologii,
- wysoką bioróżnorodność i znaczący udział obszarów chronionych i cennych przyrodniczo.

Natomiast do głównych problemów zaliczono:

- słabo rozwiniętą infrastrukturę,
- wysoką, lecz słabo wykorzystywaną atrakcyjność turystyczną,
- rozpraszającą się zabudowę,
- brak współpracy w dziedzinie turystyki,
- trudne warunki rolne – słaba jakość gleb, rozdrobnienie gospodarstw,
- regres demograficzny,
- niski poziom dostępu do usług transportu publicznego.

Znaczny udział powierzchni użytków rolnych w Subregionie (36% ogólnej powierzchni Subregionu stanowią użytki rolne) oraz wielkość produkcji rolnej (Subregion posiada 35% udział w pogłowie świń w regionie i 19% udział w pogłowie bydła w regionie) stwarza możliwość do wykorzystania tego potencjału do rozwoju OZE, w tym w szczególności biomasy i biogazu.

4.4. Środowisko i przestrzeń

Przebieg przyrodnicza Subregionu Północnego jest skomplikowanym systemem ekologicznym a tereny jurajskie charakteryzują się niezwykłymi i wyjątkowymi wartościami przyrodniczymi i krajobrazowymi, unikatową florą i fauną endemiczno-reliktową, nie spotykanym gdzie indziej bogactwem gatunkowym roślin i zwierząt, licznymi ostańcami, wapieniami, skałami, jaskiniami i zjawiskami krasowymi. Ten niezwykły potencjał przyrodniczy należy jeszcze bardziej chronić.

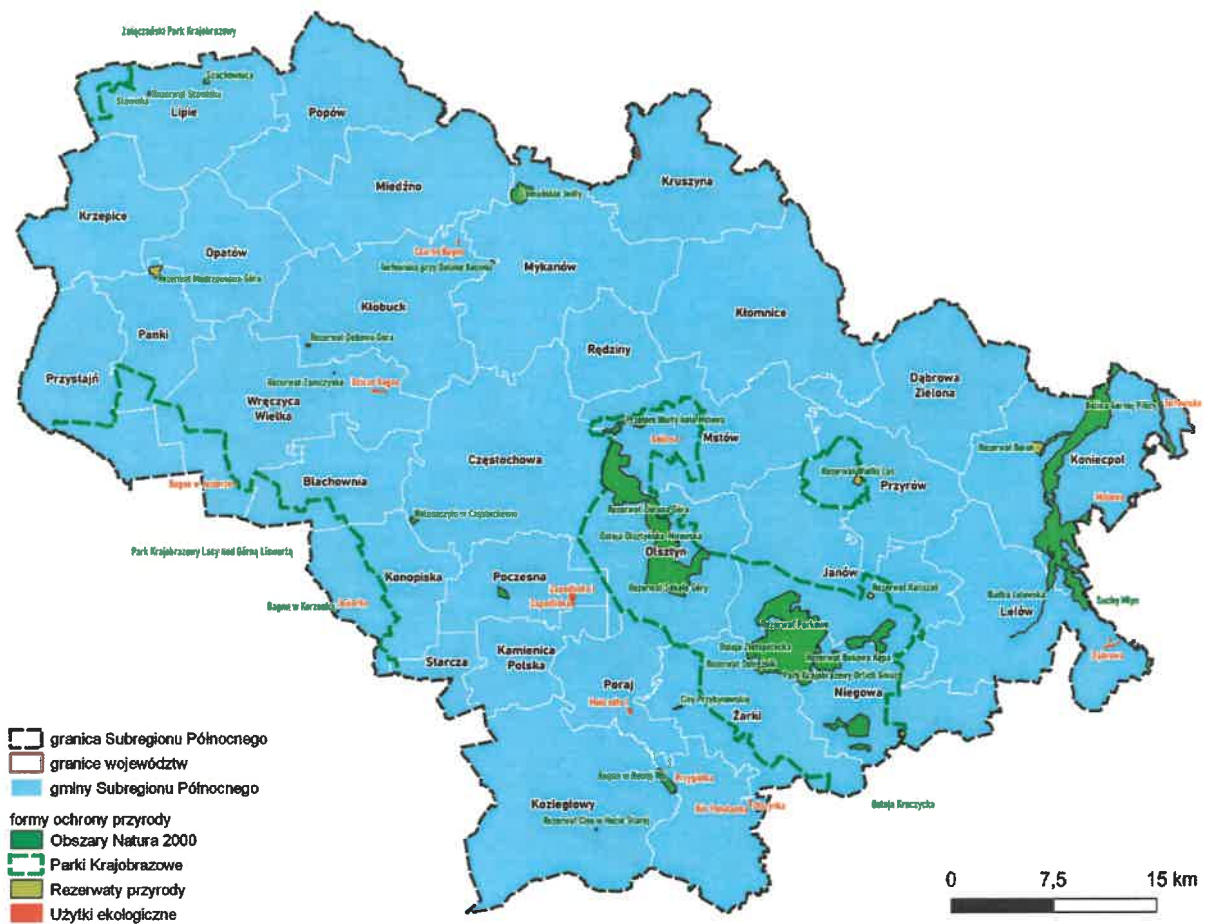
Na terenie Subregionu Północnego wyszczególnić można 17 rezerwatów przyrody, które zajmują ponad 3 tys. ha. Są to zarówno rezerваты florystyczne, przyrody nieożywionej, fitocenotyczne,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

rezerwy nieokreślone w akcie prawnym. Największą grupę stanowią rezerwy leśne, które najliczniej występują na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Na terenie północnej części województwa śląskiego utworzone zostały również 4 parki krajobrazowe i 16 użytków ekologicznych.

Ponadto na terenie Subregionu Północnego wyróżnić można korytarze ekologiczne:

- korytarz Odra – Morawa, Wisła – Morawa, Wisła – Warta, wzdłuż których odbywa się przemieszczanie materii i przepływ energii,
- korytarze: Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, przemieszczanie się drogą lądową organizmów zamieszkujących biocenozy Niżu Środkowoeuropejskiego i Wyżyn Środkowopolskich.

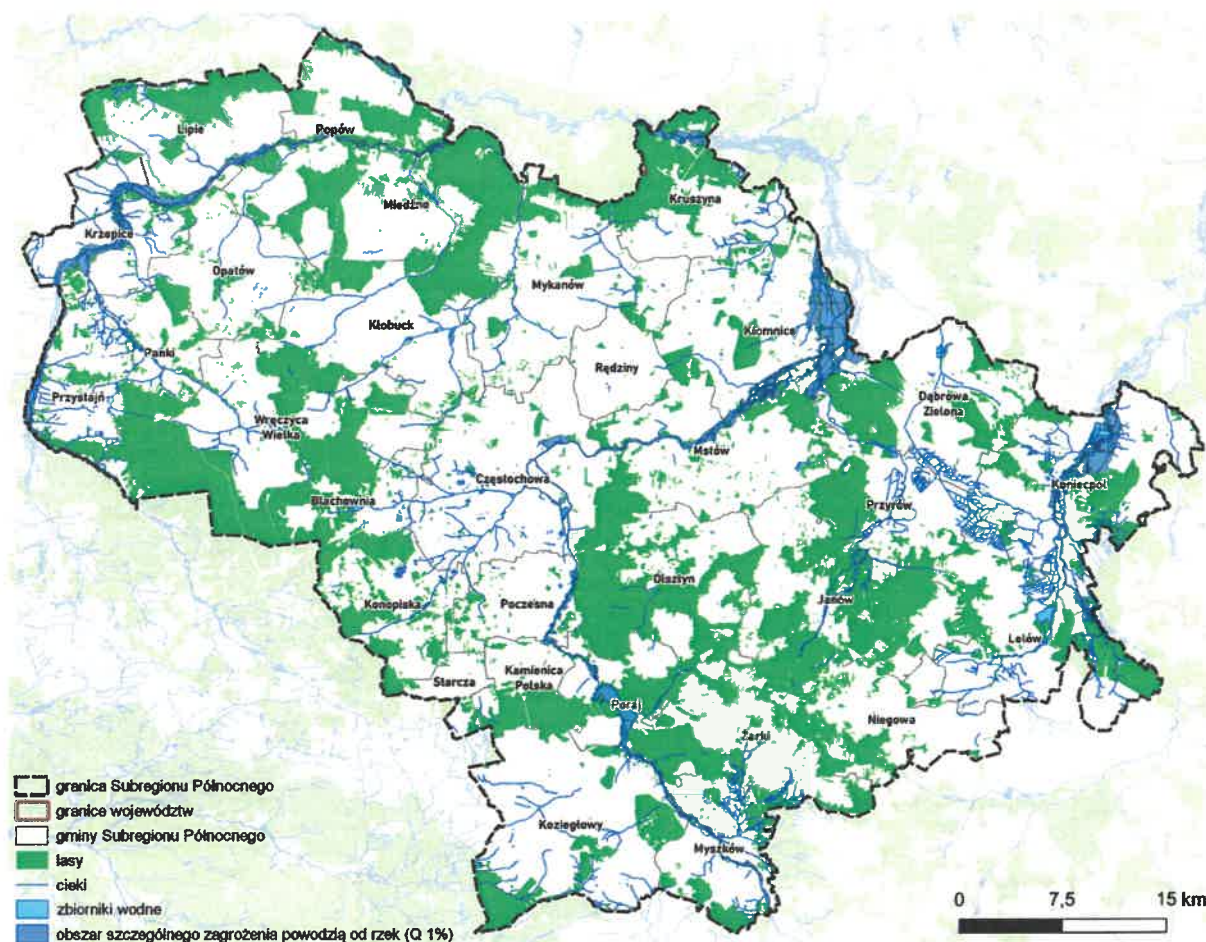

Rys 8. Obszary chronione w Subregionie Północnym (Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ oraz OpenStreetMap)

Przez obszar Subregionu Północnego przepływa trzecia co do wielkości rzeka w Polsce, czyli Warta. Ma ona źródła w dzielnicy Zawiercia – Kromołowie. Od Zawiercia biegnie na północ przez Myszków, Poraj, Poczesną, Częstochowę, Mstów, Kłomnice oraz Kruszyń i Popów. Poza Wartą przez Subregion przepływa wiele innych cieków, m.in. Mała Panew, Wiercica, Stradomka, Pilica czy Pankówka. Obecność cieków wodnych wiąże się z ryzykiem powodzi, która może dotyczyć ich bliskiego otoczenia.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zmiany klimatyczne są w tym zakresie czynnikami zwiększającymi ryzyko wystąpienia tego typu zagrożeń. Na mapie zaprezentowano obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzek (Q 10%, czyli prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 1 na 10 lat). Biorąc pod uwagę zmiany klimatyczne oraz ocenę ryzyka wystąpienia powodzi na podstawie danych historycznych należy podejmować działania w zakresie właściwego kształtowania lokalnej polityki przestrzennej, realizacji inwestycji hydrotechnicznych oraz podejmowania ponadlokalnej współpracy w zakresie kształtowania gospodarki wodnej.

Rys 9. Sieć wodna i obszary narażone na zagrożenie powodzią na terenie Subregionu Północnego
(Źródło: opracowanie własne na podstawie OpenStreetMap oraz PGW Wody Polskie)

Instrumenty zarządzania rozwojem zielonej i błękitno-zielonej infrastruktury stanowią istotny czynnik osiągnięcia trwałej poprawy stanu środowiska, przyczyniając się również do łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu. Publicznie dostępne tereny zielone Subregionu Północnego razem z wodami otwartymi, tworzą sieć w tkance miast.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

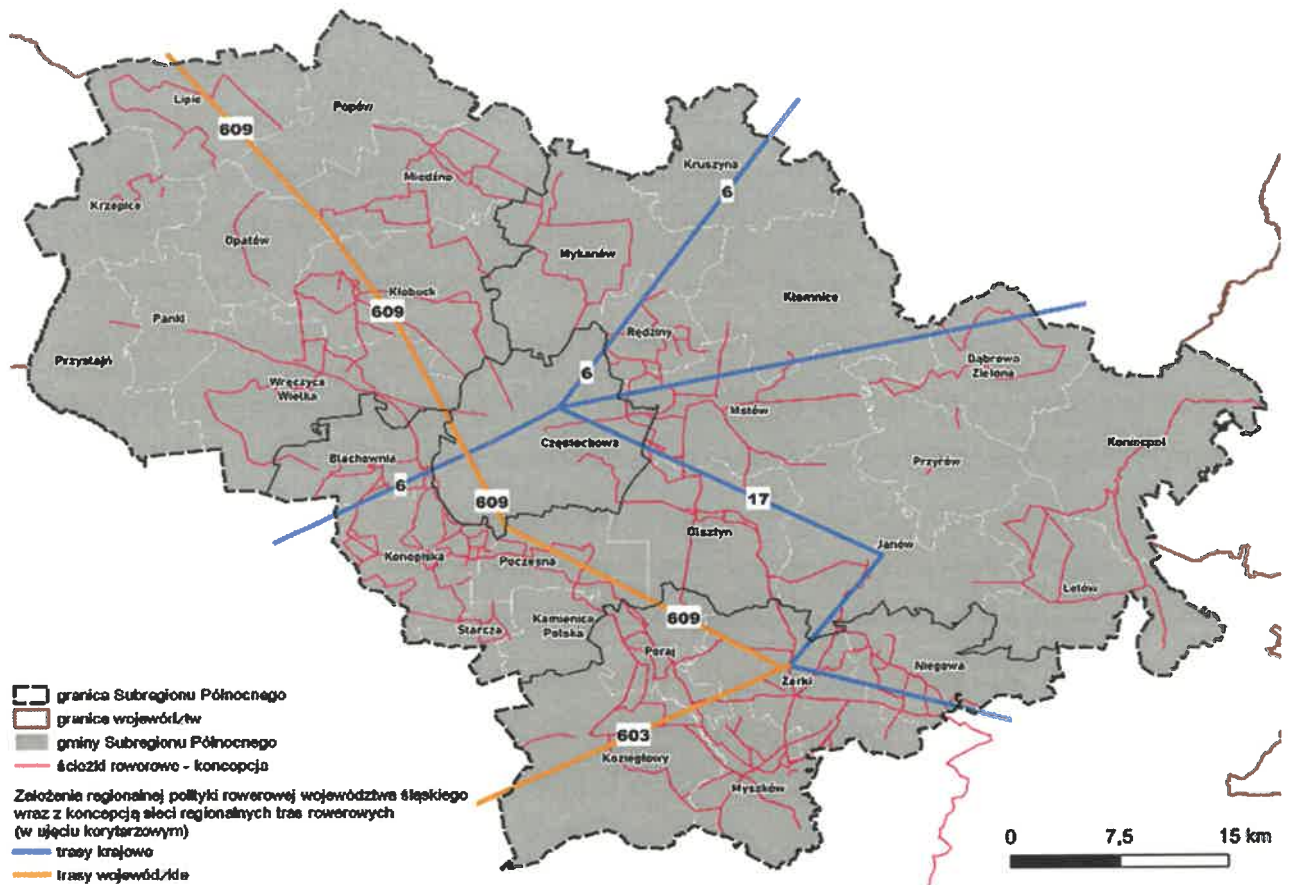
W całkowitej powierzchni Subregionu, tj. 304960 ha, 28% stanowią grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, natomiast zaledwie 1% to grunty pod wodami. Biorąc pod uwagę fakt, że tego typu grunty stanowią istotne elementy błękitno-zielonej infrastruktury, należy dążyć do zwiększenia udziału tego typu terenów w szczególności w przestrzeniach miast, tj. w Częstochowie, gdzie powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych stanowi zaledwie 5%, oraz w Myszkowie, gdzie tego typu tereny stanowią 25%. Do gmin miejsko-wiejskich i wiejskich o szczególnie niskim udziale tego typu obszarów zaliczyć należy: Rędziny – 4%, Opatów – 8%, Starcza – 12% oraz Mykanów – 12%.

Subregion Północny to obszar o bardzo wysokiej atrakcyjności turystycznej. Potencjał turystyczny opiera się na bogactwie walorów kulturowych, przyrodniczych oraz szerokich możliwościach realizacji różnych form turystyki: aktywnej, rekreacyjnej, specjalistycznej, agroturystyki i innych. W zakresie wykorzystania tego potencjału niezbędne jest jednak wzmacnianie rozwoju infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej oraz rozwój współpracy w zakresie kreowania pakietowych produktów turystycznych. Subregion północny jest również szczególnie atrakcyjny w zakresie sportów rowerowych. Istnieją tu szerokie możliwości rozwoju tego typu sportów i rekreacji rowerowej połączonej z wykorzystaniem warunków środowiskowych, kulturowych oraz infrastrukturalnych.

Zgodnie z Załoženiami regionalnej polityki rowerowej województwa śląskiego wraz z koncepcją sieci regionalnych tras rowerowych⁴ kluczowymi elementami układu rowerowego województwa śląskiego zlokalizowanego na terenie Subregionu Północnego są: Szlak Orlich Gniazd (trasa krajowa), Velo Silesia (trasa wojewódzka), które tworzą główne korytarze ruchu rowerowego w Subregionie. Zgodnie z ww. dokumentem regionalnym Szlak Orlich Gniazd ma potencjał dla rozwoju aktywnej rekreacji rowerowej i MTB, jednak bez dużych inwestycji szlak nie będzie nadawał się do uprawiania długodystansowej turystyki rowerowej. Na terenie Subregionu wskazuje się również węzły ruchu rowerowego zlokalizowane w Częstochowie, Kłobucku oraz Żarkach. Należy podkreślić, iż turystyka rowerowa oparta na atrakcyjnych szlakach, drogach i ścieżkach rowerowych stanowi jeden z istotnych elementów polityki rozwoju gmin, w tym w wymiarze kreowania atrakcyjnego produktu turystycznego. Subregion prowadzi aktywne działania wymagające wsparcia w zakresie projektowania i realizacji sieci dróg rowerowych, np. podjęto działania w kierunku wytyczenia drogi nr 6 i 609 oraz 17 zgodnie z założeniami polityki rowerowej dla województwa śląskiego.

4 <https://forumprzestrzeni.slaskie.pl/content/projekt-zalozen-regionalnej-polityki-rowerowej-wojewodztwa-slaskiego>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

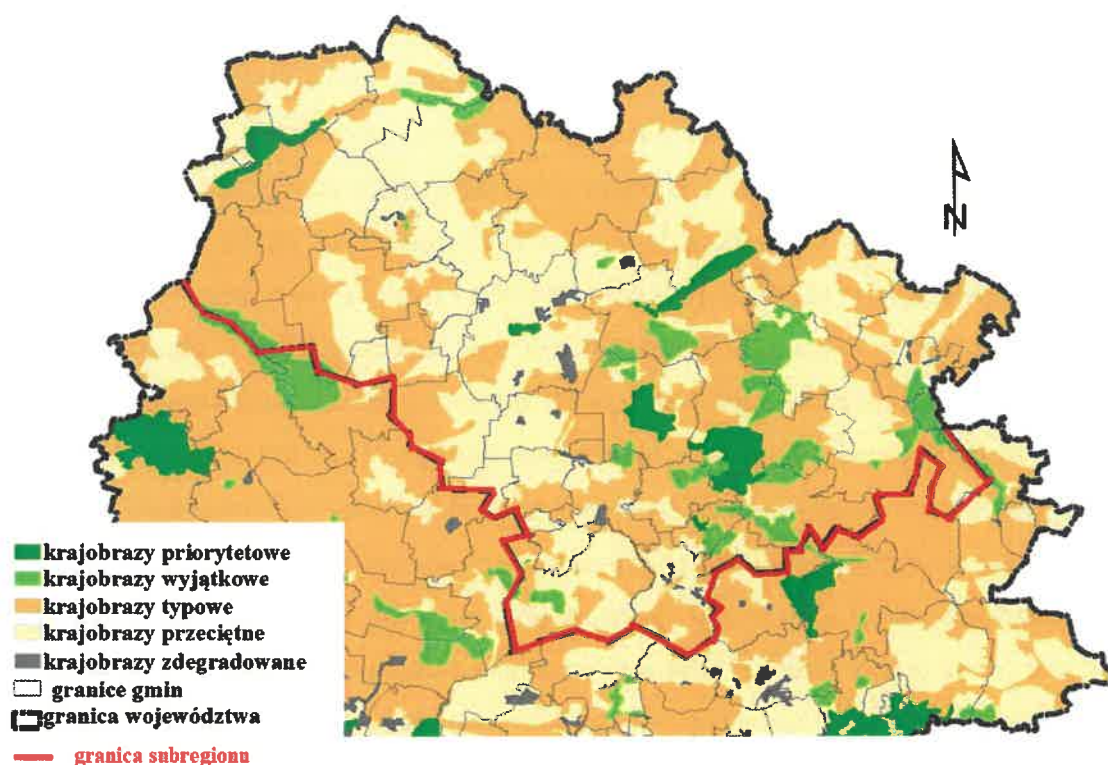

Rys 10. Ramowy układ rowerowy w Subregionie Północnym (Źródło: opracowanie własne)

W Subregionie Północnym występują krajobrazy: osadniczy, rolniczy, leśny oraz przemysłowy. Występują tu wszystkie typy krajobrazów od priorytetowych po zdegradowane. Subregion jest obszarem bogatym w zasoby kulturowe obejmujące liczne obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne. Gminami o dużej koncentracji zabytków nieruchomych są w głównej mierze: Częstochowa, Janów, Kruszyna, Konięcpol, Letów, Żarki Koziegłowy. W gminach zlokalizowane są liczne tereny, w których zlokalizowane są stanowiska archeologiczne. Gminami o dużej liczbie takich stanowisk to: Popów, Opatów, Lipie, Krzepice oraz Kłobuck i Letów.

Wysokie walory kulturowe podkreśla również występowanie na terenie Subregionu Północnego krajobrazów priorytetowych i wyjątkowych, które są zlokalizowane głównie na terenie powiatu myszkowskiego i częstochowskiego, ale również w powiecie kłobuckim.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rys 11. Waloryzacja krajobrazów województwa śląskiego na tle jednostek zarządzania krajobrazem (Źródło: Opracowanie na podstawie opracowania ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, <https://planzagospodarowania.slaskie.pl/content/1474878101>)

Na terenie Subregionu Północnego jest 110,6 tys. budynków mieszkalnych, które stanowią 16,4% wszystkich budynków w województwie. Największa gęstość budynków mieszkalnych cechuje obszar Częstochowy oraz gmin przyległych do tego miasta, tj. Poczesnej, Rędzin, Konopisk, Blachowni, Wręcicy Wielkiej oraz Kłobucka. Drugą osią intensywnej zabudowy jest obszar pomiędzy Częstochową a Myszkowem obejmujący poza tymi miastami także gminy Poraj, Kamienica Polska oraz Starcza. Taki rozkład gęstości zabudowy związany jest z głównymi osiami komunikacyjnymi oraz zjawiskiem suburbanizacji i „rozlewania się” dużych miast. Zasoby mieszkaniowe w Subregionie to w 64% zasoby osób fizycznych, w 13% to zasoby spółdzielni mieszkaniowych, 11% - zasoby wspólnot mieszkaniowych, 8% zasoby osób fizycznych we wspólnotach mieszkaniowych. W mniejszym zakresie mieszkania stanowią w skali regionu zasoby komunalne oraz Towarzystw Budownictwa Społecznego oraz innych podmiotów (łącznie 4%) . jednocześnie obserwuje się rosnącą atrakcyjność zamieszkania w Subregionie Północnym, o czym świadczyć może wyższy niż przeciętnie w regionie poziom cen transakcyjnych na rynku nieruchomości. Jednocześnie w okresie 2015-2020, poza obszarem powiatu kłobuckiego, ceny rosły szybciej niż średnio w regionie.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Pod względem wyposażenia mieszkań i dostępu do odpowiedniej infrastruktury komunalnej występują w Subregionie znaczne zróżnicowania i dysproporcje. We wszystkich powiatach ziemskich występuje mniej korzystny niż średnio w województwie śląskim wskaźnik wyposażenia mieszkań w wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienkę oraz centralne ogrzewanie. Najgorsza sytuacja dotyczy natomiast dostępu do gazu sieciowego, co w odniesieniu do zmian klimatycznych oraz jakości powietrza może być czynnikiem ograniczającym efektywność aktywnych działań samorządów w zakresie poprawy jakości środowiska. Istotnym problemem Subregionu Północnego, w szczególności w obszarach powiatów ziemskich, jest słaba lub bardzo słaba dostępność do infrastruktury komunalnej, w tym wodnej, kanalizacyjnej oraz gazowej. W zakresie ograniczonej dostępności do infrastruktury kanalizacyjnej należy wskazać gminy o szczególnym natężeniu problemu, w tym w szczególności obszar wiejski gminy Błachownia, obszar wiejski gminy Koniecpol, gminę Koziegłowy oraz obszar wiejski gminy Żarki. Jeszcze większym problemem jest nikły dostęp do infrastruktury gazowej, co ogranicza wykorzystanie tego paliwa jako źródła energii cieplnej. Głównymi obszarami problemowymi w tym zakresie są: gmina Błachownia – obszar wiejski, Koniecpol, Przyrów, Kruszyna, Lelów, Kłobuck – obszar miasta i obszar wiejski, Krzepice, Lipie, Miedźno, Opatów, Panki, Popów, Przystajń, Wręczyca Wielka oraz Niegowa.

Subregion jest silnie zróżnicowany pod względem rozwoju sieci energetycznych oraz ciepłowniczych. W Częstochowie poza obszarem oddziaływania centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło istnieje szereg małych źródeł ciepła (głównie pieców węglowych), z których pokrywane są potrzeby indywidualnych odbiorców. Powiat myszkowski nie posiada jednolitego systemu źródła i dystrybucji energii cieplnej. System ten dostarcza ciepło na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej do podłączonych budynków mieszkaniowych wielorodzinnych, wspólnot mieszkaniowych oraz do części obiektów użyteczności publicznej znajdujących się na terenie powiatu. Na terenie powiatu kłobuckiego i częstochowskiego budynki ogrzewane są głównie przez indywidualne źródła ciepła, jak i przez lokalne małe kotłownie. Kotłownie znajdują się przeważnie na terenie większych osiedli, w obiektach użyteczności publicznej lub zakładach produkcyjnych.

„Plan Działani Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 4. Charakterystyka sieci ciepłowniczej na terenie powiatów Subregionu Północnego (Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	kociołnie ogółem	długość sieci ciepłnej przesyłowej i rozdzielczej	długość przyłączy do budynków	Sprzedaż energii ciepłej w ciągu roku wg lokalizacji		
				ogółem	budynki mieszkalne	urzędy i instytucje
	[ob.]	[km]	[km]	[GJ]	[GJ]	[GJ]
powiat częstochowski	69	9,5	1,6	36 339	28 506	7 833
powiat kłobucki	71	2,5	8,3	45 847	30 377	15 470
powiat myszkowski	72	11,4	5,9	135 921	110 263	25 658
Częstochowa	199	144,3	72,1	1 692 404	1 228 655	463 749

W bilansie źródeł ciepła w Subregionie Północnym dominuje węgiel kamienny, które stanowi, aż 68% wszystkich źródeł. Tylko 17% stanowią gaz sieciowy, a inne źródła stanowią 15%.

Subregion Północny w wielu obszarach posiada potencjał do rozwoju OZE. Potencjał wykorzystania energii słonecznej na terenie województwa śląskiego znajduje się w przedziale od 996 do 1048 kWh/m² na rok. Jest to wartość wskazująca maksymalny potencjał produkcji energii w przypadku bezstratnej konwersji energii słonecznej na energię elektryczną. Na terenie powiatu częstochowskiego gęstość promieniowania wynosi pomiędzy 900 a 950 kWh/m²/rok. Powiat myszkowski zlokalizowany jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1000-1100 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie całego powiatu szacowane jest na 1500-1550 h/rok. Opisane powyżej warunki określone są jako korzystne do wykorzystania energii słonecznej przez mieszkańców.

Na terenie Subregionu zgodnie z rejestrem URE zlokalizowanych jest m.in. 7 instalacji odnawialnych źródeł energii wytwarzających energię z promieniowania słonecznego. Jednostki samorządowe w Subregionie oraz mieszkańcy podejmują działania w zakresie fotowoltaiki. Łączna produkcja z tego typu instalacji w Subregionie Północnym kształtuje się na poziomie 4099,00 MWh. Na terenie Subregionu wykorzystuje się potencjał energetyczny spadku wody. Obecnie na jego terenie wykorzystywanych jest 6 instalacji małych elektrowni wodnych.

Obszar Subregionu należy do strefy o mało korzystnych warunkach dla energii wiatrowej. Niemniej obecnie na jego terenie wykorzystywane są 3 instalacje małych elektrowni wiatrowych. Gminy Subregionu podejmują aktywne działania w zakresie rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii, czego przykładem jest zawarcie w grudniu 2021 roku tzw. *Porozumień cywilnoprawnych o ustanowieniu Klastrow Energii*, w skład których wchodzi następujące jednostki samorządu terytorialnego:

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Klaster Energii Aglomeracji Częstochowskiej: Częstochowa, Rędziny, Poczesna, Olsztyn, Mstów;
- Klaster Energii Powiatu Częstochowskiego: powiat częstochowski, Blachownia, Dąbrowa Zielona, Janów, Kamienica Polska, Koniecpol, Kłomnice, Konopiska, Kruszyna, Lelów, Mykanów, Przyrów, Starcza;
- Klaster Energii Powiatu Kłobuckiego: powiat kłobucki, Kłobuck, Krzepice, Lipie, Miedźno, Opatów, Panki, Popów, Przystajń, Wręczyca Wielka;
- Klaster Energii Powiatu Myszkowskiego: powiat myszkowski, Myszków, Koziegłowy, Niegowa, Poraj, Żarki

Istotnym problemem podobnie jak całego regionu Subregionu jest poprawa jakości powietrza, która jest kształtowana w wyniku emisji zanieczyszczeń ze źródeł zlokalizowanych na terenie miast, do których zalicza się:

- emisję zorganizowaną pochodzącą ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja,
- emisję ze środków transportu i komunikacji (emisja liniowa),
- emisję niezorganizowaną.

Należy stwierdzić, że pomimo podejmowanych działań na rzecz poprawy jakości powietrza prawie wszystkie gminy wskazują dalsze występowanie tego problemu.

Odpady komunalne na terenie Subregionu Północnego powstają głównie w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach handlowych, obiektach użyteczności publicznej oraz sektora przemysłowego. Gminy prowadzą systemową politykę w zakresie gospodarki odpadami niemniej należy podejmować dalsze działania w zakresie unowocześnienia infrastruktury gospodarki odpadami oraz zwiększenia efektywności systemu. Należy podkreślić, że z roku na rok wzrasta wielkość udziału odpadów zebranych selektywnie i w 2021 roku w Częstochowie wyniósł on 39,8% w powiecie kłobuckim i myszkowskim po 36,6% a w powiecie częstochowskim 48,2% przy średniej w województwie śląskim 45,3%

4.5. Zarządzanie, powiązania funkcjonalne i relacje

Subregion północny przecina transeuropejski korytarz transportowy VI relacji: (Helsinki) Sztokholm - Gdańsk – Katowice – Żylica - (Budapeszt – Ateny), z odgałęzieniem VIB dla relacji Częstochowa – Ostrawa (Wiedeń – Wenecja). Przez obszar Subregionu Północnego przechodzi Autostrada A1 relacji północ-południe, łącząca Trójmiasto i Morze Bałtyckie ze Śląskiem i granicą z Czechami. Oprócz

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

autostrady głównymi drogami Subregionu są drogi krajowe i wojewódzkie łączące ważne ośrodki powiatowe i gminne. Transport Subregionu obsługują drogi wojewódzkie przechodzące przez Częstochowę: DW 483 (Częstochowa – Nowa Brzeźnica – Szczerców – Łask), DW 491 (Częstochowa – Łobodo – Działoszyn), DW 494 (Częstochowa – Wręczyca Wielka – Olesno – Bierdzany), DW 786 (Częstochowa – Św. Anna – Koniecpol – Włoszczowa – Kielce), DW 908 (Częstochowa – Kalety – Tarnowskie Góry). Częstochowa pełni przez to funkcję węzła komunikacyjnego o znaczeniu krajowym. Istotne znaczenie dla obsługi transportu samochodowego na terenie Subregionu ma także droga wojewódzka DW791 będąca połączeniem DK-1 przez przemysłowe obszary Myszkowa i Zawiercia w kierunku Krakowa. Układ drogowy: DW789, DW906, DW905 i DW807 tworzy zwarty system zewnętrznej obwodnicy Aglomeracji Częstochowskiej umożliwiający poprowadzenie tranzytu wschód-zachód z pominięciem zurbanizowanych terenów Częstochowy. W zakresie jakości dróg wpływającym również na bezpieczeństwo konieczne jest dalsze podnoszenie stanu technicznego dróg, które nie spełniają wymagań i oczekiwań użytkowników. Odczuwalnym problemem jest również ruch tranzytowy przez miejscowości spowodowany brakiem obwodnic.

Czynnikiem konkurencyjności Subregionu jest Międzynarodowy Port Lotniczy „Pyrzowice”, który jest zlokalizowany zaledwie 40 km od Częstochowy. Jest on dobrze skomunikowany z całym Subregionem, w tym z autostradą A1 i w znacznym stopniu zabezpiecza potrzeby mieszkańców.

Na terenie Subregionu Północnego zlokalizowane jest lotnisko Aeroklubu Częstochowa „Częstochowa – Rudniki”. Jego warunki techniczne umożliwiają wykorzystanie go dla przewozów czarterowych, jednak niezbędne jest poniesienie istotnych nakładów finansowych na jego modernizację oraz właściwe skomunikowanie z systemem transportowym Subregionu.

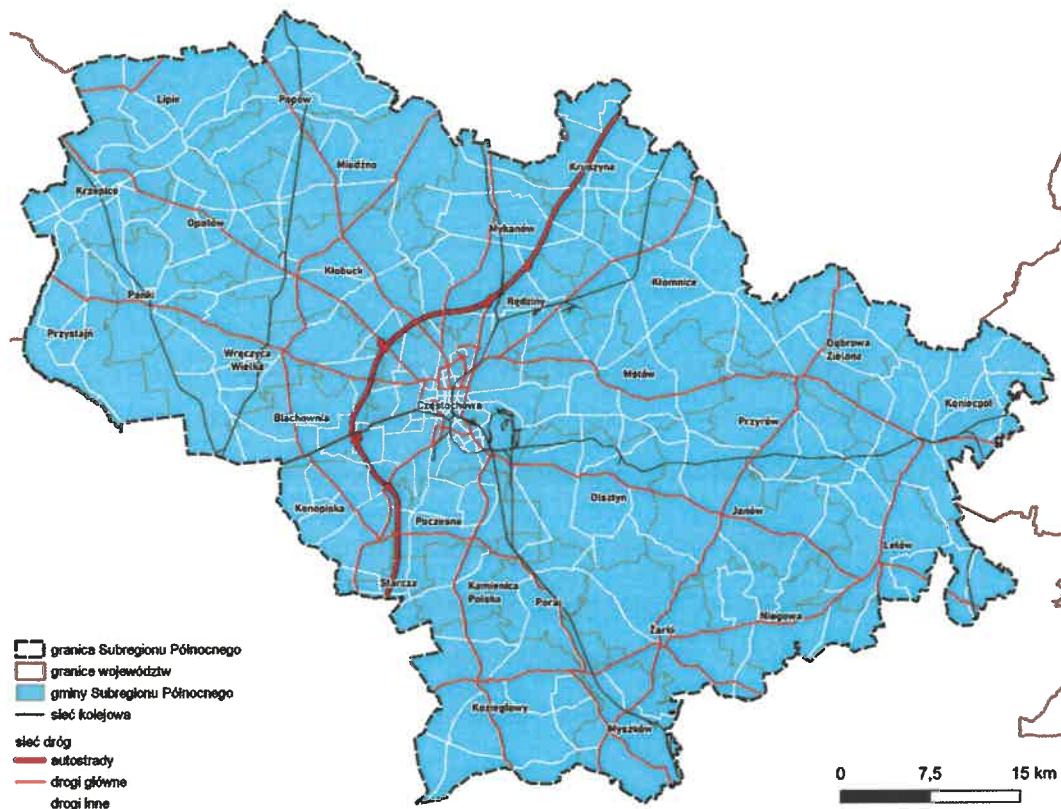
Na terenie Subregionu Północnego transport publiczny składa się z transportu kolejowego, autobusowego, a w mieście Częstochowa również tramwajowego. Na terenie Subregionu zlokalizowanych jest 2780 przystanków autobusowych (2731) i tramwajowych (69). Największa ich liczba jest zlokalizowana w powiecie częstochowskim (974) oraz w mieście Częstochowa (765). Stan i jakość taboru realizującego przewozy na terenie Subregionu jest zróżnicowany i wymaga dalszych działań inwestycyjnych ukierunkowanych na poprawę jego jakości. Wyzwaniem jest również stworzenie efektywnego systemu koordynacji transportu publicznego.

Transport kolejowy pasażerski łączy stolicę Subregionu z Katowicami na południu oraz Warszawę i Łódź na północy, poza tym jest również połączenie wschód-zachód Kraków-Wrocław przez Częstochowę Stradom. Stacja kolejowa w Częstochowie należy do dużych punktów wymiany

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

pasażerów i zajmuje 26 miejsce w Polsce. Według danych Urzędu Transportu Kolejowego, w 2020 roku na stacji w Częstochowie średnia dobowy wymiana pasażerska wyniosła 5600 osób.

W Subregionie istnieje również nierównomiernie rozbudowana sieć ścieżek i dróg rowerowych, która sukcesywnie jest rozwijana. Pełni ona zarówno funkcje układu komunikacyjnego, jak i element oferty rekreacyjnej obszaru. Największą gęstością cechuje się miasto Częstochowa (5 krotnie więcej niż średnio w regionie). Niestety sytuacja jest zdecydowanie mniej korzystna w powiatach ziemskich Subregionu.

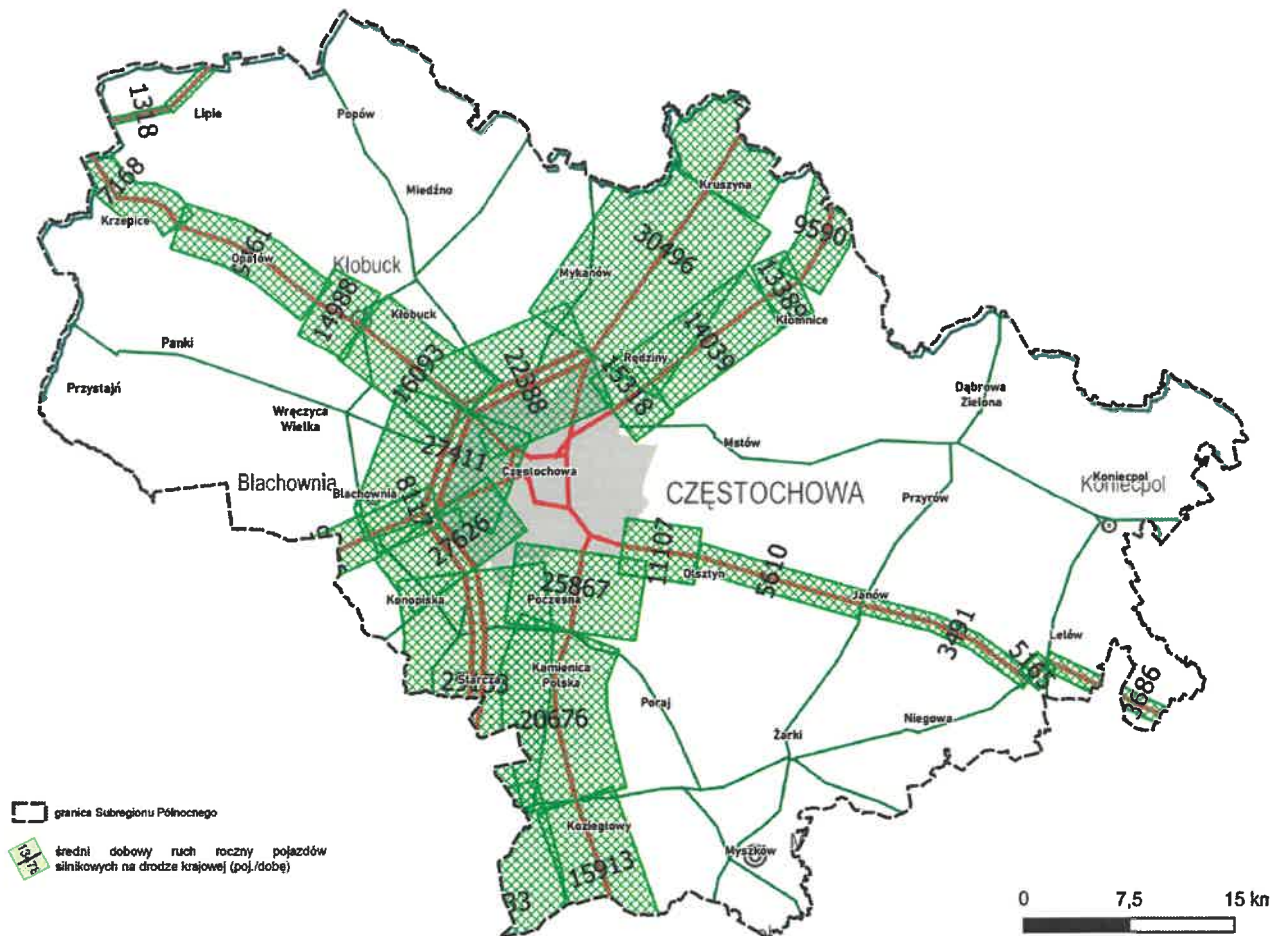

Rys 12. Sieć komunikacyjna Subregionu Północnego (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k oraz OpenStreetMap)

Natężenie ruchu drogowego w Subregionie jest silnie zróżnicowane. Największy średni dobowy ruch roczny (SDRR) na drodze krajowej w Subregionie Północnym zmierzono na drodze krajowej nr 1 na odcinku Kruszyna – Częstochowa, na którym przejechało 30,5 tys. pojazdów. Kolejne dwa odcinki o największym SDRR w Subregionie znajdowały się na Autostradzie A1, były to odcinki pomiędzy węzłami: w. Częstochowa Jasna Góra /ul. Częstochowska (DK43)/ - w. Częstochowa Blachownia /ul. Częstochowska (DK46)/ oraz w. Częstochowa Blachownia /ul. Częstochowska (DK46)/ - w. Częstochowa pód. /ul. Częstochowska (DW908) na obu odcinkach SDRR wyniósł ok 27,5 tys. pojazdów silnikowych. W związku z brakiem danych z GPR 2020 na drogach wojewódzkich, podano

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

dane z 2015 roku, na których zanotowano kilkakrotnie mniejszy ruch niż na krajowych, najwyższą wartość w 2015 roku osiągnięto na DW 793 na odcinku Żarki-Myszków, po którym poruszało się prawie 11 tys. pojazdów/dobę.

Rys 13. Generalny Pomiar Ruchu 2020 na drogach krajowych (Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.)

Subregion Północny cechuje się relatywnie niekorzystnymi wskaźnikami w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego zarówno w powiatach ziemskich, jak również w mieście Częstochowa. Wskaźnik dotyczący wypadków drogowych na 1000 mieszkańców jest na wyższym poziomie niż przeciętnie w województwie wynoszącym 52,9 wypadków na 100 tys. mieszkańców. Biorąc pod uwagę ofiary śmiertelne na drogach oraz liczbę rannych uczestniczących w wypadkach najbardziej niebezpiecznym obszarem Subregionu Północnego jest powiat częstochowski, w którym na 100 tys. mieszkańców na koniec 2020 roku odnotowano aż 122,8 wypadków.

W Subregionie występuje potencjał do rozwoju i tworzenia centrów przesiadkowych. Biorąc pod uwagę liczbę osób mieszkających w potencjalnym zasięgu dotarcia do miejsc lokalizacji tych centrów

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

znacznym potencjałem w zakresie realizacji tego typu infrastruktury jest w Częstochowa, Myszków Blachownia, Częstochowa Gnaszyn, Rudniki koło Częstochowy, Poraj.

4.6. Analiza SWOT

Poniżej przedstawiono kluczowe czynniki analizy SWOT wypracowane w oparciu o przeprowadzone badania ilościowe i jakościowe w formie badań ankietowych oraz prac warsztatowych oraz wywiadów pogłębionych. Wskazane czynniki w układzie czynników wewnętrznych: SIŁY i SŁABOŚCI oraz czynników otoczenia, czyli SZANSY i ZAGROŻENIA stanowią element diagnozy, komplementarny w odniesieniu do wniosków z analiz ilościowych zawartych we wcześniejszych punktach „Wniosków z diagnozy” niniejszej Strategii.

Tabela 5. Analiza SWOT

SIŁY	SŁABOŚCI
mieszkaniec	
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawiająca się sytuacja społeczna wyrażona spadkiem osób korzystających z pomocy społecznej • Dostępność zróżnicowanej oferty kształcenia na poziomie wyższym. • Dostępność do szerokich usług opieki zdrowotnej świadczonych w ramach Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Częstochowie oraz Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. NMP w Częstochowie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek potencjału demograficznego w Subregionie • Niekorzystne zmiany wskaźników obciążenia demograficznego. • Niezabezpieczone potrzeby opiekuńcze - w szczególności nad dziećmi do lat 3 i ich negatywne skutki dla rynku pracy, duże zróżnicowanie zwłaszcza w gminach wiejskich. • Niewystarczająca jakość kształcenia w szkołach na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. • Niedostosowanie do potrzeb gospodarki kształcenia zawodowego i wyższego. • Brak efektywnego kształcenia w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych, kreatywnych. • Rozpraszanie zabudowy powodujące obciążenia przestrzeni i środowiska przyrodniczego oraz podnoszące się koszty realizacji infrastruktury. • Niższe w stosunku do województwa tempo przyrostu liczby mieszkań. • Niska dostępność do usług zdrowotnych (poza Częstochową).
gospodarka	
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka atrakcyjność inwestycyjna Częstochowy i obszaru funkcjonalnego ukształtowanego wokół miasta • Dobrze rozwinięte, z dużymi tradycjami sektory rzemiosła i małego biznesu (np. produkcja mebli, obuwia, wózków dziecięcych). • Relatywnie wysoka liczba zarejestrowanych patentów, wynalazków, wzorów użytkowych w 	<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie niski poziom PKB wytwarzanego w Subregionie • Lokalne deficyty w rozwoju infrastruktury turystycznej, szczególnie obiektów noclegowych. • Niska jakość infrastruktury rekreacyjnej i deficyty usług czasu wolnego. • Niski poziom aktywności zawodowej

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>przeliczeniu na liczbę mieszkańców (wiodąca pozycja Częstochowy).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duże znaczenie gospodarki rolnej i dobrze rozwinięte przedsiębiorstwa w sektorze rolno-spożywczym • Rozwój agroturystyki i ekoturystyki odpowiadający na zmieniający się popyt na rynku turystycznym. • Silna pozycja Subregionu jako obszaru turystyki religijnej (pielgrzymkowej) ze szczególną pozycją Jasnej Góry. • Wysoka atrakcyjność miejsc w Częstochowie oraz na Jurze Krakowsko – Częstochowskiej dla organizowania masowych imprez, koncertów 	<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie wysoka (choć spadająca) stopa bezrobocia • Duży udział młodych osób (do 35 roku życia) w ogólnej liczbie bezrobotnych. • Obszary o niskim poziomie przedsiębiorczości i atrakcyjności inwestycyjnej. • Duże zróżnicowanie występowania instytucji otoczenia biznesu – obszary o dużym deficycie takich podmiotów. • Niski udział podmiotów gospodarki kreatywnej w strukturze gospodarczej ogółem. • Niski udział inwestorów zagranicznych w gospodarce Subregionu • Niższy poziom wynagrodzeń w relacji do średniej wojewódzkiej.
<p>środowisko i przestrzeń</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Postrzeganie niektórych gmin Subregionu jako obszarów o wysokiej atrakcyjności rezydencjalnej przyciągające nowych mieszkańców • Wysoka bioróżnorodność i znaczący udział obszarów chronionych i cennych przyrodniczo (różnorodne formy ochrony, zróżnicowane formy krajobrazu, zróżnicowane ekosystemy). • Potencjał kulturowy predestynujący Subregion do kreowania i rozwijania zróżnicowanych typów turystyki. • Bardzo korzystne warunki środowiskowe dla rozwoju turystyki aktywnej i sportowej (np. rowerowej, wspinaczki skałkowej, szybownictwa etc.). • Liczne akweny o potencjale rekreacyjnym. • Szlaki turystyczne przebiegające przez obszar oraz łączące Subregion z sąsiednimi obszarami • Zachowany lokalnie tradycyjny wiejski krajobraz • Dostępność lokalnie zróżnicowanych odnawialnych źródeł energii (w tym biomasa, biogaz, energia promieniowania słonecznego, energia spadku wody). • Wzrost zainteresowania gmin inwestycjami związanymi z małą retencją oraz stosowaniem zieleni w kształtowaniu przestrzeni publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaba – zwłaszcza na w obszarach powiatów ziemskich – dostępność do infrastruktury komunalnej, w tym wodnej, kanalizacyjnej, gazowej. • Obszary zagrożenia powodziowego (m.in. okolice Kłomnic, Koniecpola, Krzepic oraz Poraja). • Nierównomiernie i niewystarczająco rozwinięta sieć ścieżek i dróg rowerowych. • Niska jakość dróg w szczególności lokalnych ograniczająca możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego. • Wymagający poprawy stan powietrza (zanieczyszczanego ze źródeł przemysłowych, transportu oraz tzw. niskiej emisji). • Niskie wykorzystanie alternatywnych rozwiązań w zakresie oszczędności energetycznej, w tym energooszczędnego oświetlenia.
<p>Zarządzanie, powiązania funkcjonalne i relacje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • postępy samorządów w realizacji gospodarki odpadami. • Rozwijająca się oferta turystyczna tworzona przez samorządy lokalne oraz podmioty gospodarcze działające w sektorach turystycznych i okołoturystycznych • Rozwój współpracy pomiędzy samorządami np. w zakresie wykorzystania OZE. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wymagające poprawy jakości infrastruktury taboru komunikacji publicznej, w tym drogowej i autobusowej. • Wąski zakres współpracy samorządowej w zakresie realizacji partnerskich projektów. • Niewystarczający poziom kompetencji pracowników administracji

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<ul style="list-style-type: none"> • Silna pozycja Częstochowy jako głównego ośrodka Subregionu Północnego koncentrującego kapitał ludzki i potencjał gospodarczy. • Położenie subregionu na osi komunikacyjnej północ-południe • Połączenia kolejowe Częstochowy z Katowicami, Warszawą, Krakowem, Opolem, Wrocławiem, Kielcami. • 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca koordynacja w zakresie planowania rozwoju i kształtowania przestrzeni oraz rozwoju infrastruktury liniowej • Niski poziom rozwoju e-usług publicznych (ograniczone możliwości kompleksowego załatwienia sprawy w sposób elektroniczny). • Brak wystarczającego dostępu do usług publicznych dla mieszkańców małych miejscowości • Marginalizacja mniejszych miejscowości w Subregionie
SZANSE	ZAGROŻENIA
mieszkaniec	
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność narzędzi wspierających procesy rewitalizacji • Korzystna sytuacja na rynku pracy w regionie i w kraju. • Ukształtowanie świadomości społecznej na temat wagi edukacji dla kariery zawodowej i związany z tym wzrost zainteresowania podnoszeniem kwalifikacji • Rozwój nowoczesnych technologii informatycznych wspierający rozwój społeczeństwa • Wylaniające się trendy osiedlania osób w wieku poprodukcyjnym na obszarach zapewniających spokój i dobre warunki środowiskowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca mobilność kolejnych pokoleń tworząca zagrożenie odpływu młodych mieszkańców do dużych miast i metropolii o wysokiej atrakcyjności rynku pracy i ofercie spędzania czasu wolnego. • Negatywne w skali regionu i kraju procesy demograficzne skutkujące rosnącą konkurencją między miastami zabiegającymi o przyciągnięcie nowych mieszkańców • Osłabianie więzi w społecznościach lokalnych wynikające z procesów globalizacji i zmian w systemie wartości. • Zmiany technologiczne oraz zagrożenia epidemiczne wpływające na osłabianie relacji społecznych. • Wzrost zagrożenia chorobami cywilizacyjnymi. • Konsekwencje pandemii odczuwalne w gospodarce oraz w trudnościach na rynku pracy.
gospodarka	
<ul style="list-style-type: none"> • Dynamiczny rozwój technologii umożliwiających realizację wysokospecjalistycznych usług „na odległość” świadczonych dla biznesu w otoczeniu regionalnym, krajowym i światowym. • Wyczerpywanie się zasobu terenów inwestycyjnych w dużych ośrodkach regionu. • Siła gospodarcza Aglomeracji Górnośląskiej umożliwiająca uczestnictwo w sieciach kooperacji gospodarczej i badawczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezadawalające funkcjonowanie mechanizmów w ochronie zdrowia i niewystarczający poziom finansowania ochrony zdrowia • Niestabilne przepisy utrudniające działanie biznesu. • Wysokie koszty pracy utrudniające kreowanie nowych miejsc pracy zwłaszcza przez firmy małe dominujące w strukturze gospodarczej gminy. • Niekorzystne przepisy prawne utrudniające rozwój energetyki odnawialnej, w tym wiatrowej.
środowisko i przestrzeń	
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność narzędzi wspierających procesy rekultywacji . • Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa • Wdrażanie polityki Europejski Zielony Ład 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiające się niekorzystne globalne zmiany klimatyczne, wymuszające wprowadzenie zmian w poszczególnych sektorach gospodarki.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zarządzanie, powiązania funkcjonalne i relacje	
<ul style="list-style-type: none"> • Nowy horyzont programowania w Unii Europejskiej otwierający nowe możliwości finansowania przedsięwzięć lokalnych, • Dostępność funkcji wyższego rzędu w dużych ośrodkach Aglomeracji Górnośląskiej – funkcje naukowe i akademickie, specjalistyczna opieka zdrowotna, funkcje kulturalne • Rozwój nowoczesnych technologii informatycznych wspierający realizację usług publicznych z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych. • Polityka wzmocnienia znaczenia transportu publicznego i mikromobilności 	<ul style="list-style-type: none"> • Trudności formalne (zmiana reguł w nowym okresie programowania) i wysoka konkurencja w pozyskiwaniu unijnych źródeł wsparcia finansowego. • Obciążanie samorządów nowymi kompetencjami bez wyposażenie ich w odpowiednie środki • Rosnąca centralizacja polityki rozwoju, • Subiektywizm w zakresie pozyskiwania środków pochodzących z budżetu Państwa

4.7. Kluczowe aspiracje Subregionu Północnego na podstawie prac partycypacyjnych

W oparciu o badania przeprowadzone w formie ankiety internetowej adresowanej do mieszkańców gmin Subregionu, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz wyniki warsztatów strategicznych z udziałem przedstawicieli administracji samorządowej z Subregionu wskazać można kluczowe wyzwania ujęte w 4 grupach.

Mieszkaniec:

- rozwój i wykorzystanie istniejącej, bogatej i dostępnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej opartej na potencjałach kulturowych, turystycznych i środowiskowych,
- rozwój i poprawa jakości i dostępności do usług rekreacyjnych i sportowych umożliwiających wzrost aktywności mieszkańców,
- wykorzystanie kultury oraz edukacji kulturalnej jako elementu budowania kapitału społecznego i podnoszenia aktywności mieszkańców,
- zapewnienie przyjaznej i sprzyjającej spotkaniom przestrzeni publicznej ,
- poprawa jakości infrastruktury i oferty kultury i czasu wolnego,
- podnoszenie aktywności obywatelskiej i partycypacji społecznej,
- wzrost jakości kształcenia i usług edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych,
- poprawa dostępności do placówek opieki nad najmłodszymi dziećmi - żłobki, przedszkola,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- rozwój jakości infrastruktury i oferty szkolnictwa zawodowego, oraz jej dostosowywanie do potrzeb rynku pracy i wyzwań nowoczesnej gospodarki, w tym w szczególności w kierunkach określonych w Regionalnej Polityce Rozwoju Edukacji oraz Regionalnej Strategii Innowacji na lata 2019-2030, Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2019-2030i obszarach inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego, tj. ICT, medycyna, energetyka, zielona gospodarka oraz przemysł wschodzące,
- wzmacnianie i rozwój potencjału szkolnictwa wyższego – roli Częstochowy jako silnego ośrodka akademickiego i naukowego,
- rozwój usług opiekuńczych i aktywizujących seniorów,
- przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom demograficznym, w tym emigracji i starzeniu się społeczeństwa,
- poprawa dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych i wzmocnienie profilaktyki zdrowotnej,
- zwiększenie dostępność do opieki długoterminowej i rozwój opieki wytchnieniowej,
- rozwój dostępności do usług świadczonych przez tzw. Dziennego opiekuna,
- wsparcie domów dziecka, domów samotnej matki oraz ośrodków dla osób z niepełnosprawnościami.

Gospodarka:

- wykorzystanie istniejących i kreowanie nowych terenów inwestycyjnych,
- podnoszenie konkurencyjności sektora MŚP, w tym poprzez wdrażanie narzędzi i mechanizmów zachęcających do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,
- wykorzystanie potencjału terenów wiejskich w zakresie rozwoju produkcji rolnej, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rozwoju agroturystyki,
- rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej pozwalającej na wykorzystanie potencjału turystycznego Subregionu,
- wzmacnianie i wykorzystanie potencjału sektora turystycznego Subregionu,
- podnoszenie poziomu aktywności zawodowej,
- podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności lokalnych rynków pracy,
- wdrażanie i promocja Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR),
- rozwój i wykorzystanie potencjału intelektualnego, infrastrukturalnego i instytucjonalnego biznesu do rozwoju i podnoszenia innowacyjności obszaru,
- podnoszenie potencjału badawczo-rozwojowego w Subregionie i rozwój współpracy nauka-biznes.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Środowisko i przestrzeń:

- zwiększenie odporności i zdolności adaptacyjnych do zmian klimatu na całym obszarze i podejmowanie działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej,
- ochrona i odbudowa wartości przyrodniczych w warunkach presji urbanistycznej i cywilizacyjnej,
- tworzenie nowych terenów i form ochrony przyrody,
- poprawa dostępności do zasób mieszkaniowych szczególnie dla ludzi młodych,
- poprawa dostępności do infrastruktury komunalnej, w szczególności wodnej, kanalizacyjnej i gazowej,
- zwiększenie efektywności energetycznej obiektów publicznych i budynków mieszkalnych i przemysłowych,
- zwiększenie udziału OZE w ogólnej produkcji energii elektrycznej i ciepłej,
- ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza,
- rozwój błękitno-niebieskiej infrastruktury w obszarach miejskich,
- przeciwdziałanie powodzi i suszy,
- rozwój infrastruktury dostępu do wody do celów bytowych i gospodarczych,
- dbałość o jakość powierzchniowych i podziemnych na terenie całego obszaru,
- poprawa sprawności systemu gospodarowania odpadami,
- przeciwdziałania zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji,
- koordynacja polityk przestrzennych i rozwojowych w zakresie rozwoju infrastruktury liniowej, w tym transportowej oraz energetycznej,
- zapewnienie wysokiej jakości ładu przestrzennego, przy poszanowaniu ograniczeń środowiskowych,
- poprawa jakości infrastruktury drogowej oraz rozwój infrastruktury i taboru transportu publicznego, w szczególności autobusowego i szynowego
- rozwój transportu szynowego i jego integracja z innymi systemami transportu,
- zmniejszenie wpływu systemu transportowego na środowisko i jakość życia mieszkańców, w tym poprzez rozwój elektromobilności,
- rozwój infrastruktury i sieciowanie transportu rowerowego,
- zapewnienie dostępności i integracja różnych form transportu poprzez wykorzystanie potencjału węzłów transportowych.
- rozwój Inteligentnych systemów transportowych (ITS),

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- kształtowanie preferencji transportowych mieszkańców w kierunku promocji wykorzystania transportu zbiorowego.

Zarządzanie, powiązania funkcjonalne i relacje:

- wzmacnianie partnerstwa, wypracowanie mechanizmów przygotowywania i realizacji wspólnych projektów,
- rozwój e-usług i cyfryzacja zasobów informacji publicznych,
- podnoszenie kompetencji pracowników administracji i podnoszenie konkurencyjności pracy w administracji publicznej,
- budowanie roli Subregionu jako partnera w realizacji polityki rozwoju województwa śląskiego oraz realizacji polityki rozwoju kraju i UE,
- podnoszenia jakości usług administracyjnych, w tym wdrażanie działań usprawniających obsługę klienta.

5. Wizja i cele rozwoju Subregionu Północnego⁵

Na podstawie pogłębionej diagnozy oraz opierając się na aspiracjach mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych uczestników procesu rozwoju Subregionu Północnego można zarysować misję i wizję tego obszaru w perspektywie roku 2030.

Misją Subregionu Północnego jest:

Subregion Północny

Warto tu być ...

mieszkać, inwestować, wypoczywać!

W 2030 roku Subregion Północny to atrakcyjny i przyjazny obszar województwa śląskiego:

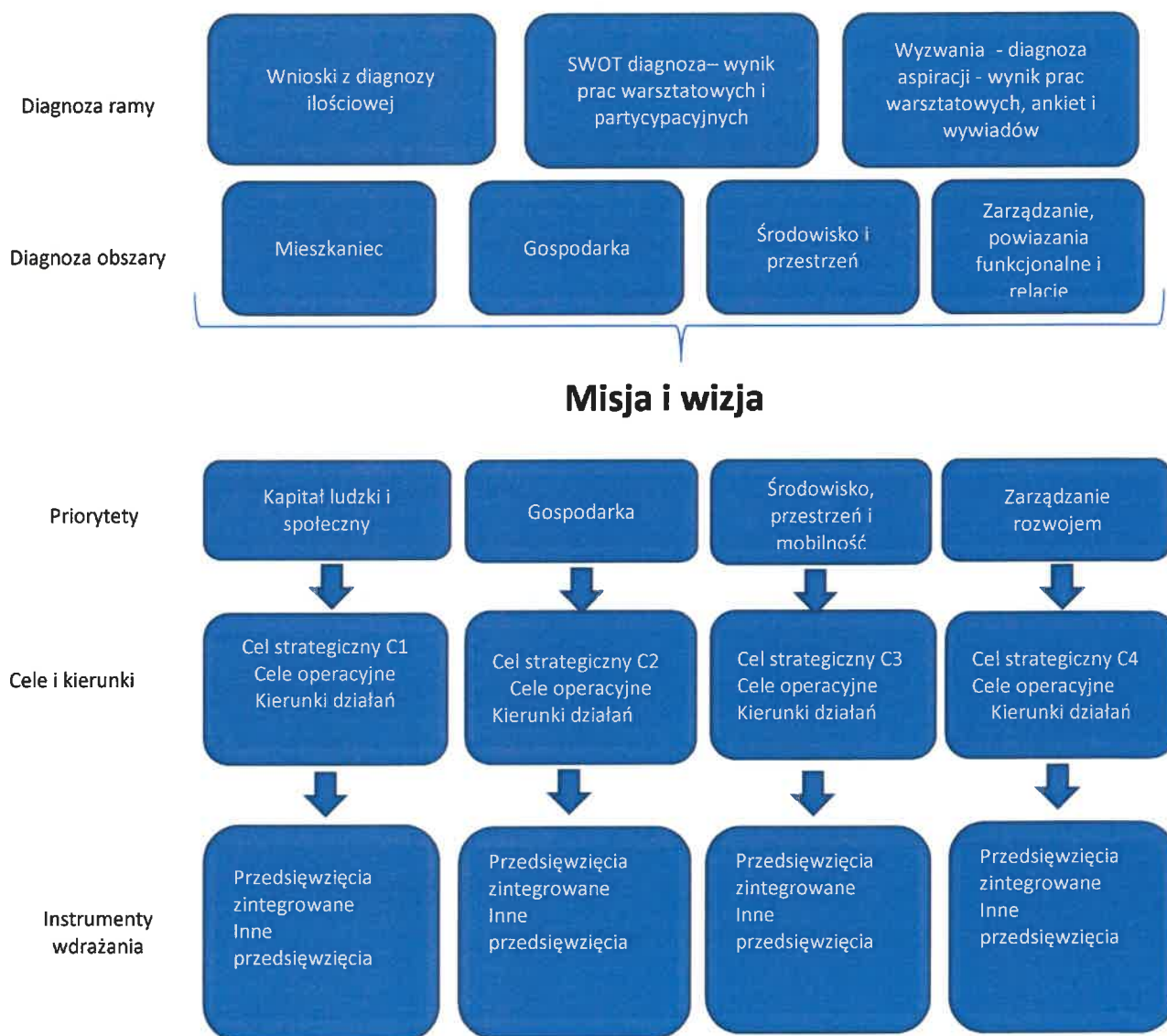
- wyróżniający się wysoką jakością życia,
- oferujący swoim aktywnym mieszkańcom szeroki wachlarz usług publicznych z zakresu zdrowia, edukacji, nauki, kultury i wsparcia społecznego,
- w którym funkcjonują innowacyjne i konkurencyjne przedsiębiorstwa wykorzystujące lokalne potencjały i działające w sieci międzynarodowych powiązań gospodarczych,
- cechujący się wyjątkowymi walorami środowiska przyrodniczego, którego zasoby są ważnym potencjałem rozwojowym i są one chronione i kształtowane w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju,
- unikalnych walorach kulturowych i krajobrazowych, a także turystycznych oraz rekreacyjnych,
- otwarty na współpracę, charakteryzujący się silnymi partnerskimi relacjami międzysektorowymi i współpracą partnerów samorządowych,
- sprawnie i nowocześnie zarządzany,
- w których mieszkańcy aktywnie kształtują oraz uczestniczą w realizacji polityk rozwojowych swoich miast, gmin i całego obszaru Subregionu.

⁵ Rozdział stanowi zgodnie z art. 34. Ust 15 Ustawy Wdrożeniowej „Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązane z realizacją właściwego programu”

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.1. Priorytety, cele i kierunki rozwoju Subregionu Północnego

Myślenie o rozwoju strategicznym Subregionu Północnego jest zorganizowane przez system 4 priorytetów, odpowiadających im celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Priorytety wskazują kluczowe zagadnienia, na których należy się skupić w rozwoju lokalnym. Wskazane cele strategiczne to najważniejsze stany, które należy osiągnąć w perspektywie strategicznej, natomiast kierunki działań określają kluczowe typy aktywności, które powinny być podejmowane dla osiągnięcia tych celów.

Rys 14. Układ logiczny Strategii Subregionu Północnego (Źródło: opracowanie własne)

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 6. Priorytety strategiczne Subregionu Północnego i ich zawartość (Źródło: opracowanie własne)

Priorytet	Zawartość
Kapitał ludzki i społeczny	<ul style="list-style-type: none"> • kompetencje profesjonalne i cywilizacyjne, • kariery zawodowe, • infrastruktura ochrony zdrowia, • programy profilaktyczne i prozdrowotne, • aktywizacja osób z niepełnosprawnością, • rozwiązywanie problemów społecznych, • wsparcie opieki nad dziećmi do lat 3, seniorami oraz osobami samotnymi, • świadomość obywatelska, • aktywizacja i włączenie społeczne imigrantów, • aktywność gospodarcza i społeczna, • technologie społeczeństwa informacyjnego, • edukacja na wszystkich poziomach, • kształcenie ustawiczne, • wsparcie psychologiczne i psychiczne dzieci i młodzieży, • oferta spędzania czasu wolnego, • podmioty ekonomii społecznej, • tożsamość regionalna.
Gospodarka	<ul style="list-style-type: none"> • transformacja branż tradycyjnych, • mała i średnia przedsiębiorczość, • rolnictwo, turystyka i inne działalności gospodarcze oparte na wykorzystaniu lokalnych potencjałów, • nowe branże oparte na innowacyjności i kreatywności, • lokalne i ponadlokalne łańcuchy kooperacji, • czynniki atrakcyjności biznesowej: kwalifikacje, przestrzenie, infrastruktura, • zrównoważony rynek pracy.
Środowisko, przestrzeń i mobilność	<ul style="list-style-type: none"> • efektywność energetyczna, • OZE, • odpady, • adaptacja do zmian klimatu, • bioróżnorodność, • świadomość ekologiczna, • mieszkalnictwo, • ścieżki rowerowe, • ochrona, zachowywanie, wykorzystywanie i wzbogacanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, • przestrzenie i obiekty publiczne, • rewitalizacja, obszary zdegradowane, • infrastruktura komunalna, • zagrożenia środowiskowe, • wewnętrzne i zewnętrzne powiązania komunikacyjne.
Zarządzanie rozwojem	<ul style="list-style-type: none"> • nowoczesna administracja publiczna, • system zarządzania kryzysowego, wyposażenie służb ratowniczych, • e-usługi, • zarządzanie informacją, • kompetencje kadr samorządowych, • planowanie rozwoju i przestrzeni, • partycypacja społeczna, • współpraca subregionalna, • współpraca Subregionu z otoczeniem, • promocja i wizerunek Subregionu.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Powyższych priorytetów nie należy traktować rozłącznie, czy realizować w sposób autonomiczny. Działania podejmowane w ich ramach mogą, a nawet powinny wzajemnie się wspomagać. Należy też zaznaczyć, że wprowadzona numeracja nie ma charakteru hierarchicznego, a jedynie porządkujący. Każdy z priorytetów ma taką samą wartość dla rozwoju Subregionu.

Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych.

- cel operacyjny: C1.1 Nowoczesne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne
- cel operacyjny: C1.2 Efektywna edukacja i nauka
- cel operacyjny: C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców

Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców.

- cel operacyjny: C2.1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna
- cel operacyjny: C2.2 Nowoczesny i konkurencyjny sektor przedsiębiorstw
- cel operacyjny: C2.3 Silne marki gospodarcze
- cel operacyjny: C2.4 Atrakcyjny rynek pracy

Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi.

- cel operacyjny: C3.1 Wysoka efektywność energetyczna i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
- cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna
- cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni
- cel operacyjny: C3.4 Korzystne warunki mieszkaniowe

Cel strategiczny: C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym.

- cel operacyjny: C4.1 Sprawna administracja publiczna
- cel operacyjny: C4.2 Zintegrowane planowanie rozwoju
- cel operacyjny: C4.3 Trwała współpraca terytorialna

Rys 15. Cele strategiczne i cele operacyjne (Źródło: opracowanie własne)

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dla wskazanych celów określono kluczowe kierunki działań stanowiące ramy podejmowanych działań i konkretnych projektów realizacyjnych.

Tabela 7. Cele i kierunki rozwoju Subregionu Północnego (Źródło: opracowanie własne)

Cel strategiczny C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych	
Cele operacyjne	Kierunki
C1.1 Nowoczesne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne	K.1. Realizacja programów prozdrowotnych, szczególnie w zakresie profilaktyki.
	K.2. Poprawa dostępności do nowoczesnych specjalistycznych usług medycznych.
	K.3. Rozwój bazy opieki długoterminowej: modernizacja i rozbudowa infrastruktury zakładów opiekuńczo – leczniczych i zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych.
	K.4. Rozwój opieki wytchnieniowej.
	K.5. Rozwijanie oferty usług społecznych wspierających funkcjonowanie rodzin, w tym poprawa dostępności do żłobków i przedszkoli.
	K.6. Wsparcie systemu opieki zastępczej oraz funkcjonowania domów dziecka.
	K.7. Działania wspierające funkcjonowanie osób o szczególnych potrzebach, w tym aktywizacja osób z niepełnosprawnościami.
	K.8. Wdrażanie projektów integrujących migrantów ze społecznością lokalną.
	K.9. Wzbogacanie infrastruktury usług społecznych.
	K.10. Wykorzystywanie obiektów poprzemysłowych, zdegradowanych, porolniczych, niewykorzystywanych obiektów publicznych na nowe cele społeczne.
C1.2 Efektywna edukacja i nauka	K.11. Rozwój infrastruktury i podnoszenie dostępności urozmaiconej oferty edukacyjnej, dostosowanej do popytu na kwalifikacje i kompetencje współczesnego rynku pracy, w tym osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnościami.
	K.12. Rozwój oferty kształcenia zawodowego i jej dostosowanie do potrzeb gospodarki i przedsiębiorców w Subregionie, w tym w kierunkach określonych w Regionalnej Polityce Rozwoju Edukacji oraz Strategii Innowacji i inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego tj. ICT, medycyna, energetyka, zielona gospodarka oraz przemysł wschodzące,
	K.13. Rozwój współpracy pomiędzy podmiotami edukacyjnymi z przedsiębiorcami w zakresie kształtowania kierunków nauczania,
	K.14. Rozbudowa infrastruktury ICT i działania edukacyjne na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w tym osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnościami.
	K.15. Podnoszenie dostępności, w tym rozwój infrastruktury i oferty kształcenia ustawicznego.
	K.16. Działania na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców.
	K.17. Rozwój potencjału, w tym infrastruktury, szkolnictwa wyższego oraz sektora B+R.
	K.18. Wspieranie podnoszenia konkurencyjności szkół wyższych działających w Subregionie, w tym w zakresie rozwoju

<p>C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców</p>	<p>innowacyjnych programów nauczania i prowadzenia projektów badawczych.</p> <p>K.19. Promowanie walorów obszarów chronionych.</p> <p>K.20. Poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego umożliwiającej osobisty i zawodowy rozwój mieszkańców, w tym rozwój odpowiedniej jakości infrastruktury.</p> <p>K.21. Wzmacnianie i rozwój infrastruktury kultury.</p> <p>K.22. Promocja zdrowego stylu życia.</p> <p>K.23. Realizacja wydarzeń kulturalnych, społecznych, rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców i integrujących wspólnoty lokalne.</p> <p>K.24. Modernizacja obiektów publicznych, z uwzględnieniem potrzeb osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>K.25. Działania angażujące mieszkańców w rozwój swoich miejscowości i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>K.26. Wzmacnianie tożsamości regionalnej i podnoszenie świadomości mieszkańców na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.</p>
<p>C. 2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców</p> <p>C2.1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna</p>	<p>K.27. Tworzenie i rozwój atrakcyjnych stref aktywizacji gospodarczej umożliwiających wzmocnienie lokalnych przedsiębiorców i pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych.</p> <p>K.28. Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych.</p> <p>K.29. Poprawa powiązań komunikacyjnych terenów i stref inwestycyjnych.</p> <p>K.30. Wykorzystywanie obiektów przemysłowych, rolniczych, niewykorzystywanych obiektów publicznych na nowe cele gospodarcze.</p> <p>K.31. Pomoc dla lokalnego biznesu w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania na wdrażanie projektów innowacyjnych.</p> <p>K.32. Promocja gospodarcza</p> <p>K.33. Podnoszenie jakości usług oferowanych przez "otoczenie biznesu", działające na rzecz umiędzynarodowienia działalności firm oraz klastrów..</p>
<p>C2.2 Nowoczesny i konkurencyjny sektor przedsiębiorstw</p>	<p>K.34. Wzmacnianie lokalnych firm w rozwoju ich potencjału, tworzeniu miejsc pracy oraz zawiązywaniu lokalnych sieci kooperacji.</p> <p>K.35. Aktywizacja postaw pro przedsiębiorczych, w tym wsparcie na etapie uruchamiania działalności</p> <p>K.36. Zaangażowanie w promocję i aktywizację start-up(ów), opartych na potencjale lokalnym i regionalnym.</p> <p>K.37. Działania na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji oraz przemysłów kreatywnych.</p> <p>K.38. Wspieranie dyfuzji wiedzy ze sfery nauki i B+R do firm Subregionu.</p> <p>K.39. Wspieranie sieci kooperacyjnych łączących gospodarke Subregionu z partnerami w aglomeracjach regionu.</p> <p>K.40. Promowanie społecznej odpowiedzialności biznesu.</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- K.41. Wspieranie inwestycji i działań sektora przedsiębiorstw w zakresie ekoprodukcji, ekowydajności i ograniczenia wpływu działalności na środowisko.
- K.42. Poprawa dostępu do infrastruktury umożliwiającej rozwój firm w przestrzeni wirtualnej.
- K.43. Wspieranie, tworzenie i rozwój biznesów opartych na wykorzystywaniu atutów przyrodniczych i kulturowych Subregionu, np. przetwórstwo rolno-spożywcze, turystyka, oferta spędzania czasu wolnego.
- K.44. Promocja i wdrażanie gospodarki obiegu zamkniętego.
- K.45. Wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem przedsiębiorstw a uczelniami wyższymi Subregionu i placówkami B+R.

C2.3 Silne marki gospodarcze

- K.46. Wspieranie biznesów w branżach związanych z odnawialnymi źródłami energii.
- K.47. Kreowanie i rozwój produktów turystycznych oraz rozwój pakietowych ofert turystycznych.
- K.48. Działania wspierające obsługę ruchu turystycznego – promocyjne, organizacyjne i infrastrukturalne.
- K.49. Podniesienie konkurencyjności rolnictwa poprzez zastosowanie prośrodowiskowych metod produkcji rolnej.
- K.50. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego.
- K.51. Tworzenie i organizacja lokalnych i ponadlokalnych, sieciowych targów zdrowej żywności.

C2.4 Atrakcyjny rynek pracy

- K.52. Wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do rynku pracy.
- K.53. Rozwijanie przedsiębiorczości społecznej wspierającej lokalne i subregionalny rynek pracy.
- K.54. Wdrażanie i rozwój technologii cyfrowych umożliwiających nowe formy pracy.
- K.55. Wspieranie rozwoju i podnoszenia kwalifikacji zawodowych w miejscu pracy.
- K.56. Promocja działań przedsiębiorców w zakresie stosowania narzędzi wspierających godzenie rozwoju zawodowego i życia rodzinnego (work life balance).
- K.57. Działania wspierające pracowników przedsiębiorstw podlegających procesowi transformacji.

C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi.

C3.1 Wysoka efektywność energetyczna i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

- K.58. Modernizacja budynków mieszkaniowych i publicznych, w tym z uwzględnieniem podnoszenia efektywności energetycznej.
- K.59. Ograniczenie zjawiska ubóstwa energetycznego.
- K.60. Wzmacnianie efektywności energetycznej.
- K.61. Rozwijanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- K.62. Promowanie i wspieranie energetyki rozproszonej i prosumenckiej.
- K.63. Rozwijanie współpracy terytorialnej i międzysektorowej w zakresie wykorzystania OZE.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna

- K.64. Rozwój sieci ścieżek rowerowych o znaczeniu komunikacyjnym i rekreacyjno-turystycznym.
- K.65. Poprawa dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
- K.66. Rozwój i poprawa efektywności infrastruktury energetycznej, w tym OZE.
- K.67. Poprawa dostępności do infrastruktury gazowej.
- K.68. Poprawa efektywności i bezpieczeństwa funkcjonowania obiektów i infrastruktury gospodarowania odpadami.
- K.69. Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej gmin Subregionu, w tym budowa, modernizacja dróg, rozwój zintegrowanej i nowoczesnej infrastruktury komunikacyjnej oraz rozwiniętych form zrównoważonego transportu, w tym transportu publicznego.
- K.70. Integracja różnych form transportu poprzez inwestycje infrastrukturalne np. centra przesiadkowe

C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni

- K.71. Obniżanie emisyjności transportu poprzez unowocześnianie taboru.
- K.72. Podnoszenie estetyki przestrzeni publicznych opierającej się na wykorzystywaniu i wzbogacaniu dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego Subregionu.
- K.73. Promocja, rozwój i integracja komunikacji publicznej w układach funkcjonalnych i subregionalnym.
- K.74. Zwiększenie stopnia pokrycia obszaru Subregionu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
- K.75. Rekultywacja i rewitalizacja obszarów przemysłowych, pokolejowych i popegeerowskich.
- K.76. Przywracanie wartości oraz eksponowanie miejsc i obiektów zabytkowych, historycznych, symbolicznych.
- K.77. Rozwój terenów zielonych, w tym terenów zieleni urządzonej.
- K.78. Podnoszenie odporności przestrzeni na zmiany klimatu i ekstremalne zjawiska pogodowe, w tym poprzez rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej. Informacyjne wzbogacanie przestrzeni publicznych.
- K.79. Podnoszenie świadomości producentów rolnych w zakresie odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze.
- K.80. Działania zabezpieczające gminy Subregionu przed deficytem wody.
- K.81. Ochrona terenów przyrodniczo cennych.
- K.82. Ochrona przed hałasem, w szczególności w strefach zamieszkania.

C 3.4 Korzystne warunki mieszkaniowe

- K.83. Rozwój budownictwa społecznego i komunalnego.
- K.84. Rozwój nowych form budownictwa mieszkaniowego adresowanego do rodzin o niższych dochodach oraz młodych rodzin.
- K.85. Przygotowanie uzbrojonych i dostępnych komunikacyjnie terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
- K.86. Działania przełamujące deficyty w dostępie do infrastruktury technicznej podnoszącej komfort życia oraz ograniczającej antropopresję na środowisko przyrodnicze – sieci wodociągowe, kanalizacyjne, infrastruktura gazowa.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- k.87. Rozbudowa efektywnej infrastruktury i wzmocnienie systemu gospodarki odpadami.
- k.88. Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii oraz rozwiązań z zakresu materiało- i energochłonności w gospodarstwach domowych.
- k.89. Eliminacja niskiej emisji.

C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym.

C4.1 Sprawna administracja publiczna

- k.90. Szkolenia, kursy, warsztaty eksperckie, studia dla administracji i menedżerów lokalnych.
- k.91. Narzędzia na rzecz wymiany doświadczeń między menedżerami w Subregionie oraz z innymi samorządami w Polsce i w Europie.
- k.92. Wdrażanie cyfrowych narzędzi zarządzania rozwojem lokalnym, w tym rozwój e-usług publicznych i digitalizacja zasobów informacji publicznej.
- k.93. Rozwój systemu zarządzania kryzysowego.
- k.94. Modernizacja wyposażenia służb ratowniczych i porządkowych.

C4.2 Zintegrowane planowanie rozwoju

- k.95. Wdrażanie narzędzi wspólnego zarządzania w obszarach funkcjonalnych Subregionu.
- k.96. Stała współpraca samorządów w obszarze Subregionu i obszarów funkcjonalnych w zakresie opracowywania koncepcji rozwojowych, dokumentów planistycznych i projektów wdrożeniowych.

C4.3 Trwała współpraca terytorialna

- k.97. Rozwój narzędzi partycypacji społecznej.
- k.98. Prowadzenie monitoringu oczekiwań mieszkańców w Subregionie.
- k.99. Promocja atutów Subregionu w otoczeniu.

6. Przedsięwzięcia zintegrowane i inne przedsięwzięcia służące osiągnięciu celów Strategii

W toku prac projektowych opartych na szerokim partnerstwie samorządowym oraz biorąc pod uwagę zarysowane obszary strategicznej interwencji poniżej zarysowano grupę przedsięwzięć zintegrowanych, realizowanych przez projekty zintegrowane i grupę innych przedsięwzięć ukierunkowanych na cele Strategii, w zakresie których mogą być podejmowane projekty indywidualne.

Grupa przedsięwzięć zintegrowanych będzie finansowana w całości z alokacji dedykowanej instrumentowi ZIT, natomiast grupa innych przedsięwzięć również ukierunkowanych na realizację celów Strategii może być finansowana z innych źródeł. Przedsięwzięcia te stanowią grupę wzajemnie komplementarnych podmiotowo i/lub przedmiotowo projektów o charakterze inwestycyjnym/lub organizacyjnym i/lub finansowym. Należy jednak podkreślić, że ostateczna lista projektów realizujących Strategię Subregionu zostanie określona w odpowiedniej uchwale Związku. Lista zawierać będzie projekty zintegrowane, przez które należy rozumieć działania wpisujące się w cele rozwoju obszaru funkcjonalnego objętego instrumentem i ukierunkowane na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych – oznacza to, że projekty te mają wpływ na więcej niż 1 gminę w MOF oraz ich realizacja jest uzasadniona zarówno w części diagnostycznej, jak i w części kierunkowej strategii.

Projekt zintegrowany powinien spełniać przynajmniej jeden z dwóch warunków wskazanych w „Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”:

- być projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej;
- deklarowany jest wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury w przypadku projektów „twardych”, lub objęcie wsparciem w przypadku projektów „miękkich”, mieszkańców co najmniej 2 gmin OF, co powinno znaleźć swoje uzasadnienie zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej strategii.

Na liście umieszczone zostaną również inne projekty ukierunkowane na realizację celów Strategii, realizowane jako projekty indywidualne.

Innym właściwym dokumentem, oprócz listy projektów, umożliwiającym realizację przedsięwzięć opisanych w Strategii jest Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Subregionu Północnego Województwa Śląskiego, z którego wynikać będą wszystkie inwestycje w infrastrukturę drogową oraz inwestycje zawierające elementy planowania transportu na poziomie lokalnym.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przedsięwzięcia zintegrowane

Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego	Efektywność energetyczna Subregionu Północnego
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymagający poprawy stan powietrza (zanieczyszczanego ze źródeł przemysłowych, transportu oraz tzw. niskiej emisji), niskie wykorzystanie alternatywnych rozwiązań w zakresie oszczędności energetycznej, w tym energooszczędnego oświetlenia. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwój współpracy w zakresie wykorzystania OZE warunki rozwoju do niektórych form infrastruktury energetycznej OZE, dostępność lokalnie zróżnicowanych odnawialnych źródeł energii (w tym biomasa, biogaz, energia geotermalna, energia promieniowania słonecznego, energia spadku wody <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie odporności i zdolności adaptacyjnych do zmian klimatu na całym obszarze i podejmowanie działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, zwiększenie efektywności energetycznej obiektów publicznych i budynków mieszkalnych i przemysłowych, zwiększenie udziału OZE w ogólnej produkcji energii elektrycznej i ciepłej.
<p>Cel przedsięwzięcia zintegrowanego</p>	<ul style="list-style-type: none"> racjonalizacja wykorzystania zasobów lokalnych, służąca poprawie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego, zapewniająca uzyskanie efektywności ekonomicznej i przyjazna środowisku naturalnemu, a także tworzenie optymalnych warunków do wdrożenia najnowszych technologii OZE przy uwzględnieniu potencjału lokalnych zasobów energetycznych.
<p>Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym</p>	<p>Realizowane w ramach układów lokalnych oraz ponadlokalnych,</p>
<p>Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia</p>	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cel operacyjny: C3.1 Wysoka efektywność energetyczna i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna. Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni.
<p>Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> wzrost bezpieczeństwa energetycznego, zwiększenie udziału źródeł OZE w krajowym miksie energetycznym, zwiększenie i racjonalizacja wykorzystania zasobów lokalnych, pobudzenie rozwoju gospodarczego, dywersyfikacja różnych źródeł energii,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie pewności i ciągłości dostaw energii, • zagospodarowanie lokalnie dostępnych zasobów.
<p>Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba powstałych magazynów energii cieplnej • Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej • Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków • Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła • Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)
<p>Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego</p>	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE.</p>
<p>Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027</p>	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie na zielony rozwój Cel szczegółowy: Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji gazów cieplarnianych. Cel szczegółowy: Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym z określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.</p>
<p>Typy projektów tworzących wiązkę przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury przesyłowej i magazynowania energii, • termomodernizacja obiektów, w szczególności użyteczności publicznej i mieszkalnych.

Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego	Subregionalna sieć ścieżek rowerowych
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nierównomiernie i niewystarczająco rozwinięta sieć ścieżek i dróg rowerowych. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potencjał przyrodniczy i kulturowy predestynujący Subregion do kreowania i rozwijania zróżnicowanych typów turystyki, • walory krajobrazowe stanowiące samoistny atut jakości życia i atrakcyjności turystycznej, • rozwijająca się oferta turystyczna tworzona przez samorządy lokalne oraz podmioty gospodarcze działające w sektorach turystycznych i okołoturystycznych, • rozwój agroturystyki i ekoturystyki odpowiadający na zmieniający się popyt na rynku turystycznym, • szlaki turystyczne przebiegające przez obszar oraz łączące Subregion z sąsiednimi obszarami,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo korzystne warunki środowiskowe dla rozwoju turystyki aktywnej i sportowej (np. rowerowej, wspinaczki skałkowej, szymbownictwa etc.). <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej, w tym sieci dróg rowerowych pozwalających na wykorzystanie potencjału turystycznego Subregionu, • rozwój infrastruktury i sieciowanie transportu rowerowego.
Cel przedsięwzięcia zintegrowanego	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie atrakcyjności turystycznej Subregionu, poprawa dostępności obiektów licznych atrakcji turystycznych oraz rekreacyjnych i stworzenie spójnej sieci bezpiecznych dróg rowerowych realizujących funkcje zarówno turystyczne, jak i komunikacyjne, • poprawa jakości życia społeczności lokalnych poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, wskutek rozbudowy infrastruktury dla ruchu rowerowego oraz pieszego, • rozwiązywanie problemów w obszarze transportu indywidualnego na terenie Subregionu, w szczególności w obszarach miejskich, czyli narastającej intensywności ruchu samochodowego, hałasu, tłoku, korków.
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym	Subregionalny realizowany w układach OSI – Aglomeracja Częstochowska i jej otoczenie funkcjonalne powiaty częstochowski, kłobucki i myszkowski
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna.
Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie jakości powiązań komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych, w tym również dróg pieszych i rowerowych, • podniesienie atrakcyjności i dostępności obiektów turystycznych i rekreacyjnych.
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Wspierana infrastruktura rowerowa • Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa powiązań transportowych poprzez ich przywrócenie, rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą wzmacniającą dostępność i spójność regionu, w tym w zakresie (...) dróg rowerowych, a także wsparcie działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.
Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie dla zrównoważonej mobilności Cel szczegółowy: Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie na rozwój terytorialny Cel szczegółowy: Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.</p>
<p>Typy projektów tworzących wiązkę przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budowa i rozbudowa tras i dróg rowerowych, • budowa ciągów pieszo – rowerowych przy drogach, • integracja przestrzenna dróg rowerowych, • rozwój systemów bezpieczeństwa na drogach rowerowych, • oznakowanie i system informacji o ruchu drogowym, • promocja transportu rowerowego, • promocja produktów turystycznych związanych z infrastrukturą rowerową.

Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego	Subregionalny system transportu publicznego
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpraszanie zabudowy powodujące obciążenia przestrzeni i środowiska przyrodniczego oraz podnoszące koszty realizacji infrastruktury, • peryferyjne położenie części gmin, • niezadawalający poziom dostępu do usług transportu publicznego, szczególnie na obszarach wiejskich. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szlaki turystyczne przebiegające przez obszar oraz łączące Subregion z sąsiednimi obszarami, • położenie Subregionu na osi komunikacyjnej północ-południe, • gminy o wysokiej atrakcyjności rezydencjalnej przyciągające nowych mieszkańców (stosunkowo wysokie ceny na rynku mieszkaniowym), • połączenia kolejowe Częstochowy z Katowicami, Warszawą, Krakowem, Opolem, Wrocławiem. <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie odporności i zdolności adaptacyjnych do zmian klimatu na całym obszarze i podejmowanie działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, • ochrona i odbudowa wartości przyrodniczych w warunkach presji urbanistycznej i cywilizacyjnej, • koordynacja polityk przestrzennych i rozwojowych w zakresie rozwoju infrastruktury liniowej, w tym transportowej oraz energetycznej, • rozwój transportu szynowego i jego integracja z innymi systemami transportu, • zmniejszenie wpływu systemu transportowego na środowisko i jakość życia mieszkańców, w tym poprzez rozwój elektromobilności, • zapewnienie dostępności i integracja różnych form transportu poprzez wykorzystanie potencjału węzłów transportowych,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój Inteligentnych systemów transportowych (ITS).
Cel przedsięwzięcia zintegrowanego	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności do komunikacji publicznej • Zmiana postaw transportowych mieszkańców, • Ułatwianie dostępu do usług publicznych oferowanych w Subregionie. • Obniżenie poziomu emisji spalin z transportu samochodowego do atmosfery
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym	Subregionalny realizowany w układach OSI – Aglomeracja Częstochowska i jej otoczenie funkcjonalne i powiaty częstochowski, kłobucki i myszkowski
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna. • Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni.
Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie atrakcyjności obszarów i dostępności usług publicznych i turystycznych, • obniżenie wpływu transportu na środowisko naturalne.
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zakupionych jednostek taboru autobusowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej • Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego • Liczba przebudowanych i rozbudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych • Liczba przebudowanych obiektów „parkuj i jedź” • Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” • Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczenia rowerów • Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” • Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” • Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych • Liczba ludności korzystającej z nowych lub zmodernizowanych cyfrowych systemów transportu miejskiego • Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej • Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FEnKS 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Długość wybudowanych linii tramwajowych • Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych
Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa powiązań transportowych poprzez ich przywrócenie, rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą wzmacniającą dostępność i spójność regionu,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>w tym w zakresie dróg, linii kolejowych, szlaków wodnych oraz dróg rowerowych, a także wsparcie działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rozwoju transportu intermodalnego i multimodalnego, w tym rozwój centrów logistycznych o znaczeniu międzynarodowym o wysokiej dostępności transportowej.
Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie dla zrównoważonej mobilności Cel szczegółowy: Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.</p>
Priorytet i cel szczegółowy programu FEnIKS 2021-2027	<p>Priorytet: Transport miejski Cel szczegółowy: Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</p>
Typy projektów tworzących wiązkę przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja istniejących centrów obsługi transportu publicznego, • budowa nowych centrów przesiadkowych integrujących różne gałęzie transportu, • unowocześnienie taboru komunikacji publicznej, w tym z wykorzystaniem pojazdów niskoemisyjnych, • promocja transportu publicznego, • rozwój systemów zarządzania informacją transportową w tym z wykorzystaniem narzędzi ICT, • integracja systemów lokalnych w systemie subregionalnym i regionalnym, • rozwój sieci tramwajowej i unowocześnienie taboru tramwajowego.

Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego	Profesjonalna administracja
Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalne, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)	<p>Przetłamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wąski zakres współpracy samorządowej w zakresie realizacji partnerskich projektów, • peryferyjne położenie części gmin, • niski poziom rozwoju e-usług publicznych, <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • silna pozycja Częstochowy jako głównego ośrodka Subregionu Północnego koncentrującego kapitał ludzki i potencjał gospodarczy, • rozwój współpracy pomiędzy samorządami np. w zakresie wykorzystania OZE. <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie partnerstwa, wypracowanie mechanizmów przygotowywania i realizacji wspólnych projektów, • rozwój e-usług i cyfryzacja zasobów informacji publicznych,
Cel przedsięwzięcia zintegrowanego	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie efektywności działań inwestycyjnych podejmowanych przez samorządy,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> wzmocnienie roli Subregionu Północnego w układzie regionalnym.
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym	Subregionalny
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cel operacyjny: C4.2 Zintegrowane planowanie rozwoju. Cel operacyjny: C4.3 Trwała współpraca terytorialna.
Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> wysoki poziom wykorzystania narzędzi ICT w procesach administracyjnych, wysoka efektywność i spójność rozwiązań planistycznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym, wysoka dostępność do danych i informacji będących podstawą odpowiedzialnych decyzji.
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanych inwestycji terytorialnych
Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	<p>Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny. Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna.
Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027	<p>Priorytet- Fundusze Europejskie na rozwój terytorialny, CS (i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.</p> <p>Priorytet V- Fundusze Europejskie dla rynku pracy</p> <p>Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia</p> <p>Priorytetu IX Fundusze Europejskie na Rozwój terytorialny.</p> <p>Cel szczegółowy: RSO5.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (EFRR)</p>
Typy projektów tworzących więźkę przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> realizacja inicjatyw rozwoju terytorialnego poprawa dostępu do wysokiej jakości sprzętu podnoszących bezpieczeństwo i efektywność przetwarzania danych,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- prowadzenia badań, diagnoz i analiz na potrzeby działań rozwojowych,
- rozwój e-usług publicznych.

Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego	Subregion Północny – turystyczny magnes województwa
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalne, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalne deficyty w rozwoju infrastruktury turystycznej, szczególnie obiektów noclegowych, • niewykorzystane potencjały lokalne w zakresie rozwoju produktów turystycznych oraz usług czasu wolnego, • niska jakość infrastruktury rekreacyjnej i deficyty usług czasu wolnego. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysoka bioróżnorodność i znaczący udział obszarów chronionych i cennych przyrodniczo (różnorodne formy ochrony, zróżnicowane formy krajobrazu, zróżnicowane ekosystemy), • potencjał przyrodniczy i kulturowy predestynujący Subregion do kreowania i rozwijania zróżnicowanych typów turystyki, • rozwijająca się oferta turystyczna tworzona przez samorządy lokalne oraz podmioty gospodarcze działające w sektorach turystycznych i okołoturystycznych, • rozwój agroturystyki i ekoturystyki odpowiadający na zmieniający się popyt na rynku turystycznym, • liczne akweny o potencjale rekreacyjnym, • silna pozycja Subregionu jako obszaru turystyki religijnej (pielgrzymkowej) ze szczególną pozycją Jasnej Góry, • wysoka atrakcyjność miejsc w Częstochowie oraz na Jurze Krakowsko – Częstochowskiej dla organizowania masowych imprez, koncertów. <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej, w tym sieci dróg rowerowych pozwalających na wykorzystanie potencjału turystycznego Subregionu, • wzmacnianie i wykorzystanie potencjału sektora turystycznego Subregionu, • podniesienie poziomu aktywności zawodowej, • poprawa jakości infrastruktury i oferty kultury i czasu wolnego.
<p>Cel przedsięwzięcia zintegrowanego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego Subregionu Północnego, • wykreowanie i rozwój produktów turystycznych Subregionu.
<p>Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym</p>	<p>Realizowane w ramach układów lokalnych oraz ponadlokalnych w tym w ramach produktów turystycznych np. Jury Krakowsko-Częstochowskiej</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia</p>	<p>Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców. <p>Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C2.3 Silne marki gospodarcze.
<p>Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wysoka dostępność infrastruktury turystycznej i czasu wolnego, • wzmocnienie marki turystycznej Subregionu Północnego, • rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych, • rozwój przedsiębiorczości związanej z obsługą ruchu turystycznego.
<p>Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Długość wspartych szlaków turystycznych • Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem • Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym • Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem • Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
<p>Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego</p>	<p>Cel strategiczny: A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość. <p>Cel strategiczny: B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec.
<p>Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027</p>	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca</p> <p>Cel szczegółowy: (VI) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.</p> <p>Priorytet: Fundusze Europejskie na rozwój terytorialny</p> <p>Cel szczegółowy: (i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.</p>
<p>Typy projektów tworzących więźkę przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • moderacja i budowa nowych obiektów i infrastruktury kultury, rekreacji i czasu wolnego, • organizacja wydarzeń związanych z wykorzystaniem potencjału kultury i turystyki, • promocja oferty turystyki, kultury i czasu wolnego, • rozwój ścieżek rowerowych.

<p>Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego</p>	<p>Bioróżnorodność przyrodnicza w Subregionie Północnym</p>
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalne,</p>	<p>Przełamanie słabości:</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpraszanie zabudowy powodujące obciążenia przestrzeni i środowiska przyrodniczego oraz podnoszące się koszty realizacji infrastruktury. słaba – zwłaszcza na w obszarach powiatów ziemskich – dostępność do infrastruktury komunalnej, w tym wodnej, kanalizacyjnej, gazowej. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> wysoka bioróżnorodność i znaczący udział obszarów chronionych i cennych przyrodniczo (różnorodne formy ochrony, zróżnicowane formy krajobrazu, zróżnicowane ekosystemy), potencjał przyrodniczy i kulturowy predestynujący Subregion do kreowania i rozwijania zróżnicowanych typów turystyki, rozwijająca się oferta turystyczna tworzona przez samorządy lokalne oraz podmioty gospodarcze działające w sektorach turystycznych i okołoturystycznych, <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie odporności i zdolności adaptacyjnych do zmian klimatu na całym obszarze i podejmowanie działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, ochrona i odbudowa wartości przyrodniczych w warunkach presji urbanistycznej i cywilizacyjnej, zapewnienie wysokiej jakości ładu przestrzennego, przy poszanowaniu ograniczeń środowiskowych,
<p>Cel przedsięwzięcia zintegrowanego</p>	<ul style="list-style-type: none"> poprawa dbałości i ochrona wyjątkowych walorów przyrodniczych, podniesienie poziomu świadomości ekologicznej,
<p>Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym</p>	<p>Realizowane w ramach układów lokalnych oraz ponadlokalnych,</p>
<p>Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia</p>	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni
<p>Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie wysokich walorów przyrodniczych. poprawa różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich
<p>Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nowych/zmodernizowanych stanowisk pomiarowych na potrzeby monitoringu stanu środowiska Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną Liczba wspartych form ochrony przyrody Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia parków krajobrazowych objętych wsparciem w ramach realizacji zadań objętych planami ochrony • Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów • Powierzchnia zrekultywowanych jezior/sztucznych zbiorników • Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu • Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne • Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	<p>Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni</p> <p>Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska</p>
Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie na zielony rozwój</p> <p>Cel szczegółowy: Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (EFRR)</p>
Typy projektów tworzących więźkę przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój form ochrony przyrody, w tym tworzenie nowych terenów i form ochrony przyrody, • ochrona siedlisk przyrodniczych oraz wsparcie na rzecz ochrony gatunków stanowiących zasoby przyrodnicze Subregionu, • kampanie informacyjno-edukacyjne zwiększające świadomość ekologiczną społeczeństwa, • rewaloryzacja parków miejskich, • ogrody botaniczne oraz ekoparki, • rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, • podniesienie efektywności planowania i zarządzania przestrzenią dostosowane do zasad ochrony środowiska • organizacja wydarzeń związanych z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego, • promocja oferty turystyki ekologicznej. • ochrona i odbudowa ekosystemów i bioróżnorodności

Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego	Wsparcie dla klimatu Subregionu Północnego
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymagający poprawy stan powietrza (zanieczyszczanego ze źródeł przemysłowych, transportu oraz tzw. niskiej emisji). • Niskie wykorzystanie alternatywnych rozwiązań w zakresie oszczędności energetycznej, w tym energooszczędnego oświetlenia. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania gmin inwestycjami związanymi z małą retencją oraz stosowaniem zieleni w kształtowaniu przestrzeni publicznych

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie odporności i zdolności adaptacyjnych do zmian klimatu na całym obszarze i podejmowanie działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, • przeciwdziałanie powodzi i suszy, • rozwój błękitno-niebieskiej infrastruktury w obszarach miejskich,
Cel przedsięwzięcia zintegrowanego	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie przystosowania się do zmian klimatu
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym	Realizowane w ramach układów lokalnych oraz ponadlokalnych,
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C3.3. Wysoka jakość środowiska i przestrzeni
Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie ryzyk związanych z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności • przystosowania się do zmian klimatu • zwiększenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Długość udroźnionego ekologicznie korytarza rzecznego • Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej • Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej • Długość zreanaturyzowanych i zrewitalizowanych odcinków koryta cieku • Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych • Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną • Liczba wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych) • Pojemność obiektów małej retencji • Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu • Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury • Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)
Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	<p>Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska
Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie na zielony rozwój</p> <p>Cel szczegółowy: Wspieranie przystosowania się do zmiany</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>żywiłowymi i katastrofami, odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p> <p>Cel szczegółowy: Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</p>
Typy projektów tworzących wiązkę przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, • przeciwdziałania powodziom i suszy • działania edukacyjne zwiększające e świadomość ludności w zakresie e zmian klimatycznych • rozbudowa i modernizacja infrastruktury ochrony ludności i systemu zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami

Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego	Infrastruktura szkolnictwa zawodowego Subregionu Północnego
Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niedostosowanie do potrzeb gospodarki kształcenia zawodowego i wyższego, • niski poziom wskaźnika aktywności zawodowej, • relatywnie wysoka (choć spadająca) stopa bezrobocia, • duży udział młodych osób (do 35 roku życia) w ogólnej liczbie bezrobotnych. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysoka atrakcyjność inwestycyjna Częstochowy i obszaru funkcjonalnego ukształtowanego wokół miasta. • dobrze rozwinięte, z dużymi tradycjami sektory rzemiosła i małego biznesu (np. produkcja mebli, obuwia, wózków dziecięcych). <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podniesienie poziomu aktywności zawodowej • podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności lokalnych rynków pracy, • wzrostu jakości kształcenia i usług edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych, • rozwój jakości infrastruktury i oferty szkolnictwa zawodowego.
Cel przedsięwzięcia zintegrowanego	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa efektywności kształcenia zawodowego
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym	Realizowane w ramach układów lokalnych oraz ponadlokalnych,
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C1.2 Efektywna edukacja i nauka. • Cel operacyjny: C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców. <p>Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców:</p> <p>Cel operacyjny: C2.4 Atrakcyjny rynek pracy.</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie problemów związanych z występowaniem bezrobocia, • zwiększenie poziomu aktywności zawodowej,
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba doposażonych szkół • Liczba wybudowanych szkół • Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół • Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych
Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	<p>Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec. • Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki.
Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027	<p>Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca</p> <p>Cel szczegółowy: Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online</p>
Typy projektów tworzących więźkę przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • budowa i rozbudowa i infrastruktury na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych w tym budowa, remont sal do praktycznej nauki zawodu wraz z zapewnieniem wyposażenia oraz dostosowaniem infrastruktury do kształcenia włączającego uczniów. • doposażenia warsztatów, pracowni w placówkach kształcenia zawodowego • rozwój szkolenia na odległość oraz online

Inne przedsięwzięcia realizujące cele Strategii

Nazwa przedsięwzięcia	Wysokiej jakości sieć drogowa Subregionu Północnego oraz inwestycje w infrastrukturę i tabor szynowy
Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • peryferyjne położenie części gmin, • niska jakość dróg w szczególności lokalnych ograniczająca możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego. • wymagający poprawy stan powietrza (zanieczyszczanego ze źródeł przemysłowych, transportu oraz tzw. niskiej emisji). • wymagające poprawy jakość infrastruktury taboru komunikacji publicznej, w tym drogowej i autobusowej <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • położenie Subregionu na osi komunikacyjnej północ-południe, • połączenia kolejowe Częstochowy z Katowicami, Warszawą, Krakowem, Opolem, Wrocławem.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa jakości infrastruktury drogowej oraz rozwój infrastruktury i taboru transportu publicznego, w szczególności autobusowego i szynowego.
Cel przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> poprawa dostępności i spójności transportowej Subregionu, poprawa bezpieczeństwa podróżowania, podniesienie konkurencyjności Subregionu.
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub innym układzie przestrzennym	Subregionalny realizowany w układach OSI – Aglomeracja Częstochowska i powiaty częstochowski, kłobucki i myszkowski
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna.
Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> podniesienie jakości drogowych powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, w tym również dróg pieszych i rowerowych, poprawa dostępności do lokalnych ośrodków usług, poprawa konkurencyjności i atrakcyjności obszarów funkcjonalnych.
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> Długość dróg z nowymi lub zmodernizowanymi systemami zarządzania ruchem – poza TEN-T Liczba obiektów poprawiających bezpieczeństwo użytkowników drogi Długość wybudowanych dróg gminnych Długość wybudowanych dróg powiatowych Długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg gminnych Długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg powiatowych Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg
Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa powiązań transportowych poprzez ich przywrócenie, rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą wzmacniającą dostępność i spójność regionu, w tym w zakresie dróg, linii kolejowych, szlaków wodnych oraz dróg rowerowych, a także wsparcie działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, wsparcie rozwoju transportu intermodalnego i multimodalnego, w tym rozwój centrów logistycznych o znaczeniu międzynarodowym o wysokiej dostępności transportowej.
Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie dla sprawnego transportu Cel szczegółowy (ii): Rozwój i udoskonalenie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.</p> <p>Priorytet: IV. Fundusze Europejskie dla sprawnego transportu Cel szczegółowy: Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej (EFRR)</p> <p>Ponadto w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027</p> <p>PRIORYTET III: Transport miejski Cel szczegółowy 2.8 Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</p> <p>PRIORYTET V: Wsparcie sektora transportu z EFRR Cel szczegółowy 3.2 Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej</p>
<p>Typy projektów w ramach przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja i przebudowa istniejących odcinków dróg, • rozwój i modernizacja infrastruktury i taboru transportu publicznego, w tym szynowego • budowa nowych dróg lokalnych poprawiających efektywność sieci transportowej, • rozwój infrastruktury wspierającej elektromobilności, • wdrażanie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Nazwa przedsięwzięcia	Subregion Północny przyjazny inwestowaniu
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obszary o niskim poziomie przedsiębiorczości i atrakcyjności inwestycyjnej, • duże zróżnicowanie występowania instytucji otoczenia biznesu – obszary o dużym deficycie takich podmiotów, • niski udział inwestorów zagranicznych w gospodarce Subregionu. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • silna pozycja Częstochowy jako głównego ośrodka Subregionu Północnego koncentrującego kapitał ludzki i potencjał gospodarczy, • wysoka atrakcyjność inwestycyjna Częstochowy i obszaru funkcjonalnego ukształtowanego wokół miasta, • dostępność zróżnicowanej oferty kształcenia na poziomie wyższym. <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie istniejących i kreowanie nowych terenów inwestycyjnych,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności lokalnych rynków pracy, • rozwój i wykorzystanie potencjału intelektualnego, infrastrukturalnego i instytucjonalnego biznesu do rozwoju i podnoszenia innowacyjności obszaru, • podnoszenie konkurencyjności sektora MŚP, w tym poprzez wdrażanie narzędzi i mechanizmów zachęcających do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
Cel przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej Subregionu, • pobudzanie postaw przedsiębiorczych i rozwój sektora MŚP, • wzmocnienie siły konkurencyjnej przedsiębiorstw działających w Subregionie.
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub innym układzie przestrzennym	Subregionalny realizowany w szczególności w układach OSI – Aglomeracja Częstochowska, lokalne ośrodki rozwoju w Kłobucku, Myszkowie, Koniecpolu
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C.2.1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna. • Cel operacyjny: C.2.2 Nowoczesny i konkurencyjny sektor przedsiębiorstw. • Cel operacyjny: C.2.3 Silne marki gospodarcze.
Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie bazy gospodarczej Subregionu, • wzrost liczby i wartości inwestycji zagranicznych, • wzrost postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, • wzmocnienie rozpoznawalności produktów turystycznych i produktów wytwarzanych na terenie Subregionu, • silna pozycja przedsiębiorstw z Subregionu w łańcuchach popytowo-podażowych.
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych laboratoriów badawczych • Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji • Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej • Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych do Urzędu Patentowego RP • Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP • Wnioski w zakresie znaków towarowych oraz wzorów
Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	<p>Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka. • Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka. • Cel operacyjny: A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość.
Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie na inteligentny rozwój Priorytet: I. Fundusze Europejskie na inteligentny rozwój</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>Cel szczegółowy: Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych</p> <p>Cel szczegółowy: Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>
<p>Typy projektów w ramach przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą, w szczególności wsparcie może zostać przeznaczone na uzbrojenie terenu w niezbędne media oraz remont bądź budowę niezbędnej infrastruktury, • instrumenty wsparcia finansowego i doradczego przedsiębiorstw i osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą, • wdrażanie innowacji technologicznych, produkcyjnych i organizacyjnych w przedsiębiorstwach, • realizacja projektów badawczo-wdrożeniowych podejmowanych we współpracy przedsiębiorca-sektor badawczo-rozwojowy lub uczenia wyższa, • komercjalizacja wyników prac badawczych i badawczo-rozwojowych, • rozwój systemów informacji gospodarczej, • promocja i wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorców Subregionu.

Nazwa przedsięwzięcia	Aktywne pokolenia i społeczeństwo
<p>Istniejące problemy i wyzwania subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spadek potencjału demograficznego mierzonego liczbą ludności zamieszkującej w Subregionie, • niekorzystne zmiany wskaźników obciążenia demograficznego, • niezabezpieczone potrzeby opiekuńcze- w szczególności na dziećmi do lat 3 i ich negatywne skutki dla rynku pracy, duże zróżnicowanie zwłaszcza w gminach wiejskich, • niewystarczająca jakość kształcenia w szkołach na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, • prognozy demograficzne przewidujące utrzymanie negatywnych trendów demograficznych w średnim i długim horyzoncie czasu (szczególnie dotkliwe w Częstochowie), • niski poziom wskaźnika aktywności zawodowej, • niska dostępność do usług zdrowotnych (poza Częstochową). <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwinięta sieć placówek kształcenia na poziomie ponadpodstawowym, • dostępność zróżnicowanej oferty kształcenia na poziomie wyższym, • dostępność do szerokich usług opieki zdrowotnej świadczonych w ramach Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Częstochowie i Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. NMP,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> poprawiająca się sytuacja społeczna wyrażona spadkiem osób korzystających z pomocy społecznej. <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> podnoszenie aktywności obywatelskiej i partycypacji społecznej, rozwój usług opiekuńczych i aktywizujących seniorów, poprawa dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych i wzmocnienie profilaktyki zdrowotnej, wykorzystanie kultury oraz edukacji kulturalnej jako elementu budowania kapitału społecznego i podnoszenia aktywności mieszkańców.
Cel przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> poprawa dostępności do wysokiej jakości usług społecznych, w tym edukacyjnych, opiekuńczych i zdrowotnych, wzmacniania więzi społecznych i międzypokoleniowych, aktywizacja osób starszych, rozwój możliwości pobudzania zainteresowań młodzieży.
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub układzie funkcjonalnym	Subregionalny realizowany w układach OSI – Aglomeracja Częstochowska i jej otoczenie funkcjonalne i powiaty częstochowski, kłobucki i myszkowski
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cel operacyjny: C1.1 Nowoczesne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne. Cel operacyjny: C1.2 Efektywna edukacja i nauka. Cel operacyjny: C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców.
Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> poprawa jakości i dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych, poprawa stanu zdrowia mieszkańców, zwiększenie dostępności i efektywności usług społecznych, wysoka aktywność obywatelska.
Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstwach społecznych) Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie • Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie • Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (osoby) • Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług • Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej • Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą • Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna (POZ) • Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu • Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej
<p>Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego</p>	<p>Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych. • Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec. • Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki.
<p>Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027</p>	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie dla społeczeństwa</p> <p>Cel szczegółowy: Wsparcie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji</p> <p>Cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.</p>

„Plan Działania Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>Cel szczegółowy: Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci</p> <p>Priorytet: Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca</p> <p>Cel szczegółowy: Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online</p> <p>Cel szczegółowy: Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne</p> <p>Cel szczegółowy: Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej</p> <p>Priorytet: Fundusze Europejskie dla społeczeństwa</p> <p>Cel szczegółowy: Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji</p> <p>Priorytet: Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca</p> <p>Cel szczegółowy: Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (EFRR)</p>
<p>Typy projektów w ramach przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury i usług opiekuńczy nad dziećmi, • organizacja ponadlokalnych systemów usług wsparcia i aktywizacji osób starszych i opiekuńczych, w tym wytchnieniach (infrastruktura i usługi), • realizacja programów aktywizujących młodzież w tym zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, • wsparcie mentoringu i współpracy międzypokoleniowej, • rozwój podmiotów ekonomii społecznej, • ekonomizacja organizacji pozarządowych,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
--	--

Nazwa przedsięwzięcia	Kwalifikacje jutra
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> niedostosowanie do potrzeb gospodarki kształcenia zawodowego i wyższego, brak kształcenia w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych, kreatywnych, relatywnie niski poziom PKB wytwarzanego w Subregionie, niski poziom wskaźnika aktywności zawodowej, relatywnie wysoka (choć spadająca) stopa bezrobocia, duży udział młodych osób (do 35 roku życia) w ogólnej liczbie bezrobotnych. <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> wysoka atrakcyjność inwestycyjna Częstochowy i obszaru funkcjonalnego ukształtowanego wokół miasta. <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> podniesienie poziomu aktywności zawodowej podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności lokalnych rynków pracy, wzrostu jakości kształcenia i usług edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych, podnoszenie kompetencji pracowników administracji i podnoszenie konkurencyjności pracy w administracji publicznej, podnoszenia jakości usług administracyjnych, w tym wdrażanie działań usprawniających obsługę klienta.
<p>Cel przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> wykreowanie oferty wsparcia mieszkańców subregionu ukierunkowanej na wzrost aktywności zawodowej oraz podnoszenia kompetencji niezbędnych na zmieniającym się rynku pracy i rozwój samozatrudnienia, rozwój efektywnego systemu kształcenia zawodowego i reorientacji zawodowej, w tym z większym włączeniem przedsiębiorców i zindywidualizowanym podejściem do doradztwa zawodowego. podniesienie sprawności i efektywności administracji publicznej
<p>Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub innym układzie przestrzennym</p>	<p>Subregionalny oraz Subregionalny realizowany w układach OSI – Aglomeracja Częstochowska i powiaty częstochowski, kłobucki i myszkowski oraz w ramach układów lokalnych oraz ponadlokalnych,</p>
<p>Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia</p>	<p>Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cel operacyjny: C1.2 Efektywna edukacja i nauka. Cel operacyjny: C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców. <p>Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców:</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C2.4 Atrakcyjny rynek pracy. Cel strategiczny: C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym: • Cel operacyjny: C4.1 Sprawna administracja publiczna.
<p>Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wysoko wykwalifikowana kadra samorządowa w Subregionie, • zmniejszenie problemów związanych z występowaniem bezrobocia, • zwiększenie poziomu aktywności zawodowej, • wzrost dochodów mieszkańców.
<p>Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym • Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem • Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem • Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich • Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym • Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu
<p>Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego</p>	<p>Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec. • Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki. <p>Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna
<p>Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027</p>	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie dla rynku pracy</p> <p>Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych, oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.</p> <p>Cel szczegółowy: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia.</p> <p>Cel szczegółowy: Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Cel szczegółowy: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej.

Cel szczegółowy: Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.

Priorytet: VI. Fundusze Europejskie dla edukacji

Cel szczegółowy: Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,

Priorytet: VII. Fundusze Europejskie dla społeczeństwa

Cel szczegółowy: Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji

Typy projektów w ramach przedsięwzięcia

- szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji i umiejętności pracowników samorządowych, tworzenie baz danych,
- wsparcie rozwoju usług edukacyjnych na poziomie wyższym,
- rozwój infrastruktury badawczo-rozwojowej,
- wzmacnianie potencjału uczeni wyższych Subregionu,
- rozwój programów kształcenia dualnego w szkolnictwie zawodowym,
- badania w zakresie potrzeb i kierunków rozwoju szkolnictwa zawodowego,
- adaptacja programów nauczania w obszarze szkolnictwa zawodowego do zmian gospodarczych,
- doradztwo zawodowe,
- wsparcie psychologiczne,
- pośrednictwo pracy,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- szkolenia i kursy zawodowe,
- staże zawodowe,
- współpraca sektora edukacja-biznes w zakresie rozwoju kształcenia zawodowego i praktycznego.

Nazwa przedsięwzięcia	Usługi i nowoczesna infrastruktura komunalna i ochrony środowiska
<p>Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)</p>	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpraszanie zabudowy powodujące obciążenia przestrzeni i środowiska przyrodniczego oraz podnoszące koszty realizacji infrastruktury, • słaba – zwłaszcza na w obszarach powiatów ziemskich – dostępność do infrastruktury komunalnej, w tym wodnej, kanalizacyjnej, gazowej. • Niskie wykorzystanie alternatywnych rozwiązań w zakresie oszczędności energetycznej, w tym energooszczędnego oświetlenia <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gminy o wysokiej atrakcyjności rezydencjalnej przyciągające nowych mieszkańców (stosunkowo wysokie ceny na rynku mieszkaniowym), • postępy samorządów w realizacji gospodarki odpadami. • postrzeganie niektórych gmin Subregionu jako obszarów o wysokiej atrakcyjności rezydencjalnej przyciągające nowych mieszkańców <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie odporności i zdolności adaptacyjnych do zmian klimatu na całym obszarze i podejmowanie działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, • poprawa dostępności do infrastruktury komunalnej, w szczególności wodnej, kanalizacyjnej i gazowej, • rozwój infrastruktury dostępu do wody do celów bytowych i gospodarczych, • dbałość o jakość powierzchniowych i podziemnych na terenie całego obszaru, • poprawa sprawności systemu gospodarowania odpadami.
<p>Cel przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępu do podstawowego wyposażenia w infrastrukturę komunalną w szczególności wodnej, kanalizacyjną oraz dalszy rozwój systemu gospodarki odpadami. • modernizacja oświetlenia przestrzeni publicznych na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej
<p>Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub innym układzie przestrzennym</p>	<p>Subregionalny realizowany w układach OSI – Aglomeracja Częstochowska i jej obszar funkcjonalny (głównie w zakresie gospodarki odpadami oraz efektywnego oświetlenia przestrzeni publicznych) i powiaty częstochowski, kłobucki i myszkowski (głównie w zakresie podstawowej infrastruktury wodnej, kanalizacyjnej i gazowej)</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia</p>	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna. • Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni. • Cel operacyjny: C3.4 Korzystne warunki mieszkaniowe.
<p>Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wysoka dostępność infrastruktury wodnej kanalizacyjnej i gazowej, • podniesienie efektywności gospodarki odpadami oraz zmniejszenie jej wpływu na środowisko. • przestrzeń publiczna o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
<p>Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FE SL 2021-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej • Długość wybudowanej sieci wodociągowej • Długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej • Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej • Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody • Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody • Liczba rozbudowanych / przebudowanych / zmodernizowanych oczyszczalni ścieków komunalnych • Liczba wybudowanych stacji uzdatniania wody • Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów • Liczba doposażonych zakładów zagospodarowania odpadów • Liczba przebudowanych zakładów zagospodarowania odpadów • Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną • Liczba wybudowanych zakładów zagospodarowania odpadów • Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof • Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych • Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów
<p>Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego</p>	<p>Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura.
<p>Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027</p>	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie na zielony rozwój Cel szczegółowy: Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego. Cel szczegółowy: Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej.</p>

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>Cel szczegółowy: Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.</p> <p>Cel szczegółowy. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</p>
Typy projektów w ramach przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • moderacja i budowa nowych odcinków sieci wodnej , kanalizacyjnej i gazowej, • modernizacja i rozbudowa obiektów gromadzenia i przetwarzania odpadów, • kształtowanie postaw w zakresie gospodarowania odpadami oraz zużycia wody, • tworzenie nowych ujęć wody pitnej, • poprawa wyposażenia służb ratowniczych, w tym ochotniczych straży pożarnych, • oświetlenie przestrzeni publicznych.

Nazwa przedsięwzięcia	Odnawialne źródła energii Subregionu Północnego
Istniejące problemy i wyzwania Subregionu lub OSI subregionalnego lub układu funkcjonalnego, uzasadniające potrzebę realizacji przedsięwzięcia (opis sytuacji problemowej)	<p>Przełamanie słabości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymagający poprawy stan powietrza (zanieczyszczanego ze źródeł przemysłowych, transportu oraz tzw. niskiej emisji), <p>Wykorzystanie siły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój współpracy w zakresie wykorzystania OZE • warunki rozwoju do niektórych form infrastruktury energetycznej OZE, • dostępność lokalnie zróżnicowanych odnawialnych źródeł energii (w tym biomasa, biogaz, energia geotermalna, energia promieniowania słonecznego, energia spadku wody <p>Odpowiedź na wyzwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie odporności i zdolności adaptacyjnych do zmian klimatu na całym obszarze i podejmowanie działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, • zwiększenie udziału OZE w ogólnej produkcji energii elektrycznej i ciepłej.
Cel przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie optymalnych warunków do wdrożenia najnowszych technologii OZE przy uwzględnieniu potencjału lokalnych zasobów energetycznych.
Charakter terytorialny przedsięwzięcia – przedsięwzięcie subregionalne lub realizowane w OSI subregionalnym lub innym układzie przestrzennym	Subregionalny realizowany w układach OSI - Klaster Energii Aglomeracji Częstochowskiej, Klaster Energii powiatu częstochowskiego, Klaster Energii powiatu kłobuckiego, Klaster Energii powiatu myszkowskiego lub w układach powiatów.
Cel/cele Strategii subregionalnej realizowane przez projekty przedsięwzięcia	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>Oczekiwane efekty i rezultaty realizacji przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost bezpieczeństwa energetycznego, • zwiększenie udziału źródeł OZE w krajowym miksie energetycznym, • zwiększenie i racjonalizacja wykorzystania zasobów lokalnych, • pobudzenie rozwoju gospodarczego, • dywersyfikacja różnych źródeł energii, • zwiększenie pewności i ciągłości dostaw energii, • zagospodarowanie lokalnie dostępnych zasobów.
<p>Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z Programem FESL 2021-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE • Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE • Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE
<p>Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego</p>	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE.
<p>Priorytet i cel szczegółowy Programu FESL 2021-2027</p>	<p>Priorytet: Fundusze Europejskie na zielony rozwój Cel szczegółowy: Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji gazów cieplarnianych. Cel szczegółowy: Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym z określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.</p>
<p>Typy projektów w ramach przedsięwzięcia, w tym mogące być finansowane w ramach alokacji ZIT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budowa instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej i w obiektach prywatnych, • wymiana źródeł ciepła i zakup wraz z montażem OZE w indywidualnych gospodarstwach domowych, • rozwój infrastruktury przesyłowej i magazynowania energii,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

7. Oczekiwane rezultaty planowanych działań wraz ze wskaźnikami.

Dla wyznaczonych celów oraz określonych w ich obszarze kierunków działań określono kluczowe rezultaty oraz mierniki ich sukcesu. Mierniki te powinny być monitorowane w ramach systemu monitorowania Strategii. Dane powinny być gromadzone i analizowane zarówno w układach gminnych, jak i w ujęciu całego Subregionu Północnego. Interpretacja poszczególnych zmian wskaźników powinna następować w odniesieniu do zmian i trendów zachodzących na poziomie regionalnym.

Dla poszczególnych poniżej wskazanych wskaźników powinien zostać opracowany *Raport otwarcia* według stanu na koniec 2022 roku, w oparciu o dane pozyskane z systemu statystyki publicznej GUS oraz dane poszczególnych jednostek samorządowych Subregionu Północnego.

Cele	Planowany rezultat	Wskaźniki monitorowania	Wartość bazowa	Pożądany kierunek zmiany wskaźnika
C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych.				
C1.1 Nowoczesne i efektywne usługi społeczne zdrowotne	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości i dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych. • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. • Zwiększenie dostępności i efektywności usług społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zgonów na nowotwory a 10. tys. mieszkańców. • Liczba zgonów na choroby układu krążenia na 10. tys. mieszkańców. • Liczba łóżek szpitalnych na 10 tys. mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • 31,7 • 62,4 • 38 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek • Spadek • Wzrost
C1.2 Efektywna i edukacja i nauka	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie pozycji naukowej placówek szkolnictwa wyższego działających w Subregionie. • Wysoka aktywność zawodowa mieszkańców. • Wysokie kompetencje cyfrowe mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział osób z wykształceniem wyższym i średnim w ogólnej liczbie mieszkańców. • Udział pracujących osób w wieku produkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • 22,4% • 34,2% • 40% 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost • Wzrost

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa kondycji fizycznej i ogólnego stanu zdrowia mieszkańców. • Aktywne uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, sportowych. • Wysoka aktywność obywatelska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeciętna dalsza długość życia w latach. kobiety/mężczyźni • Liczba uczestników imprez kulturalnych. • Liczba podmiotów sektora NGO na 1000 mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • 79/71,2 lata • 375,8 tys. os. • 3,6 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost • Wzrost os. • Wzrost
C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców.				
C2.1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie bazy gospodarczej Subregionu. • Wzrost liczby i wartości inwestycji zagranicznych. • Wzrost postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ciągu roku • udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski 	<ul style="list-style-type: none"> • 3809 • 5,815/6,425/5,765/5,425 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost • Wzrost
C2.2 Nowoczesny i konkurencyjny sektor przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost poziomu innowacyjności i zaawansowania technologicznego przedsiębiorstw. • Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw. • Wzmocnienie relacji z miejscem prowadzenia działalności i społecznością lokalną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udzielonych patentów w ciągu roku. • Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach. • Liczba inicjatyw realizowanych w partnerstwie samorząd-biznes. • Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca. (Polska=100) 	<ul style="list-style-type: none"> • 43 • 1922,2 mln zł • 0 • 89,4 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost • Wzrost • Wzrost • Wzrost
C2.3 Silne marki gospodarcze	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie rozpoznawalności produktów turystycznych i produktów wytwarzanych na terenie Subregionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba turystów zagranicznych. • Liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego . 	<ul style="list-style-type: none"> • 11,1 tys. • 1914 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost • Wzrost

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<ul style="list-style-type: none"> Silna pozycja przedsiębiorstw z Subregionu w łańcuchach popytowo-podażowych. 			
C2.4 Atrakcyjny rynek pracy	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie problemów związanych z występowaniem bezrobocia. Zwiększenie poziomu aktywności zawodowej. Wzrost dochodów mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> Stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski Udział długotrwale (pow. 1 roku) bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych. w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski Przeciętny poziom wynagrodzenia w zł w subregionie i w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski 	<ul style="list-style-type: none"> 4,4%/8,3%/ 7,7%/7,0% 26,2%/ 33,4%/ 36,1%/ 32,2% 4875,7/ 4 603,8/ 4 087,4/ 4 532,4 	<ul style="list-style-type: none"> Spadek Spadek Wzrost
C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi.				
C3.1 Wysoka efektywność energetyczna i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none"> Wysoka efektywność działania klastrów energii w Subregionie. Wzrost udziału energii pochodzących ze źródeł odnawialnych. Podniesienie poziomu efektywności energetycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> Wielkość wytworzonej energii w klastrach energii Wielkość energii zużytej w gospodarstwach domowych. Liczba nowo zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> 0 415569,55 mwh 0 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost Spadek Wzrost
C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna	<ul style="list-style-type: none"> Wysoka dostępność infrastruktury wodnej kanalizacyjnej i gazowej. Wysokiej jakości zintegrowany system 	<ul style="list-style-type: none"> Udział mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski 	<ul style="list-style-type: none"> 97,1%/ 50,7%/ 56,6%/ 43,5% 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	komunikacyjny. I transportowy	<ul style="list-style-type: none"> • Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej -- kanalizacyjnej w % ogółu budynków mieszkalnych w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski • Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej -- wodnej w % ogółu budynków mieszkalnych w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski • Liczba wypadków drogowych w ciągu roku 	<ul style="list-style-type: none"> • 66,8%/ 39,6%/ 50,0%/ 26,0% • 86,3%/ 89,6%/ 95,6%/ 91,5\$ • 499 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost • Wzrost • Spadek
C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości powietrza. • Poprawa jakości i estetyki przestrzeni publicznych. • Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość emisji gazowych w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski • Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca [m3] w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski 	<ul style="list-style-type: none"> • 1338970 t/rok • 38,4/ 31,4/ 31,6/ 29,4 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek • Spadek
C3.4 Korzystne warunki mieszkaniowe	<ul style="list-style-type: none"> • Zahamowanie niekorzystnych tendencji demograficznych. • Wzrost atrakcyjności Subregionu jako miejsca zamieszkania. • Wysoki poziom dostępności do infrastruktury komunalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1 tys. mieszkańców [szt.] w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski • Saldo migracji [w os]. w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski • Udział % mieszkańców korzystających z sieci 	<ul style="list-style-type: none"> • 2,7/ 3,8/ 2,1/ 2,1 • -756/ +222/ -30/-22 • 96,4%/ 91,6%/ 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost • Wzrost • Wzrost

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		wodociągowej [%].w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski	95,5%/ 91,0%	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost
		<ul style="list-style-type: none"> • Udział % mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej [%].w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski 	<ul style="list-style-type: none"> • 88,3%/ 45,7%/ 56,4%/ 39,4% 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost
		<ul style="list-style-type: none"> • Udział % mieszkańców korzystających z sieci, gazowej [%].w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski 	<ul style="list-style-type: none"> • 75,1%/ 28,7%/ 1,2%/ 47,2% 	
C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym.				
<i>C4.1 Sprawna administracja publiczna</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoko wykwalifikowana kadra samorządowa w Subregionie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wartość nowych środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych na realizację projektów rozwojowych w latach 2023-2030 	<ul style="list-style-type: none"> • 0 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost
	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom wykorzystania narzędzi ICT w procesach administracyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych procedur realizowanych on-line. 	<ul style="list-style-type: none"> • 0 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost
<i>C4.2 Zintegrowane planowanie rozwoju</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka efektywność i spójność rozwiązań planistycznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%].w poszczególnych powiatach Subregionu. m. Częstochowa. pow. częstochowski/ kłobucki/myszkowski 	<ul style="list-style-type: none"> • 25,9%/ 75,9%/ 57,6%/ 89,7% 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost
	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka dostępność do danych i informacji będących podstawą odpowiedzialnych decyzji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zrealizowanych projektów w partnerstwie wdrażających strategię 	<ul style="list-style-type: none"> • 0 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost
	<ul style="list-style-type: none"> • Trwałe mechanizmy uzgadniania 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba cyklicznych spotkań samorządów w subregionie 	<ul style="list-style-type: none"> • 0 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	decyzji rozwojowych.			
<i>C4.3 Trwała współpraca terytorialna</i>	<ul style="list-style-type: none"> Partnerskie projekty podnoszące konkurencyjności Subregionu. Trwała i efektywna współpraca z partnerami społeczno-gospodarczymi. Rosnące zaangażowanie mieszkańców w sprawy publiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba inicjatyw samorząd - nauka, samorząd-biznes. Liczba projektów zgłaszanych przez mieszkańców do różnych form współzrządzenia np. budżetu partycypacyjnego. Liczba badań on-line wśród mieszkańców nt. oczekiwań dot. różnych sfer życia. 	<ul style="list-style-type: none"> 0 0 0 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost Wzrost Wzrost

Źródło: opracowanie własne

8. Ramowy model funkcjonalno-przestrzenny Subregionu Północnego oraz rekomendacje do polityk przestrzennych

Subregion Północny to obszar obejmujący 34 jednostki terytorialne na relatywnie, w skali regionu, dużym obszarze co może powodować istotne problemy i wyzwania organizacyjne i funkcjonalne w procesie zarządzania.

Subregion cechuje się monocentrycznym układem z silnym dynamicznym ośrodkiem wielkomiejskim – Aglomeracja Częstochowską pełniącą, zgodnie z zapisami polityki rozwoju województwa śląskiego, rolę ośrodka o znaczeniu krajowym.

Subregion charakteryzuje duży poziom zróżnicowania obejmujący silny ośrodek centralny – Częstochowę, ośrodki rozwoju lokalnego – Kłobuck, Myszków, Koniecpol oraz obszary wiejskie, w tym obszary, które ze względu na swoje położenie narażone na ryzyko marginalizacji społeczności ze względu na ograniczone możliwości dostępu do usług publicznych w szczególności zdrowotnych i edukacyjnych.

Jednocześnie ukształtowanie struktury przestrzennej w znacznym stopniu determinowane jest i będzie przez występowanie istotnych wyzwań demograficznych, zarówno w Subregionie Północnym, jak i w całym województwie śląskim, przejawiających się obniżaniem poziomu przyrostu naturalnego, migracjami poza obszar Subregionu, w tym emigracją ludzi młodych, co w konsekwencji może powodować obniżanie potencjału zarówno na terenów miejskich, jak i wiejskich całego Subregionu,

Jednocześnie dostrzega się narastanie procesu suburbanizacji, który wywołuje wzrost potrzeb w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej oraz usług publicznych na terenach dotychczas niezainwestowanych, co skutkuje również często osłabieniem funkcji wiejskich obszarów tego typu.

W oparciu o przeprowadzone analizy sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej można zarysować ogólny układ funkcjonalno-przestrzenny Subregionu Północnego obejmujący:

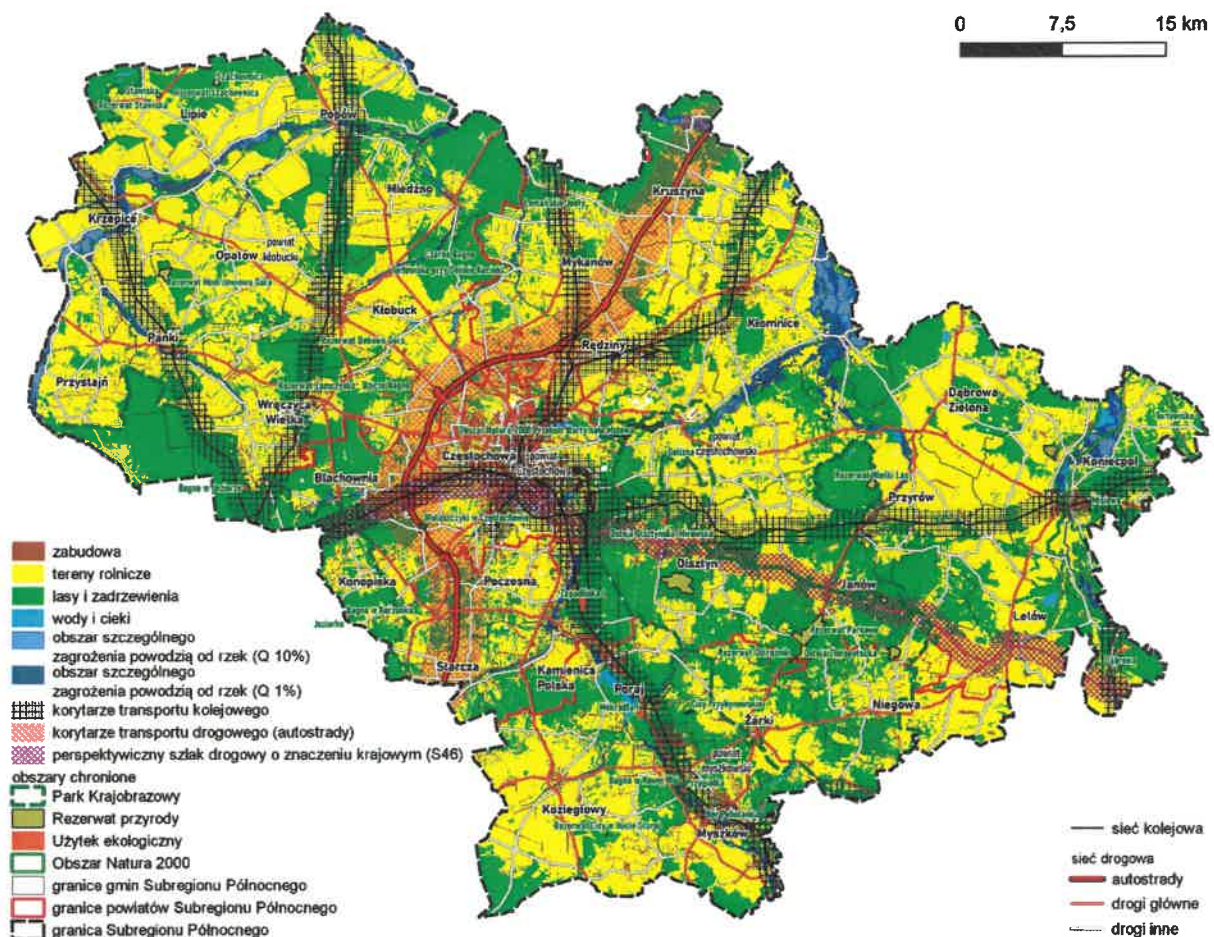
- obszary intensywnej zabudowy,
- tereny rolnicze,
- obszary leśne i obszary zadrzewień,
- obszary o wysokich walorach środowiskowych,
- obszary ochrony zagrożenia powodziowego,
- kluczowe elementy sieci transportowej, w tym istniejące i planowane korytarze transportu drogowego i kolejowego.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ponadto w układzie tym wskazuje się kluczowe ośrodki rozwoju o znaczeniu:

- krajowym – Częstochowę (Aglomerację Częstochowską) – z bezpośrednim otoczeniem,
- lokalnym – Kłobuck, Koniecpol oraz Myszków wraz z ich potencjalnym otoczeniem funkcjonalnym.

Obszarami funkcjonalnymi są również obszary administracyjne – powiaty ziemskie oraz obszary zainicjowanej współpracy w zakresie projektów zintegrowanych np. w ramach klastrów energii.

Rys 16. Model funkcjonalno-przestrzenny (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap, GDDKiA, PGW Wody Polskie)

Biorąc pod uwagę zakres Strategii Rozwoju Subregionu Północnego oraz wyznaczone cele rozwojowe, a także istniejące zapisy dokumentów planistycznych z dotyczących funkcjonowania i kształtowania struktury przestrzennej województwa i gmin, do kluczowych rekomendacji dotyczących procesu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w obszarze Subregionu na poziomie lokalnym zaliczyć należy:

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju postulującej harmonijne kształtowanie struktury zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej oraz wysokiej jakości środowiska naturalnego,
- ochronę zasobów środowiska, korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych,
- uwzględnienie uwarunkowań prawnych oraz elementów ochrony wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dotyczące:
 - parków krajobrazowych wraz z otulinami,
 - rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych,
 - obszarów specjalnej ochrony ptaków natura 2000, ochrony siedlisk natura 2000,
 - pomników przyrody i stanowisk dokumentacyjnych,
 - korytarzy ekologicznych ponadregionalnych i lokalnych ,
 - głównych zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
 - złóż,
 - gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych,
 - gruntów leśnych,
- segregację ruchu pieszych, ruchu rowerowego i samochodowego w obszarach zabudowy mieszkaniowej oraz w obszarze obiektów i urządzeń rekreacyjnych i atrakcji turystycznych,
- kreowanie funkcji usługowych w centrach gmin na obszarach koncentracji zabudowy mieszkaniowej,
- przeciwdziałanie „rozlewaniu się” zabudowy na tereny zielone i otwarte,
- koncentrację zabudowy w zasięgu systemu transportu zbiorowego z uwzględnieniem istniejących i planowanych węzłów komunikacyjnych i centrów przesiadkowych,
- promowanie stosowania technologii niskoemisyjnych w budownictwie mieszkaniowym zarówno indywidualnym, jak i zbiorowym,
- promowanie rozwiązań technologicznych gospodarki obiegu zamkniętego,
- wzmacnianie istniejących i tworzenie nowych obszarów mieszkaniowo-usługowych charakteryzujących się wysoką jakością rozwiązań przestrzennych, w tym w zakresie przestrzeni publicznych, przy racjonalnym ocenianiu zapotrzebowania na tego typu tereny,
- ograniczenie rozwoju zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- stosowanie rozwiązań w zakresie racjonalizacji wykorzystania zasobów wodnych,
- rewitalizację obiektów poprzemysłowych na cele społeczne, gospodarcze i środowiskowe,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- rozwój systemu sieci tras rowerowych i pieszo-rowerowych i ich integracja wewnątrz gmin i w układach ponadlokalnych,
- integrację systemów transportowych indywidualnego i zbiorowego, kolejowego, tramwajowego, rowerowego oraz wykorzystanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku rozwiązań i technologii z dziedziny transportu,
- rozwój energetyki niskoemisyjnej i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii, w tym podejmowanie działań wskazujących w dokumentach planistycznych możliwość realizacji tego typu inwestycji,
- realizację błękitno-zielonej infrastruktury, głównie w obszarach miejskich i obszarach intensywnej zabudowy,
- wyłączenie obszarów chronionych, korytarzy ekologicznych i ich sąsiedztwa oraz gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej z działań inwestycyjnych,
- ochronę obszarów lokalizacji zbiorników przeciwpowodziowych, które są elementem systemu przeciwpowodziowego.

9. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa

W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”⁶ określono główne potencjały i wyzwania obszaru Subregionu Północnego, do których zaliczono:

- położenie na osi komunikacyjnej północ-południe; północna brama województwa śląskiego,
- obszary o wysokich walorach środowiskowych i znacznym potencjale turystycznym,
- zdywersyfikowana struktura gospodarcza i wysoki poziom przedsiębiorczości,
- rozwinięte rolnictwo ekologiczne, przetwórstwo rolne, agroturystyka,
- korzystne warunki inwestowania.

Do problemów zaliczono:

- wzmacnianie nowych specjalizacji gospodarczych, w tym podnoszących poziom innowacyjności gospodarki,
- skuteczniejsze wykorzystywanie wyjątkowych potencjałów przyrodniczych i kulturowych w rozwoju produktów turystycznych, w tym rozwój infrastruktury turystycznej,
- podniesienie jakości drogowych powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, w tym również dróg pieszych i rowerowych,
- przewyższanie peryferyjnego położenia części obszarów wiejskich poprzez organizację zintegrowanego systemu transportu zbiorowego.

Ponadto dokument ten identyfikuje prognozy i trendy kształtujące procesy rozwoju regionu, które również wzięto pod uwagę formułując wcześniej zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne, a także kierunki działań Subregionu Północnego. Do najważniejszych tego typu trendów i prognoz określonych w Strategii „Śląskie 2030” i istotnych dla Subregionu Północnego zaliczyć należy wskazane tam zagadnienia⁷:

- Zmiany klimatyczne, których skutkiem będzie kurczenie się zasobów wody, w tym wody pitnej o odpowiedniej jakości, surowców naturalnych i nośników energii, stwarzające zagrożenie w kontekście bezpieczeństwa i jakości życia oraz perspektyw rozwoju sektorów bazujących na tych zasobach, powstawanie „miejskich wysp ciepła” w miastach oraz utrudnienia w rolnictwie, poszukiwania nowych rozwiązań technologicznych mających na celu

⁶ www.slaskie.pl

⁷ Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”, www.slaskie.pl

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zmniejszenie zapotrzebowania na surowce i bardziej efektywne ich wykorzystanie oraz zwiększenie odzysku surowców wtórnych, w celu zachowania zasobów dla przyszłych pokoleń.

- Urbanizacja, tworząca bodźce dla rozwoju gospodarczego, będzie zwiększać presję na środowisko przyrodnicze, zasoby pożywienia i wody, a niekontrolowana może powodować nadmierne koszty ekonomiczne i społeczne.
- Ubożenie bioróżnorodności i georóżnorodności spowodowane zmianami klimatu, presją urbanizacyjną i nadmierną eksploatacją zasobów.
- Wywołane globalnym ociepleniem pustynnienie obszarów uprawnych oraz niedobory wody w lasach.
- Zwiększenie zachorowań na choroby spowodowane zanieczyszczeniem środowiska oraz występowaniem sytuacji epidemicznych.
- Postępowanie regresywnych tendencji demograficznych na co składa się wydłużenie trwania życia, niski poziom dzietności, emigracja osób młodych, szybszy spadek liczby ludności na obszarach miejskich w porównaniu z obszarami wiejskimi; jeszcze szybsze tempo wzrostu odsetka ludzi w wieku podeszłym (80+).
- Zmiany na rynku pracy będące następstwem restrukturyzacji gospodarki regionu, w szczególności w wyniku postępujących zmian w przemyśle wydobywczym i wiążący się z tym spadek zatrudnienia w górnictwie i w branżach okołogórnictwa.
- Zmiany na rynku pracy, w wyniku zastępowania czynnika pracy ludzkiej rozwiązaniami z zakresu robotyzacji i automatyzacji, z drugiej strony spadek podaży pracy w krajach OECD, zwiększy presję na daleko idącą automatyzację głównych branż przemysłowych i usługowych oraz konieczność zwiększonej imigracji z regionów relatywnie młodszych (np. Azji Południowej czy Afryki).
- Kryzys na rynku pracy w skutek recesji gospodarczej wywołanej skutkami pandemii COVID-19.
- Nowe style życia, nowe wzorce konsumpcji i mobilności, rosnąca obecność technologii w życiu codziennym, również na skutek zagrożenia epidemicznego, poprawienie jakości i dostępu do usług oraz lepszego dopasowania opieki do zmieniających się trendów demograficznych.
- Zmiana struktury zachorowalności, w postaci relatywnie większej częstości występowania przewlekłych chorób niezakaźnych, w tym zwłaszcza chorób układu krążenia i nowotworów oraz schorzeń neurodegeneracyjnych (choroby Parkinsona i Alzheimer) i cywilizacyjnych (m.in. cukrzyca).

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Światowy kryzys gospodarczy wywołany rozprzestrzenieniem się pandemii COVID-19.
- Czwarta rewolucja przemysłowa czyli wprowadzenie technologii umożliwiających komunikację między maszynami, upowszechnienie cyfrowych procesów w zarządzaniu produktami i robotyzacją, rozwój nowoczesnych technologii teleinformatycznych (m.in. chmury obliczeniowe, rozwiązania w obszarze wielkich zbiorów danych – big data, Internet Rzeczy – ang. Internet of Things, samouczące się maszyny i sztuczna inteligencja) i biomedycznych, rosnący popyt na stały dostęp do informacji z jednej strony będzie stwarzać zagrożenie na rynku pracy oraz zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, z drugiej nastąpi wzrost szybkości i elastyczności procesów produkcyjnych i w związku z tym wzrost konkurencyjności gospodarki.
- Niższy poziom pracochłonności nowoczesnych gospodarek (zmiana na rynku pracy – w tym poszerzenie zakresu tzw. pracy zdalnej/mobilnych stanowisk pracy, impuls dla rozwoju tzw. przemysłu czasu wolnego (turystyki, sportu, branży kulturalno-rozrywkowej) oraz związanych z nią przemysłów kreatywnych, a także wielu usług, w tym medycznych i biotechnologicznych).
- Zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki oraz eksportu towarów zaawansowanych technologicznie; zwiększenie udziału polskich produktów żywnościowych w handlu z rynkami zagranicznymi, poprzez wzrost rozpoznawalności polskich marek i ich konkurencyjności; napływ inwestycji zagranicznych, w tym w sektorze produkcyjnym; zwiększenie stopy inwestycji i poprawa ich jakości, przy większym wykorzystaniu środków krajowych.
- Tworzenie nowych globalnych korytarzy transportowych, w tym na potrzeby rozwoju intermodalnego, otwierających nowe rynki i możliwości współpracy gospodarczej.
- Rozwój przedsiębiorczości i działalności MŚP w sektorze srebrnej gospodarki.
- Wzrost cen energii elektrycznej oraz regulacje dotyczące magazynowania gazu, które mogą zmniejszyć konkurencyjność branży energetycznej i sektorów energochłonnych w Polsce; upowszechnienie się innowacji w całej gospodarce będzie również oznaczało dodatkowy impuls do głębokiej przebudowy systemu energetycznego.
- Zagrożenie procesu integracji europejskiej; osłabienie strefy euro; konsekwencje Brexitu dla funkcjonowania wspólnego rynku, sposobu zarządzania gospodarczego w UE.
- Duże zagrożenie w zakresie szybkiego rozprzestrzeniania się nowych chorób w związku z globalizacją i ograniczona odporność lokalnych rynków na światowe kryzysy gospodarcze.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Pogłębianie się ruchów migracyjnych – zwiększony napływ imigrantów spowodowany zmianami klimatycznymi i zaostrzeniem konfliktów zbrojnych na obrzeżach UE oraz narastająca migracja z krajów Europy Wschodniej.
- Stabilizacja i przywracanie roli średnich miast jako ważnych centrów aktywności społecznej i gospodarczej w policentrycznym systemie osadniczym; zmiany w prowadzeniu polityki regionalnej; model odpowiedzialnego rozwoju – rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony.
- Rosnąca rola Państwa, które kreuje popyt na innowacyjne produkty i rozwiązania, a poprzez to stymuluje powstawanie wysokopłatnych i atrakcyjnych miejsc pracy.
- Zmiana charakteru procesów globalnej i regionalnej integracji, pogłębiająca się wielobiegunowość systemu stosunków międzynarodowych; silne procesy konkurencyjne miast metropolitalnych oraz policentrycznych regionów miejskich.

W strategii regionalnej wskazano wizję rozwoju: Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku, której osiągnięcie wymagać będzie koncentracji działań na czterech celach strategicznych, dla których sformułowano cele operacyjne w perspektywie do roku 2030.

Rys 17. Cele Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2030 (Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”, www.slaskie.pl)

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Istotnym elementem Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030” jest aspekt Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI). Strategia województwa śląskiego przytacza OSI krajowe wyznaczone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz definiuje OSI regionalne.

OSI wyznaczone w KSRR 2030 istotne dla województwa śląskiego to:

- Śląsk,
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Ponadto na poziomie województwa wskazano w ujęciu funkcjonalnym układ obejmujący: subregiony, metropolie, aglomeracje miejskie oraz obszary wiejskie i miejskie. Ponadto zidentyfikowano 5 grup OSI w ujęciu tematycznym przyporządkowanych do dwóch typów, tj.:

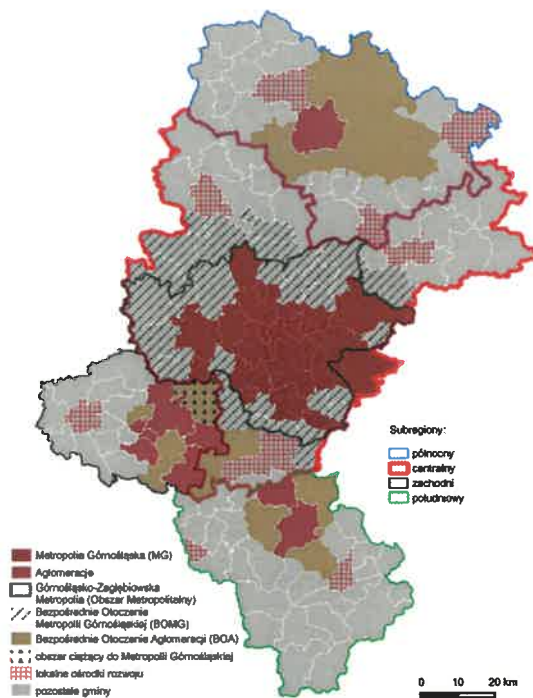
- OSI konkurencyjne - obszary cenne przyrodniczo oraz ośrodki wzrostu,
- OSI problemowe obejmujące: gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze, gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, gminy w transformacji górniczej.

Subregion Północy i jego jednostki terytorialne ujęte są zarówno w OSI krajowych, jak i regionalnych. W zakresie OSI krajowych ujęto 1 gminę Subregionu Północnego tj. Koniecpol jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją.

W strategii województwa śląskiego w zakresie ujęcia funkcjonalnego Subregion Północy jest jednym z 4 obszarów – subregionów, dla których przewidziano wsparcie w ramach instrumentu ZIT. Podział ten jest utrwalony w polityce rozwoju województwa śląskiego (dokonany był w pierwszej strategii województwa z 2000r.) i stanowi również instrument operacjonalizacji wdrażania instrumentów współfinansowanych ze środków UE.

Zgodnie z zapisami Strategii regionalnej „Subregiony zorganizowane są wokół aglomeracji miejskiej o znaczeniu krajowym, która jest zasilana przez swoje bezpośrednie otoczenie funkcjonalne oraz wspomagana przez lokalne ośrodki rozwoju. Do kluczowych funkcji wzmocnianych w aglomeracjach zaliczyć należy usługi publiczne i infrastrukturę wyższego rzędu, w tym w obszarach, gospodarki, technologii i innowacji, kultury, edukacji i nauki, zdrowia, turystyki”. W Subregionie ośrodkiem tym jest Miasto Częstochowa – Aglomeracja Częstochowska.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

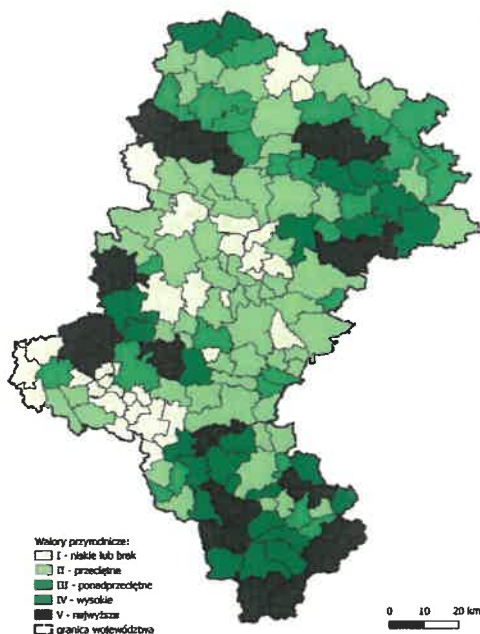
Rys 18. Subregiony województwa i ich ośrodki centralne
(Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”)

Jednocześnie na obszarze Subregionu Północnego wskazany jest tzw. lokalny ośrodek rozwoju, w którym zlokalizowane są kluczowe usługi publiczne o charakterze ponadlokalnym. Ośrodkiem tego typu są: Myszków, Kłobuck oraz Koniecpol. Strategia Śląskie 2030 wskazuje że „są to jednostki koncentrujące funkcje i usługi dla ludności w szczególności: edukacyjne, zdrowotne, związane z bezpieczeństwem, gospodarcze, administracyjne, kulturalne etc. Szczególną rolę pełnią w odniesieniu do obszarów wiejskich położonych w ich otoczeniu, dla których stanowią swoiste centra rozwoju usług pozarolniczych i realizują funkcje ośrodków inkubujących przedsięwzięcia i projekty aktywizujące te tereny. Z tego względu wyzwaniem jest poprawa integracji przestrzennej, społecznej i gospodarczej ośrodków miejskich będących lokalnymi ośrodkami rozwoju i ich otoczenia, w większości wiejskiego, poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej i systemów transportu zbiorowego, rozwijanie i uzupełnianie zakresu usług publicznych: edukacyjnych (głównie na poziomie średnim), ochrony zdrowia (zwłaszcza w zakresie specjalistycznych usług medycznych) oraz kultury. Ważna jest również realizacja tworzenia i modernizacji infrastruktury technicznej zapewniającej lokalizację firm wykorzystujących specyficzny, lokalny potencjał”.

W strukturze funkcjonalnej województwa wskazuje się również obszary wiejskie oraz miejskie. Na obszarach wiejskich dostrzega się potrzebę „poprawy możliwości zatrudnienia i mobilności zawodowej, stworzenie warunków do zwiększenia inwestycji okołorolniczych i pozarolniczych oraz

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

rozbudowy lokalnej infrastruktury transportowej i poprawy funkcjonowania transportu zbiorowego, umożliwiające dostęp do korzystania z usług publicznych wyższego rzędu. Ponadto niezbędne są działania aktywizujące społeczności wiejskie oraz ukierunkowane na poprawę jakości edukacji i kształcenia ustawicznego, zachowanie ich różnorodności i spuścizny kulturowej, zachowanie i kształtowanie krajobrazu, ochronę i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego”. Z kolei w zakresie obszarów miejskich wskazuje się na konieczność podejmowanie „inicjatywy hamujących proces utraty dotychczasowych funkcji społeczno-gospodarczych miast poprzez rozwój ich bazy ekonomicznej, usług publicznych oraz poprawę jakości przestrzeni”.

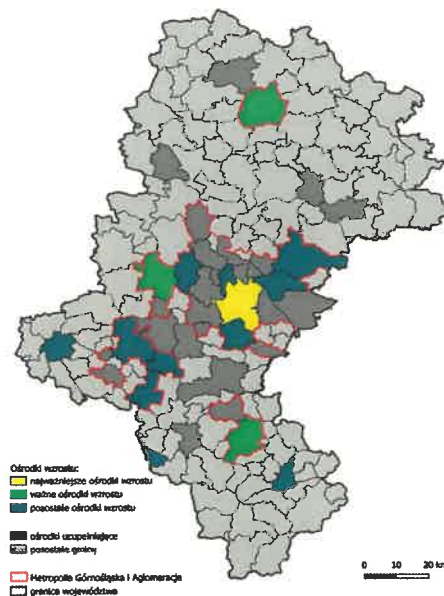

Rys 19. OSI- obszary cenne przyrodniczo (Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”)

W zakresie OSI regionalnych Subregion Północny i/lub jego gminy są ujęte w obszarach:

- obszary cenne przyrodniczo - wyzwaniem jest ochrona różnorodności biologicznej i georóżnorodności, poprawa stosunków wodnych i ochrona siedlisk wodno-błotnych na obszarach chronionych oraz zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych. Istotne będzie również programowanie i prowadzenie na tych terenach zrównoważonej polityki rozwoju, godzącej interesy ochrony przyrody z rozwojem gospodarczym tych obszarów, ukierunkowanym na wykorzystanie lokalnych potencjałów.

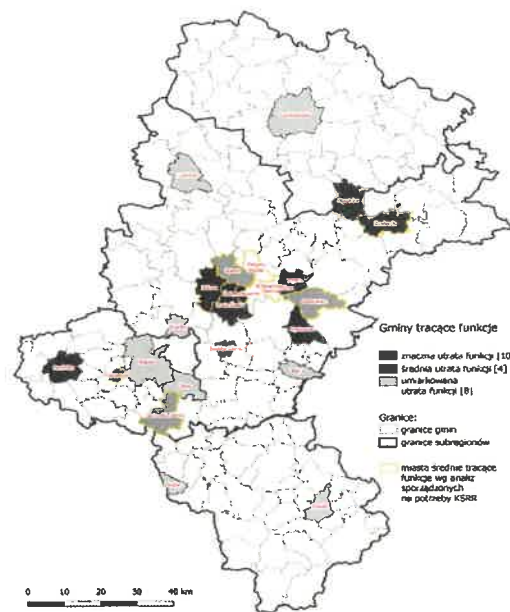
„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rys 20. OSI – ośrodki wzrostu (Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”)

- ośrodki wzrostu, do których jako ważny ośrodek wzrostu zaliczono: Miasto Częstochowę oraz Kłobuck i Myszków jako tzw. uzupełniające ośrodki wzrostu. Wskazuje się, że wyzwaniem dla ośrodków wzrostu będzie podniesienie poziomu innowacyjności w sektorze przedsiębiorstw, wzmocnienie potencjału i skali oddziaływania oraz pozycji na arenie międzynarodowej ośrodków akademickich oraz sektora B+R, a także utrzymanie pozycji ośrodka wzrostu. Istotny będzie również rozwój funkcji metropolitalnych, poprawa jakości środowiska i przestrzeni, tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy poprzez rozwój potencjału gospodarczego i zwiększenie poziomu inwestycji, pozwalających na zatrzymanie procesu „drenażu mózgow” przez inne atrakcyjne ośrodki metropolitalne.

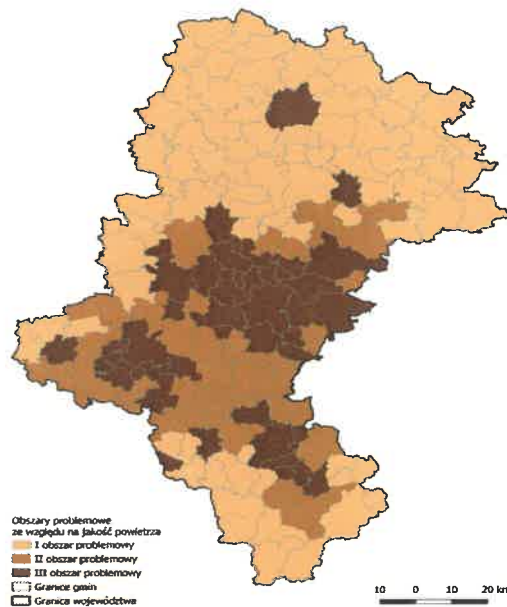
„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rys 21. OSI – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze (Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”)

- gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze, do których zaliczono Częstochowę oraz Myszków. Dla tego typu gmin wskazuje się na potrzebę wzmocnienia ich potencjału gospodarczego, wzrostu inwestycji sektora przedsiębiorstw, rozwoju szeroko pojętych usług, poprawy dostępu do oferty kulturalnej i rekreacyjnej, a także związane są z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego, aktywizacją mieszkańców, wsparciem procesów rewitalizacyjnych. Wyzwaniem jest również poprawa jakości przestrzeni oraz środowiska.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rys 22. . OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza (Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”)

- gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza. W strategii regionalnej wskazuje się, że powietrze na terenie województwa śląskiego jest silnie zanieczyszczone, na obszarze Subregionu który w całości jest obszarem problemowym szczególny problem występuje w Częstochowie. W polityce województwa skazuje się, że „największym wyzwaniem stojącym przed województwem na najbliższe lata jest ograniczenie niskiej emisji, (...) Pożądane jest wsparcie rozbudowy sieci ciepłowniczej oraz włączenie w nią możliwie największej liczby budynków mieszkalnych, jak również generowania i wdrażania innowacji ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Gminy ze swojej strony muszą podjąć wyzwanie egzekwowania przepisów tzw. „uchwały antysmogowej”. Poprawa jakości powietrza jest kluczowym problemem województwa. Zanieczyszczenie powietrza powoduje pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców, wyzwaniem więc będzie również zapewnienie odpowiedniej profilaktyki i opieki medycznej w tym zakresie”.

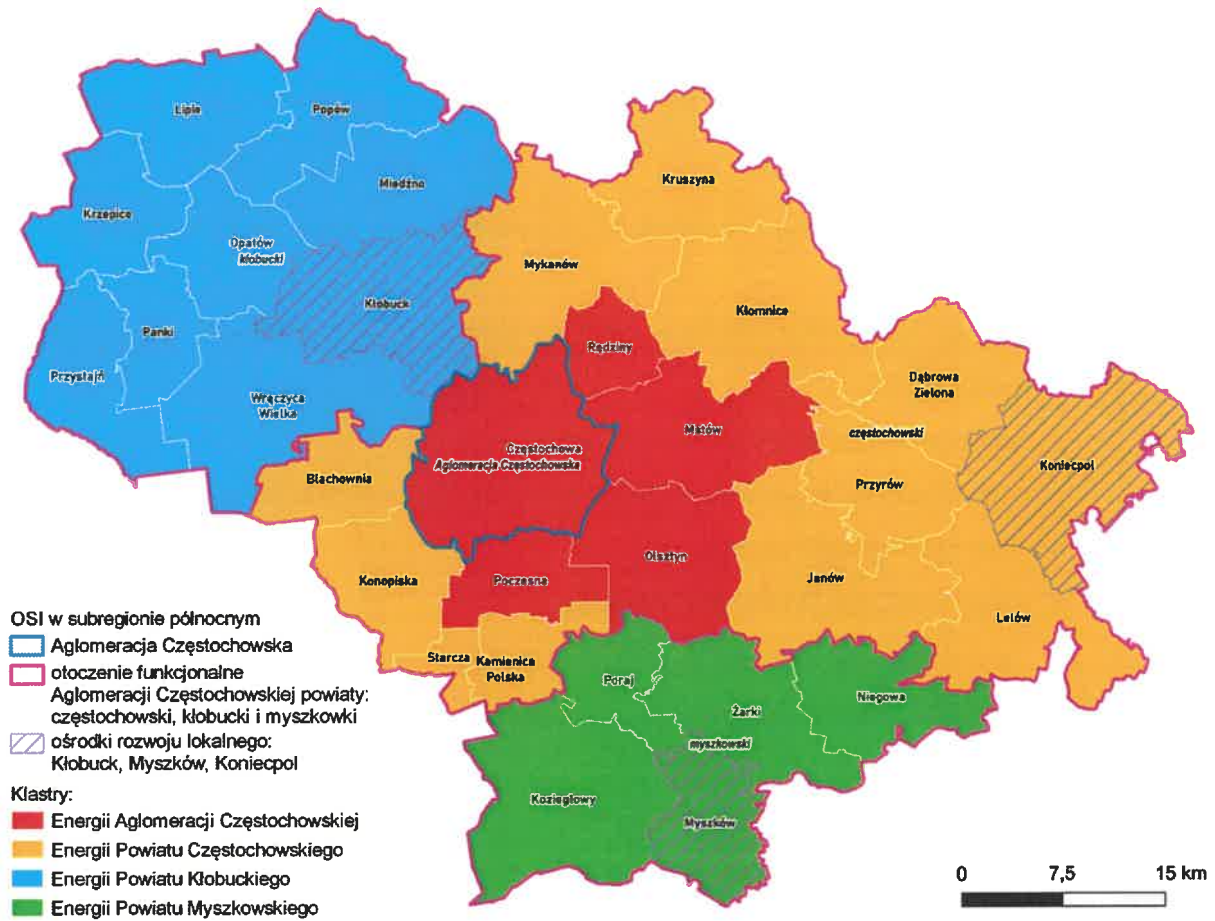
10. Subregionalne Obszary Strategicznej Interwencji

W oparciu o analizę struktury przestrzennej oraz identyfikację potrzeb rozwojowych w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej Subregionu Północnego wskazać można następujące Subregionalne obszary strategicznej interwencji:

- Aglomeracje Częstochowską, dla której kluczowym zakresem wspieranych działań powinno być:
 - rozwój funkcji metropolitach, w tym edukacyjnych, naukowych i kulturalnych, zdrowotnych,
 - rozwój i integracja układu komunikacyjnego,
 - rozwój sektora nowoczesnych przedsiębiorstw i usług okołobiznesowych,
 - rozwój usług czasu wolnego,
 - rozwój błękitno-zielonej infrastruktury
 - poprawa jakości środowiska i podnoszenie adopcji do zmian klimatu;
- Lokalne ośrodki wzrostu w Kłobucku, Koniecpolu i Myszkowie, w których kluczowymi działaniami powinno być:
 - rozwój usług społecznych i rynkowych,
 - rozwój oferty podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną;
- Obszary powiatów: częstochowskiego, kłobuckiego oraz myszkowskiego, w których kluczowymi działaniami powinno być:
 - działania w zakresie poprawy dostępności do usług społecznych i rynkowych oferowanych w centrach rozwoju,
 - rozwój infrastruktury komunalnej, w tym wodnej, kanalizacyjnej i gazowej;
- Obszary klastrów energetycznych, w których kluczowymi działaniami powinno być:
 - rozwój infrastruktury energetycznej w oparciu o OZE,
 - rozwój infrastruktur przesyłowej,
 - działania w zakresie obniżenia emisyjności oraz zapotrzebowania na energię elektryczną i energię ciepłą.

Istotne działania adresowane w układzie Subregionalnych obszarów strategicznej Interwencji określono również w ramach kluczowych przedsięwzięć zintegrowanych.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rys 23. Subregionalne Obszary Strategicznej Interwencji (Źródło: opracowanie własne)

11. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych⁸

11.1. Ramy organizacyjne i zasady wdrażania

W unijnej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 na podstawie porozumienia z dnia 6 marca 2015r. 34 jednostki samorządu terytorialnego Subregionu Północnego rozpoczęły współpracę w zakresie opracowania i realizacji Strategii Regionalnych Inwestycji Terytorialnych w subregionie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Porozumienie stanowiło dobrowolne samorządne zrzeczeniem gmin i powiatów, powołane do realizacji instrumentu terytorialnego RIT.

Współpraca Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, koordynacji, finansowaniu, monitorowaniu i rozliczaniu Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Północnego, powierzenie Miastu Częstochowa funkcji Lidera Subregionu Północnego oraz nabyte dzięki temu doświadczenie zaowocowało chęcią sformalizowania funkcjonującego porozumienia i przekształcenia go w stowarzyszenie jednostek samorządowych.

W dniu 12 września 2019 roku wszystkie jednostki samorządowe Subregionu Północnego Województwa Śląskiego podpisały list intencyjny, w którym wyraziły wolę kontynuacji współpracy podjętej w związku z zawartym 6 marca 2015 r. „Porozumieniem o współpracy w sprawie opracowania i realizacji Regionalnych Inwestycji Terytorialnych dla Subregionu Północnego Województwa Śląskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”. Jednocześnie Sygnatariusze Listu wyrazili wolę uściślenia współpracy oraz podjęcia działań zmierzających do zrzeczenia jednostek samorządu terytorialnego z terenu subregionu północnego województwa śląskiego w formie Stowarzyszenia pn. *Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego* na podstawie art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 75 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, jak również ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Ustalono, że Gmina Miasto Częstochowa, jako Lider Subregionu Północnego oraz *Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego* odpowiadać będą za koordynację przygotowań do kolejnej perspektywy unijnej, w tym przygotowanie strategii rozwoju subregionu, natomiast gminy i powiaty subregionu północnego zobowiązały się do współpracy z Liderem.

⁸ Rozdział stanowi zgodnie z art. 34. Ust 15 Ustawy Wdrożeniowej „Warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT”

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W dniu 5 listopada 2019 r. w sali sesyjnej Urzędu Miasta Częstochowy odbyło się posiedzenie komitetu założycielskiego Stowarzyszenia o nazwie *Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego*. W trakcie posiedzenia powołano Stowarzyszenie, uchwalono jego Statut, wybrano Przewodniczącą oraz skład zarządu i komisji rewizyjnej. W obliczu dokonania wszystkich czynności niezbędnych do założenia stowarzyszenia w kolejnym kroku dokonano jego rejestracji. Stowarzyszenie uzyskało wpis do Krajowego Rejestru Sądowego: Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w dniu 3 stycznia 2021 roku. Tym samym uzyskało osobowość prawną i rozpoczęło oficjalną działalność.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Kluczowe organy zarządzające procesem planowania i wdrażania Strategii

Walne Zebranie Członków

- będące reprezentacją wszystkich samorządów wchodzących w skład stowarzyszenia. Członkiem Związku może być każda gmina i powiat znajdujące się na obszarze Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.
- Członka Związku na sesji Walnego Zebrania Członków reprezentuje organ wykonawczy gminy lub powiatu, bądź osoba desygnowana przez organ wykonawczy Gminy lub Powiatu. Liczba głosów poszczególnych członków w Walnym Zebraniu Członków zależy od liczebności społeczności lokalnych

Zarząd Związku

- zapewnia realizację celów i zadań Związku przez podejmowanie uchwał, stanowisk, decyzji i wszelkich istotnych czynności, niezastrzeżonych w Statucie Związku do wyłącznej właściwości innych organów,
- może powoływać komisje i grupy robocze dla realizacji zadań Związku. Komisje i grupy robocze mogą wnioskować rozpatrzenie określonych spraw oraz podjęcie uchwał i stanowisk przez Zarząd. Komisje i grupy robocze są powoływane bądź dla rozpatrywania spraw o charakterze branżowym (komisje stałe Związku), bądź też dla zbadania określonej sprawy (komisje nadzwyczajne).

Komisja Rewizyjna

- kontroluje działalność Zarządu pod względem celowości gospodarowania, jak również zgodności podejmowanych działań z postanowieniami prawa i Statutu, przedkłada Walnemu Zebraniu Członków wnioski w przedmiocie absolutorium dla Zarządu oraz wykonuje inne zadania zlecone przez Walne Zebranie Członków

Biuro Związku

- prowadzi sprawy Walnego Zebrania Członków, Zarządu Związku i Komisji Rewizyjnej
- gromadzi, weryfikuje i udostępnienia istotne informacje z punktu widzenia interesów Członków Związku,
- prowadzi działalność promocyjną oraz organizacyjną w zakresie spotkań, konferencji mających znaczenie dla realizacji celów Związku
- prowadzi działalność lobbingsową na rzecz działań realizowanych przez Członków Związku wśród krajowych i regionalnych instytucji z zakresu administracji rządowej i samorządów

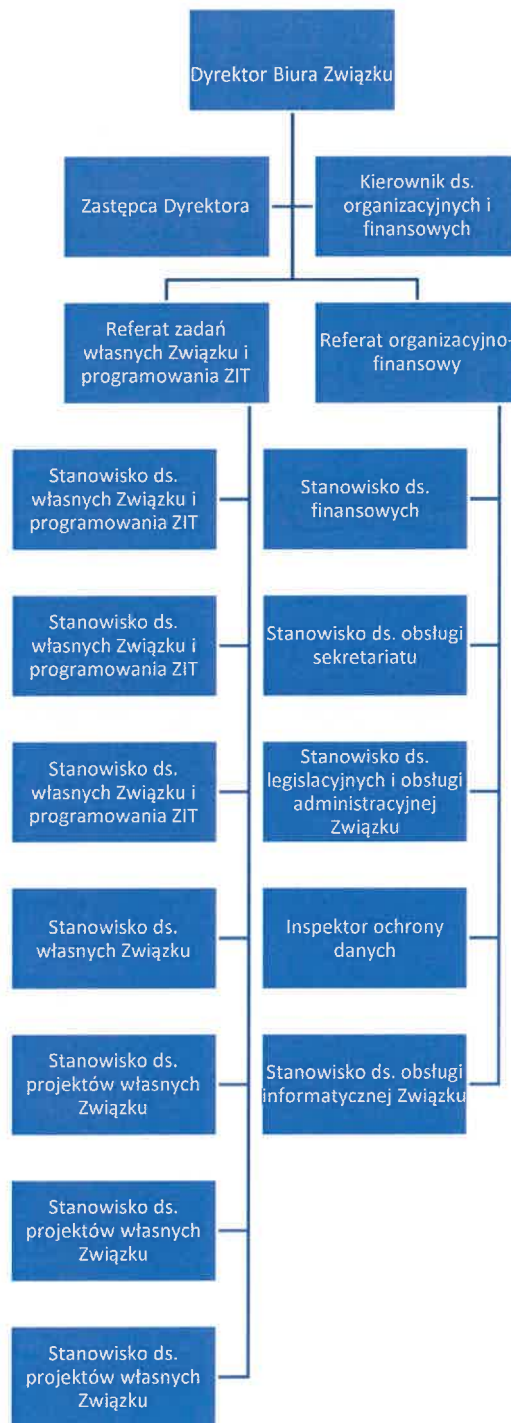
Rys 24. Kluczowe organy zarządzające procesem planowania i wdrażania Strategii (Źródło: opracowanie własne)

Strategia Rozwoju Subregionu Północnego realizowana jest na poziomie Związku ZIT, którego zadania wypełnia Biuro Związku, o następującej strukturze organizacyjnej:

- Dyrektor Biura Związku
- Zastępca Dyrektora
- Kierownik ds. organizacyjnych i finansowych
- Referat zadań własnych Związku i programowania ZIT
- Referat organizacyjno-finansowy

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Schemat organizacyjny Biura Związku

Rys 25. Schemat organizacyjny Biura Związku (Źródło: opracowanie własne)

Do zadań Biura Związku należy w szczególności:

- a) Prowadzenie spraw Walnego Zebrania Członków, Zarządu Związku i Komisji Rewizyjnej,
- b) Reprezentowanie interesów Członków Związku,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- c) Promocja jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład Związku,
- d) Organizacja spotkań, konferencji, mających istotne znaczenie dla realizacji celów Związku,
- e) Organizowanie szkoleń dla Członków Związku w zakresie zgłaszanych przez nich potrzeb,
- f) Gromadzenie, weryfikacja i udostępnienie istotnych informacji z punktu widzenia interesów Członków Związku,
- g) Prowadzenie działalności lobbingowej na rzecz działań realizowanych przez Członków Związku wśród krajowych i regionalnych instytucji z zakresu administracji rządowej i samorządów:
- h) Realizacja projektów własnych.

Do zadań Referatu ds. własnych Związku i programowania ZIT należy w szczególności:

- a) Analiza możliwych do pozyskania przez Związek funduszy zewnętrznych na realizację wybranych projektów własnych
- b) Przygotowanie wniosków aplikacyjnych w celu pozyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych
- c) Zarządzanie projektami finansowanymi ze środków Unii Europejskiej oraz innych środków zewnętrznych
- d) Pełna obsługa merytoryczna i finansowa realizowanych projektów
- e) Współpraca z Referatem organizacyjno-finansowym w zakresie prawidłowej obsługi finansowej realizowanych projektów
- f) Prowadzenie postępowań o udzielanie zamówień publicznych
- g) Realizowanie obowiązków promocyjnych projektów
- h) Nadzór nad zachowaniem wymogów związanych z utrzymaniem trwałości projektów
- i) Udział w prowadzonych kontrolach projektów
- j) Udział w konsultowaniu dokumentów programowych oraz projektów aktów prawnych związanych z wdrażaniem funduszy UE
- k) Współpraca przy opracowaniu dokumentów strategicznych Związku
- l) Wykonywanie innych czynności wynikających z poleceń służbowych Dyrektora Biura Związku

Do zadań Referatu organizacyjno-finansowego należy w szczególności:

- a) Prowadzenie spraw osobowych pracownika Biura Związku
- b) Prowadzenie spraw płacowych Biura Związku
- c) Prowadzenie spraw związanych z umowami cywilnoprawnymi, zawieranymi przez Biuro Związku z osobami fizycznymi
- d) Realizacja zadań związanych z naborami na wolne stanowiska

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- e) Opracowanie planu finansowego Związku oraz jego bieżąca aktualizacja
- f) Kontrola realizacji budżetu Związku w trakcie roku obrachunkowego
- g) Obsługa finansowa Biura Związku w porozumieniu z biurem rachunkowym
- h) Sporządzanie analiz, raportów i innych dokumentów finansowych
- i) Przygotowanie wniosków aplikacyjnych w celu pozyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych
- j) Rozliczanie projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych
- k) Rozliczanie kosztów podróży służbowych pracowników Biura Związku
- l) Obsługa sekretariatu Biura Związku
- m) Udział w prowadzonych kontrolach
- n) Prowadzenie spraw administracyjnych i lokalowych Biura Związku
- o) Organizacja zaopatrzenia Biura Związku
- p) Obsługa IT Biura Związku
- q) Zarządzanie zasobami sprzętu informatycznego, w tym zapewnienie i utrzymanie ciągłości jego działania
- r) Realizacja zadań związanych z ochroną danych osobowych
- s) Wykonywanie innych czynności wynikających z poleceń służbowych Dyrektora Biura Związku

Zadania Biura wynikają również ze Statutu Związku ZIT oraz Porozumienia z Instytucją Zarządzającą, do których należy m.in. :zarządzanie Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi na obszarze działalności Związku w oparciu o Porozumienie zawarte z IZ Programem Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, w tym:

- a) budowanie partnerstw i współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego oraz wspieranie współpracy i wymiany doświadczeń w ramach ZIT
- b) wspieranie i koordynowanie realizacji projektów na obszarze realizacji ZIT
- c) poprawa jakości oraz zwiększenie liczby projektów o wymiarze zintegrowanym i partnerskim
- d) zwiększenie wykorzystania zasobów, potencjałów i partnerskich modeli współpracy do wspierania trwałego i zrównoważonego rozwoju przedsięwzięć w ramach ZIT
- e) kierowanie i koordynowanie polityki rozwoju na obszarze ZIT
- f) budowania potencjału jednostek samorządu terytorialnego do integrowania działań
- g) animowania działań szkoleniowych i promocyjnych, służących poprawie jakości projektów
- h) wprowadzania innowacji i dobrych praktyk w zarządzaniu rozwojem oraz szerszego włączenia mieszkańców w procesy rozwojowe

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- i) monitorowania i zarządzania rozwojem na miejskich obszarach funkcjonalnych w związku z realizacją strategii terytorialnej
- j) monitorowania postępów w realizacji działań w ramach ZIT, w szczególności postępu finansowego
- k) przygotowywania i przedstawiania IZ FE SL 2021-2027 rocznych sprawozdań z realizacji działań
- l) współpracy z IZ FE SL 2021-2027 przy realizacji badań ewaluacyjnych, analiz, ekspertyz prowadzonych i/lub zleczanych przez instytucje zarządzające programami operacyjnymi, ministerstwo właściwe ds. rozwoju regionalnego, Komisję Europejską
- m) przekazywania do IZ FE SL 2021-2027 na jej prośbę wszelkich materiałów, opracowań, wyjaśnień oraz informacji niezbędnych do prawidłowej realizacji FE SL 2021-2027

Związek ZIT będzie brał udział w pracach Komitetu Monitorującego Programu Fundusze Europejskiej dla Śląskiego 2021-2027, do którego zadań należy analiza:

- a) postępów w realizacji programu oraz w osiąganiu jego celów pośrednich i końcowych,
- b) wszystkich kwestii wpływających na wykonanie programu oraz środki podjęte w celu zaradzenia tym kwestiom,
- c) postępów dokonanych w przeprowadzaniu ewaluacji, ich wyniki i wszelkie działania następcze podjęte na ich podstawie,
- d) realizacji działań w zakresie komunikacji i widoczności,
- e) w stosownych przypadkach postępy w realizacji projektów o znaczeniu strategicznym,
- f) spełnienie warunków podstawowych i ich stosowanie przez cały okres programowania;
- g) zbiorcze informacje przygotowane przez IZ o zgłoszeniach dotyczących niezgodności projektów lub działań instytucji lub beneficjentów z Kartą praw podstawowych UE lub Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Stanowi to element wykonania obowiązku dotyczącego skutecznego stosowania i wdrażania Karty praw podstawowych UE oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, wynikającego z załącznika III. rozporządzenia ogólnego.

Ponadto Związek podejmował będzie działania w ramach informacji i promocji programu, w tym:

1. działania adresowane do odbiorców rezultatów/opinii publicznej, informujące o otwarciu nowej perspektywy finansowej 2021-2027, prezentujące nowy program i dostępne w nim formy wsparcia (działanie o szerokim zasięgu, działania w internecie/media społecznościowe, audycje radiowe).
2. informowanie potencjalnych beneficjentów i beneficjentów o:

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- założeniach dot. nowej Perspektywy Finansowej 2021-2027,
 - źródłach informacji o Funduszach Europejskich dla Województwa Śląskiego,
 - możliwościach i formach dofinansowania w ramach FE SL/RPO WSL, sposobach realizacji projektów, w tym wsparcia w realizacji projektów, poprzez szkolenia, spotkania informacyjne, kampanię informacyjną, stronę internetową; z uwzględnieniem zasad prostego języka w materiałach i dokumentach tworzonych na potrzeby naborów wniosków o dofinansowanie.
3. współpracę w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich, w ramach cyklicznej akcji informacyjno-promocyjnej.
 4. informowanie o pomocy ze środków REACT-EU na realizację działań naprawczych w kontekście kryzysu, który powstał w wyniku pandemii COVID-19.
 5. działania dla opinii publicznej/odbiorców rezultatów skoncentrowane na zwiększaniu widoczności efektów polityki spójności (prezentacje przykłady projektów zrealizowanych bądź realizowanych oraz ich efekty).

Wszystkie działania informacyjno-promocyjne będą realizowane zgodnie z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn oraz będą dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, tj. zgodnie ze Standardami dostępności, stanowiącymi załącznik nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadami równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych.

Podstawowym źródłem finansowania działalności Biura są składki wpłacane przez gminy i powiaty będące członkami Związku. Dodatkowo, dla części etatów kadry realizującej zadania statutowe - Związek przewiduje finansowanie ze środków europejskich, które zamierza uzyskać w ramach działania FE SL 9.2 Rozwój ZIT w ramach perspektywy finansowej 2021 – 2027.

Pracownicy Biura Związku oraz pracownicy Jednostek Samorządu Terytorialnego odgrywają istotną rolę w realizacji zadań związanych z prowadzeniem polityki rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem działań zintegrowanych wynikających z strategii terytorialnej. W celu podniesienia poziomu wiedzy i kompetencji pracowników, który bezpośrednio przełoży się na jakość wykonywania zadań i obowiązków, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego jako beneficjent planuje realizować projekt szkoleniowy dla pracowników JST. Grupę docelową stanowią będą 34 Jednostki Samorządowe, pracownicy jednostek JST oraz Związków i Stowarzyszeń z obszaru Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Na podstawie oceny potrzeb szkoleniowych kadry administracji samorządowej, Związek Gmin i Powiatów zorganizuje oraz zrealizuje szkolenia, kursy, studia podyplomowe i managerskie. Stanie się to narzędziem do budowania kompetencji pracowników, którzy w przyszłości stanowić będą wykwalifikowaną kadrę.

Interwencja obejmie zadania z priorytetu FESL.05 Fundusze Europejskie dla rynku pracy, działanie FESL.05.14 Usługi rozwojowe dla kadr administracji samorządowej. Projekt polegający na wzmocnieniu potencjału instytucjonalnego oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji pracowników samorządowych realizowany będzie w 3 edycjach przez 2 lata, lub w 2 edycjach po 3 lata. Jednym z celów Związków ZIT jest budowanie partnerstw i współpracy zarówno w ramach obszaru funkcjonalnego Subregionu Północnego. Partnerstwa mogą składać się z samych gmin lub z gmin i powiatów. Podstawą funkcjonowania partnerstwa jest zaangażowanie gmin z obszaru realizacji ZIT, które tworzą wartość dodaną oraz korzyści wynikające z partnerstwa. Ważne jest, aby partnerstwa prawidłowo i sprawnie wdrażały Strategię ZIT, w tym realizację projektów. Ponadto partnerstwo:

- a. zwiększa jakość współpracy między instytucjami uczestniczącymi w realizacji programów na lata 2021-2027 a partnerami, co powoduje wyższą jakość opracowywanych dokumentów programowych i mniejszą liczbę problemów pojawiających się na etapie ich wdrażania
- b. zwiększa sprawność działania instytucji uczestniczących w realizacji programów na lata 2021-2027 na wszystkich szczeblach (lokalnym, regionalnym i krajowym)
- c. wpływa korzystnie na koordynację działań i współpracę między instytucjami uczestniczącymi w realizacji programów na lata 2021-2027 m.in. poprzez regularną wymianę doświadczeń oraz dzielenie się dobrymi praktykami,
- d. gwarantuje większy stopień przejrzystości procesu podejmowania decyzji (wydłużenie procesu decyzyjnego zostaje zrekomensowane przez wyższą adekwatność osiągniętych efektów do potrzeb),
- e. prowadzi do uproszczenia procedur administracyjnych,
- f. pozwala na uzyskanie za pośrednictwem partnerów informacji o skutkach działań prowadzonych przez instytucje uczestniczące w realizacji programów na lata 2021-2027 lub wprowadzanych przez nie zmian,
- g. umożliwia utworzenie w ramach danego programu platformy wymiany doświadczeń, kontaktów i najlepszych rozwiązań.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Równie ważną kwestią jest współpraca oraz wymiana praktyk i doświadczeń z innymi Związkami ZIT należącymi do Województwa Śląskiego. Będzie ona polegała na stałych stacjonarnych spotkaniach przedstawicieli Związku ZIT kilka razy w ciągu roku w ramach zawiązanego w dniu 10 marca 2020r. Porozumienia zwanego Forum Subregionów. Dokument dotyczy współpracy w celu wzmocnienia pozycji Subregionu Centralnego, Zachodniego, Południowego, Północnego wobec administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego, jak również innych JST i organizacji samorządowych, gospodarczych i społecznych w kraju i za granicą.

Innym rodzajem narzędzi współpracy na poziomie Związku ZIT z jednostkami samorządowymi na obszarze Subregionu Północnego są grupy robocze, które w 2020 roku zostały powołane przez Zarząd do realizacji następujących celów:

1. Grupa robocza ds. utworzenia subregionalnej sieci tras rowerowych, której celem jest koordynowanie prac związanych z wdrażaniem działań dotyczących rozwoju subregionalnej sieci tras rowerowych na terenie Subregionu Północnego Województwa Śląskiego a także osiągnięcia celów spójnego systemu tras rowerowych, o wysokich walorach komunikacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych przy zachowaniu ujednoliconych wysokich standardach technicznych, dzięki którym zwiększy się atrakcyjność i jakość przestrzeni na rzecz efektywnego wykorzystywania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 dla wszystkich gmin członkowskich należących do Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.
2. Grupa robocza ds. rozwoju niskoemisyjnego transportu publicznego, której celem jest koordynowanie prac związanych z wdrażaniem działań dotyczących rozwoju niskoemisyjnego transportu publicznego a także osiągnięcia celów ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz unijnych celów polityki zrównoważonej mobilności na terenie Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na rzecz efektywnego wykorzystywania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 dla wszystkich gmin członkowskich należących do Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.
3. Grupa robocza ds. efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, której celem jest koordynacja prac związanych z wdrażaniem działań dotyczących realizacji i rozwoju inwestycji z dziedziny polityki społecznej na rzecz efektywnego wykorzystywania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 dla wszystkich gmin członkowskich należących do Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.
4. Grupa robocza ds. ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu, której celem jest koordynacja prac związanych z wdrażaniem działań dotyczących realizacji i rozwoju inwestycji

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

z dziedziny ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu na rzecz efektywnego wykorzystywania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 dla wszystkich gmin członkowskich należących do Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.

5. Grupa robocza ds. kultury, sportu i rekreacji, której celem jest koordynacja prac związanych z wdrażaniem działań dotyczących realizacji i rozwoju inwestycji z dziedziny kultury, sportu i rekreacji na rzecz efektywnego wykorzystywania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 dla wszystkich gmin członkowskich należących do Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.
6. Grupa robocza ds. polityki społecznej, której celem jest koordynacja prac związanych z wdrażaniem działań dotyczących realizacji i rozwoju inwestycji z dziedziny polityki społecznej na rzecz efektywnego wykorzystywania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 dla wszystkich gmin członkowskich należących do Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.

Skład osobowy grup tworzą osoby wybrane spośród przedstawicieli Jednostek Samorządu Terytorialnego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego, Biura Związku oraz Instytucji Zewnętrznych.

Pracami poszczególnych grup kierują koordynatorzy na podstawie regulaminów pracy.

Strategia Subregionu Północnego realizowana będzie w oparciu o w/w ramy organizacyjne, wdrażana będzie z poszanowaniem kluczowych zasad polityki europejskiej, krajowej i polityki rozwoju województwa śląskiego.

Kluczowe zasady wdrażania Strategii Rozwoju Subregionu Północnego.

PARTNERSTWA

- oznaczająca, że polityka rozwoju Subregionu będzie prowadzona przy współpracy licznych zaangażowanych partnerów, w oparciu o zawiązywanie trwałych relacji, zapewniających lepszą koordynację prowadzonych działań i zapobiegającym wszelkim formom wykluczenia.

ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

- rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, będzie odbywać się z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno obecnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA TERYTORIALNEGO

- dopasowaniu interwencji do specyfiki danego obszaru w Subregionie, tak aby precyzyjnie odpowiadała ona na różnorodne potrzeby rozwojowe tego obszaru i wykorzystywała endogeniczny potencjał zasobów lokalnych

KONCENTRACJI TERYTORIALNEJ I TEMATYCZNEJ

- ukierunkowująca interwencję w ramach polityki na i skoncentrowaniu zasobów, środków i działań na kluczowych dla obszaru dziedzin.

OTWARTOŚCI I ELASTYCZNOŚCI

- polegająca na poszukiwaniu i dostosowywaniu się do zmian otoczenia i sytuacji w Subregionie oraz kreowaniu nowych narzędzi realizacyjnych przy zachowaniu trwałości celów Strategii.

Rys 26. Kluczowe zasady wdrażania Strategii Rozwoju Subregionu Północnego (Źródło: opracowanie własne)

11.2. Potencjalne źródła i ramy finansowania kluczowych działań wskazanych w Strategii wraz z modelem partnerskiej realizacji projektów

Cele i kierunki działań określone w Strategii Rozwoju Subregionu Północnego, wdrażane będą poprzez realizację przedsięwzięć i projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych.

Należy podkreślić, że Strategia Rozwoju Subregionu Północnego – jej priorytety i cele wpisują się w cele europejskiej, krajowej i regionalnej polityki rozwoju, co pozwala na oparcie mechanizmu finansowania wynikających z niej przedsięwzięć i projektów na źródłach europejskich i krajowych, w tym w ramach programów operacyjnych współfinansowanych ze środków UE i narzędzi polityki krajowej związanych

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

z zagadnieniami rozwoju gospodarczego, adaptacji do klimatu i ochrony środowiska, energetyki, mobilności, rozwoju obszarów wiejskich czy włączenia społecznego.

Do głównych źródeł finansowania realizacji Strategii zaliczyć zatem należy:

- środki budżetu gmin i powiatów obszaru Subregionu Północnego, które będą przeznaczane na finansowanie niektórych projektów własnych, służących osiągnięciu celów Strategii, lub na pokrycie tzw. wkładu własnego do projektów i zadań współfinansowanych ze środków zewnętrznych,
- środki pochodzące z programów pomocowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym w szczególności krajowych programów operacyjnych, programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, oraz instrumentów Komisji Europejskiej jak np.: Horyzont Europa, Life +, Erasmus Plus,
- środki budżetu państwa, w tym dotacji oraz subwencji oraz w ramach instrumentów krajowych np. Krajowy Plan Odbudowy czy kontrakty terytorialne i sektorowe oraz porozumienia terytorialne,
- środki funduszy celowych, w tym środki Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- środki budżetu województwa, w tym w ramach pomocy finansowanej oraz na podstawie porozumień i wspólnej realizacji zadań,
- środki międzynarodowych instytucji finansowych wspierających rozwój terytorialny, w tym Banku Światowego, czy Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- środki innych podmiotów publicznych i prywatnych realizujących działania i projekty służące osiągnięciu celów rozwoju Subregionu.
- Sytuacja finansowa jednostek samorządowych w Subregionie Północnym jest silnie zróżnicowana. Analizując zmiany w poziomie dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca jednostki samorządu w Subregionie możemy podzielić na 4 grupy:
 - jednostki o wysokiej dynamice wzrostu dochodów własnych i relatywnie wysokim poziomie tych dochodów: Miedźno, Kruszyna, Panki, Janów, Starcza, powiat kłobucki, Przystajń, Popów, co świadczyć może o relatywnie dobrej sytuacji i podstawach do dalszego finansowania rozwoju;
 - jednostki o niskiej dynamice wzrostu dochodów własnych i relatywnie wysokim poziomie tych dochodów: Częstochowa, Poczesna, Lipie, Krzepice, Olsztyn, Kłobuck,

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rędziny, Poraj, Koziegłowy, co świadczyć może o relatywnie dobrej sytuacji, ale słabnącej dynamice możliwości finansowania działań rozwojowych;

- o jednostki o wysokiej dynamice wzrostu dochodów własnych i relatywnie niskim poziomie tych dochodów: Niegowa, Opatów, Lelów, Przyrów, Dąbrowa Zielona, Koniecpol, Wręczyca Wielka, co świadczyć może o niskich, lecz poprawiających się możliwościach finansowania rozwoju;

jednostki o niskiej dynamice wzrostu dochodów własnych i relatywnie niskim poziomie tych dochodów: Konopiska, Myszków, powiat myszkowski, powiat częstochowski, Blachownia, Kamienica Polska, Mstów, Żarki, Kłomnice, Mykanów, co świadczyć może o niskich możliwościach finansowania rozwoju.

Zgodnie z założeniami Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027⁹ na realizację działań ZIT, wynikających z niniejszej Strategii do roku 2028 zaprogramowano środki pochodzące z EFRR w wysokości **154 181 683 euro**.

Dla ZIT Subregionu Północnego Województwa śląskiego przewidziano również wsparcie finansowe w inwestycje w infrastrukturę i tabor szynowy publicznego transportu zbiorowego w ramach **Priorytetu III Programu Fundusze Europejskie na Klimat i Środowisko 2021-2027 w kwocie 225 000 000 PLN**.

Subregion Północny Województwa śląskiego zaplanował projekt, który jest kolejnym elementem rozbudowy zeroemisyjnego systemu miejskiego publicznego w Częstochowie i przyczynia się, zgodnie z założeniami Programu FEnIKS, do rozwoju warunków do tworzenia zrównoważonej mobilności i inteligentnego systemu transportu publicznego w miastach, ograniczenia szkodliwego wpływu transportu na środowisko, tj. ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza w mieście oraz poprawy dostępności komunikacyjnej, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami na zasadzie równości z innymi użytkownikami. Projekt jest elementem szerszego przedsięwzięcia zintegrowanego pn. „Subregionalny system transportu publicznego”.

9 Dokument z 3 listopada 2021 r, Zarząd Województwa Śląskiego,
https://rpo.slaskie.pl/czytaj/program_funduszy_europejskich_dla_slaskiego_2021_2027_przyjety_25112021

Tabela 8 Indykatywne ramy finansowania przedsięwzięć zintegrowanych oraz innych przedsięwzięć realizujących cele Strategii.

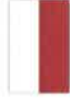
PRZEDSIĘWZIĘCIA ZINTEGROWANE					
Nazwa przedsięwzięcia zintegrowanego	Obszar	Zgodność ze Strategią Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego	Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	Szacowana wysokość dofinansowania (zł)	Główne źródło finansowania
Efektywność energetyczna Subregionu Północnego	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel Strategiczny C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Cel operacyjny C3.1 Wysoka efektywność energetyczna i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna. Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni.</p>	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE.</p>	153 800 000,00 zł	Alokacja ZITFESL 2021-2027
Subregionalna sieć ścieżek rowerowych	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel Strategiczny C.3. Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Cel operacyjny C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna</p>	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa powiązań transportowych poprzez ich przywrócenie, rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą wzmacniającą dostępność i spójność regionu, w tym w zakresie (...) dróg rowerowych, a także wsparcie działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. 	32 700 000 zł	Alokacja ZIT FESL 2021-2027
Subregionalny system transportu publicznego	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel Strategiczny C.3. Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Cel operacyjny C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna</p>	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa powiązań transportowych poprzez ich przywrócenie, rozbudowę, modernizację i 	96 800 000 zł	Alokacja ZIT FESL 2021-2027

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		<p>Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni.</p>	<p>zarządzanie infrastrukturą wzmacniającą dostępność i spójność regionu, w tym w zakresie dróg, linii kolejowych, szlaków wodnych oraz dróg rowerowych, a także wsparcie działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rozwoju transportu intermodalnego i multimodalnego, w tym rozwój centrów logistycznych o znaczeniu międzynarodowym o wysokiej dostępności transportowej. 	225 000 000,00 zł	FENIKS 2021-2027
Profesjonalna administracja	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel Strategiczny C.4. Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym. Cel operacyjny: C4.2 Zintegrowane planowanie rozwoju. Cel operacyjny: C4.3 Trwała współpraca terytorialna.</p>	<p>Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym: Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny.</p>	4 050 000,00 zł	Alokacja ZIT FESL 2021-2027
Subregion Północny-Turystyczny magnes województwa	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych: Cel operacyjny: C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców. Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców: Cel operacyjny: C2.3 Silne marki gospodarcze.</p>	<p>Cel strategiczny: A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej: Cel operacyjny: A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość. Cel strategiczny: B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca: Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniac.</p>	48 500 000 zł	Alokacja ZIT FESL 2021-2027

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Śląskie.
Europejski Fundusz Społeczny

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Bioróżnorodność przyrodnicza w Subregionie Północnym	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni</p>	<p>Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska</p>	14 400 000 zł	Alokacja ZIT FESL 2021-2027
Wsparcie dla klimatu Subregionu Północnego	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni</p>	<p>Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska</p>	38 250 000 zł	Alokacja ZIT FESL 2021-2027
Infrastruktura szkolnictwa zawodowego Subregionu Północnego	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych: <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C1.2 Efektywna edukacja i nauka. • Cel operacyjny: C1.3 Wysoka aktywność mieszkańców. </p> <p>Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarstwa zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: C2.4 Atrakcyjny rynek pracy. </p>	<p>Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca: <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniac. • Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki. </p>	18 000 000 zł	Alokacja ZIT FESL 2021-2027

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZUJĄCE CEL STRATEGII					
Nazwa Innego przedsięwzięcia	Obszar	Zgodność ze Strategią Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego	Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego	Szacunkowe nakłady	Źródło finansowania
Wysokiej jakości sieć drogowa Subregionu Północnego oraz inwestycje w infrastrukturę I tabor szynowy	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi:</p> <p>Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna.</p>	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa powiązań transportowych poprzez ich przywrócenie, rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą wzmacniającą dostępność i spójność regionu, w tym w zakresie dróg, linii kolejowych, szlaków wodnych oraz dróg rowerowych, a także wsparcie działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, wsparcie rozwoju transportu intermodalnego i multimodalnego, w tym rozwój centrów logistycznych o znaczeniu międzynarodowym o wysokiej dostępności transportowej. 	403 700 000,00 zł	FESL 2021-2027 Inne źródła
Subregion Północny przyjazny inwestowaniu	Obszar Subregionu Północnego	<p>Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców:</p> <p>Cel operacyjny: C2.1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna.</p> <p>Cel operacyjny: C2.2 Nowoczesny i konkurencyjny sektor przedsiębiorstw.</p> <p>Cel operacyjny: C2.3 Silne marki gospodarcze.</p>	<p>Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej:</p> <p>Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka.</p> <p>Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka.</p> <p>Cel operacyjny: A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość.</p>	60 000 000 zł	FESL 2021-2027 Inne źródła

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>Aktywne pokolenia i społeczeństwo</p>	<p>Obszar Subregionu Północnego</p>	<p>Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych: Cel operacyjny: C.1.1 Nowoczesne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne. Cel operacyjny: C.1.2 Efektywna edukacja i nauka. Cel operacyjny: C.1.3 Wysoka aktywność mieszkańców.</p>	<p>Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańców: Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych. Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniac. Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki.</p>	<p>34 140 000,00 zł</p>	<p>FESL 2021-2027 Inne źródła</p>
<p>Kwalifikacje jutra</p>	<p>Obszar Subregionu Północnego</p>	<p>Cel strategiczny: C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych: Cel operacyjny: C.1.2 Efektywna edukacja i nauka. Cel operacyjny: C.1.3 Wysoka aktywność mieszkańców. Cel strategiczny: C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców: Cel operacyjny: C.2.4 Atrakcyjny rynek pracy. Cel Strategiczny C.4. Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym. Cel operacyjny C.4.1. Sprawna administracja publiczna</p>	<p>Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańców: Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniac Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki. Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym: Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna.</p>	<p>8 600 000,00 zł</p>	<p>FESL 2021-2027 Inne źródła</p>

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

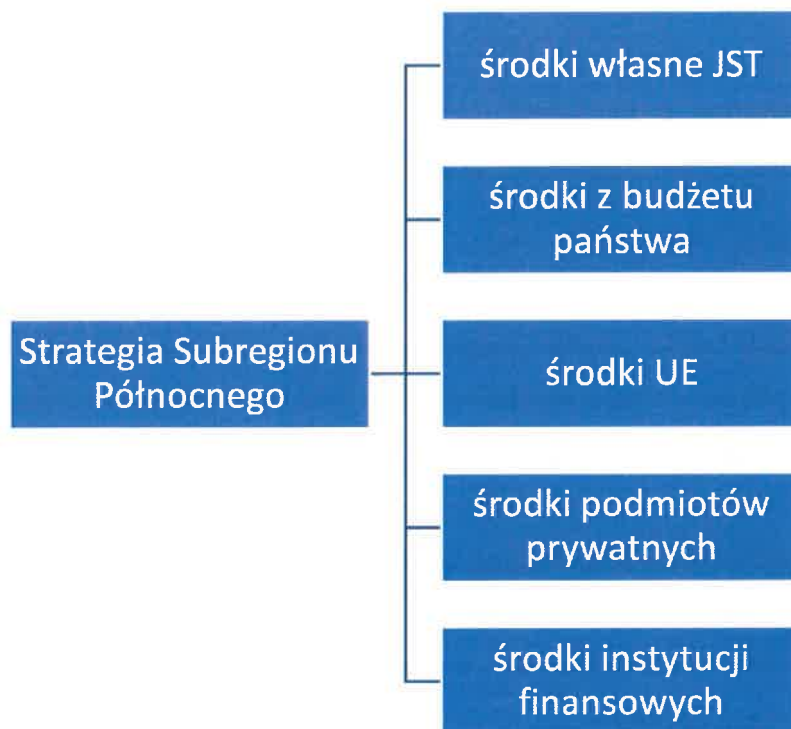

„Plan Działania Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>Usługi i nowoczesna infrastruktura komunalna i ochrony środowiska</p>	<p>Obszar Subregionu Północnego</p>	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko Subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi: Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna. Cel operacyjny: C3.3 Wysoka jakość środowiska i przestrzeni. Cel operacyjny: C3.4 Korzystne warunki mieszkaniowe.</p>	<p>Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni: Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura.</p>	<p>135 900 000,00 zł</p>	<p>FESL 2021-2027 Inne źródła</p>
<p>Odnawialne źródła energii Subregionu Północnego</p>	<p>Obszar Subregionu Północnego</p>	<p>Cel strategiczny: C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi: Cel operacyjny: C3.2 Nowoczesna infrastruktura techniczna.</p>	<p>Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura: Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE.</p>	<p>145 200 000,00 zł</p>	<p>FESL 2021-2027 Inne źródła</p>

Źródło: opracowanie własne

Kluczowe źródła finansowania Strategii

Rys 27. Kluczowe źródła finansowania Strategii (Źródło: opracowanie własne)

W załączniku do niniejszego dokumentu ujęto projekty zidentyfikowane w trakcie prac nad jego przygotowaniem wraz z wstępnym zakresem oraz ramami finansowymi. Należy jednak podkreślić, iż praca nad ich konkretyzacją oraz wykreowaniem nowych projektów będzie trwała przez cały czas wdrażania Strategii. Projekty takie będą zgłaszane w odpowiednim trybie przez członków Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego oraz partnerów społeczno-gospodarczych.

Projekty będą ujmowane, w przyjmowanej liście projektów – o której mowa w art. 36 Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–określającej grupę projektów, których stopień przygotowania umożliwia ubieganie się o współfinansowanie lub finansowanie zewnętrzne.

Lista ta będzie na bieżąco aktualizowana w zakresie ujętych w nim projektów realizacyjnych.

Tryb wyboru projektów

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 właściwe instytucje (w tym Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027) mogą wybierać projekty w sposób konkurencyjny albo niekonkurencyjny. Właściwa instytucja wskazuje w regulaminie, jaki sposób wyboru projektów stosuje tj. konkurencyjny albo niekonkurencyjny, a następnie opisuje go.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W przypadku projektów umieszczonych na niniejszej liście przewiduje się głównie stosowanie konkurencyjnego trybu wyboru projektów, przy czym:

- a) Celem postępowania może być wybór do dofinansowania wszystkich projektów spełniających określone kryteria, do wyczerpania kwoty przewidzianej na dofinansowanie projektów w regulaminie. Taki sposób wyboru projektów właściwa instytucja może stosować w postępowaniu, w którym wnioski będą przyjmowane i oceniane na bieżąco.
- b) Celem postępowania może być wybór do dofinansowania wszystkich projektów spełniających określone kryteria, które dodatkowo uzyskały minimalną wymaganą liczbę punktów, do wyczerpania kwoty przewidzianej na dofinansowanie projektów w regulaminie.
- c) Celem postępowania może być wybór do dofinansowania projektów spełniających określone kryteria, które wśród projektów z wymaganą minimalną liczbą punktów uzyskały kolejno największą liczbę punktów.
- d) Celem postępowania może być wybór do dofinansowania pojedynczego projektu. Zastosowanie takiego podejścia może mieć miejsce zarówno w ramach konkurencyjnego jak i niekonkurencyjnego sposobu wyboru projektów.

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego będzie uczestniczyć w wyborze do dofinansowania projektów, które wynikają z opracowanej i uchwalonej strategii rozwoju ponadlokalnego, która pełni funkcję strategii ZIT. Jego uczestnictwo w wyborze projektów do dofinansowania polegać będzie na umieszczeniu projektu na liście projektów stanowiącej załącznik do niniejszej strategii. Pozytywna opinia Instytucji Zarządzającej w sprawie niniejszej strategii stanowi warunek przeprowadzenia postępowania dotyczącego projektów konkurencyjnych wskazanych na liście, również w przypadku jej aktualizacji.

Lista projektów zawiera również projekt wskazany jako niekonkurencyjny pn. *„Kompleksowa modernizacja Zakładu Zagospodarowania Odpadów Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Sobuczynie w latach 2023-2030”*

Projekt spełnia przesłanki wskazane do trybu wyboru niekonkurencyjnego określone w art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, tj. :

- wnioskodawca jest jednoznacznie określony;

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- ma on strategiczne znaczenie dla rozwoju obszaru objętego realizacją ZIT- projekt został umieszczony na liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do uwzględnienia w Kontrakcie Programowym dla Województwa Śląskiego (Uchwała nr 81/392/VI/2023 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 18 stycznia 2023).

Pozytywna opinia Instytucji Zarządzającej w sprawie niniejszej strategii, stanowi potwierdzenie przesłanek stosowania niekonkurencyjnego sposobu wyboru projektów wskazanych na liście jako niekonkurencyjne, w szczególności dotyczącej strategicznego znaczenia projektu.

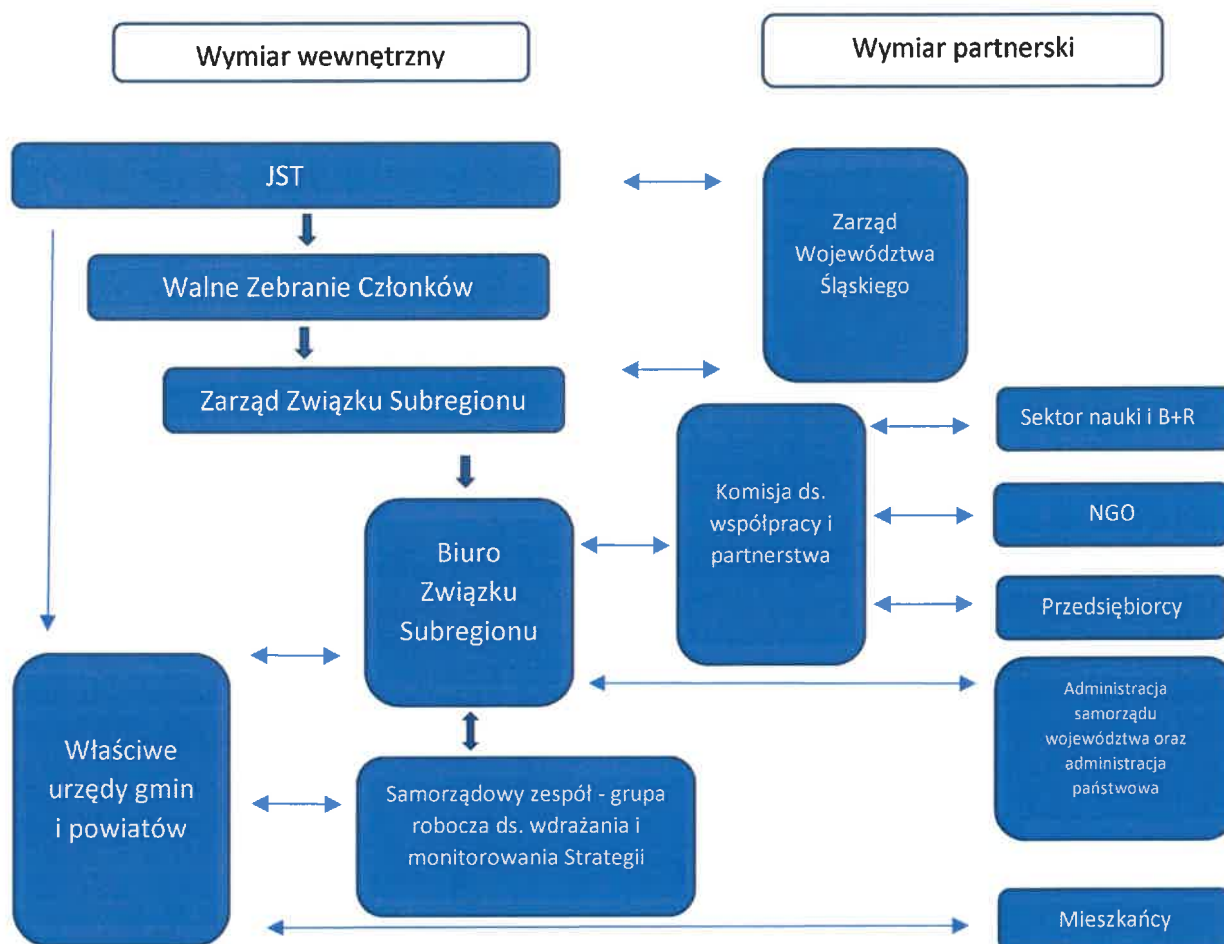
Szczegółowa procedura aktualizacji listy projektów zostanie określona w decyzjach odpowiednich organów Związku, a szczegółowy tryb wyboru projektów zostanie określony przez IZ FESL w regulaminach naboru wniosków o dofinansowanie.

W oparciu o kluczową zasadę przygotowania Strategii Rozwoju Subregionu, tj. zasadę partnerstwa prowadzony będzie również proces operacjonalizacji i wdrażania tego dokumentu.

W celu realizacji tej zasady w wymiarze zewnętrznym w procesie wdrażania Strategii działań będzie powołana Komisja ds. współpracy i partnerstwa.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Podmioty procesu wdrażania.

Rys 28. Podmioty procesu wdrażania (Źródło: opracowanie własne)

Przygotowanie i realizacja projektów partnerskich, które powinny być ujmowane w ramach aktualizowanego Programu Wykonawczego Strategii, oparte powinno być na ramowych warunkach, do których zaliczyć należy:

- posiadanie lidera partnerstwa;
- uczestnictwo partnerów w realizacji projektu na każdym jego etapie, co oznacza m.in wspólne przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu oraz wspólne zarządzanie projektem;
- adekwatność udziału partnerów, co oznacza odpowiedni udział partnerów w realizacji projektu (wniesienie zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych odpowiadających realizowanym zadaniom).

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ponadto wspólne realizowanie zadań przez jednostki samorządu terytorialnego powinno uwzględniać ramy określone w ustawach: z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa.

W procesie wyboru partnerów na etapie wdrażania Strategii należy brać pod uwagę:

- zgodność działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa;
- oferowany wkład potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa;
- doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze (wykazanie realizacji projektów o różnych źródłach finansowania, lecz realizowanych w obszarze, którego dotyczy projekt partnerski);
- współpraca w trakcie przygotowania projektu.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

12. Mechanizm monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii

Strategia Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego stanowi podstawowe narzędzie do zarządzania rozwojem społeczno-gospodarczym do 2030 roku. Realizacja ZIT ma na celu przede wszystkim promowanie partnerskiego modelu współpracy oraz realizację projektów, które będą odpowiedzią na potrzeby, jak i rozwiązaniem problemów występujących na terenie Subregionu Północnego przy wykorzystaniu potencjału jaki posiada obszar funkcjonalny. Na skuteczność realizacji ZIT wpływać będzie stopień oraz dynamika wdrażania przyjętych ustaleń strategicznych oraz przyznana dla Subregionu Północnego alokacja.

Narzędziem, które posłuży do oceny procesów zmian, a docelowo stopnia osiągnięcia zdefiniowanej wizji rozwoju, jest monitoring. Polega on na analizie postępów realizacji założonych przedsięwzięć i projektów, w oparciu o wskaźniki dostosowane do badanego obszaru. Monitoring umożliwia nie tylko modyfikację poszczególnych elementów przyjętych ustaleń strategicznych ale może być też wykorzystany do ciągłego śledzenia zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu, jak i wewnątrz obszaru funkcjonalnego Subregionu Północnego, które mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na osiągnięcie przyjętych celów. Pozwala to na zwiększenie zdolności do szybkiej i skutecznej reakcji na zachodzące zmiany.

Monitoring Strategii Rozwoju Subregionu Północnego przeprowadzany będzie w dwuletnich przedziałach czasowych. Pozwoli to na uzyskanie informacji o:

- zachodzących procesach na obszarze Subregionu Północnego,
- skuteczności podejmowanych działań i stopnia ich realizacji,
- dokonaniu dokładnych analiz porównawczych i tematycznych.

Wnioski z monitoringu w pierwszej kolejności służyć będą wskazaniu konieczności podjęcia działań interwencyjnych służących osiągnięciu zamierzonych celów, a także modyfikacji przyjętych ustaleń dla zwiększenia efektywności. Dane na potrzeby prowadzenia procesu monitoringu będą gromadzone przez właściwą merytoryczną komórkę organizacyjną Biura Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na podstawie informacji przekazanych przez członków Samorządowego zespołu - grupy roboczej ds. wdrażania i monitorowania Strategii. Będą to dane przede wszystkim z zakresu rzeczowego, kosztów terminów realizacji zadań inwestycyjnych zgłoszonych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. W tym celu rozsyłane będą ankiety do poszczególnych JST z Obszaru Funkcjonalnego.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Do kluczowych narzędzi monitorowania Strategii Subregionu Północnego zaliczyć należy:

- na poziomie JST
 - ankietę monitoringowo - ewaluacyjną przeprowadzoną corocznie w samorządach-gminach i powiatach członkowskich,
 - raport o realizacji projektów wdrożeniowych podejmowanych przez Członków Związku i partnerów,
 - informacje bieżące samorządów – członków ZGiPSPn o zmianach w zapisach dokumentów strategicznych, priorytetach polityki lokalnej oraz planowanych koncepcjach projektów mających znaczenie dla realizacji Strategii Subregionu,
- na poziomie Związku:
 - coroczny przegląd programów, Strategii i dokumentów branżowych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. Opracowanie raportu i ewentualnych rekomendacji w zakresie aktualizacji Strategii przy udziale Samorządowego Zespołu - grupy roboczej ds. wdrażania i monitorowania Strategii.

Na podstawie wyników stosowania powyższych narzędzi i mechanizmów wymiany informacji sporządzane będą sprawozdania (przygotowywane co 2 lata) z realizacji przedsięwzięć zintegrowanych z uwzględnieniem zmian warunków realizacji Strategii. Sprawozdanie zawierać będzie oceny stopnia realizacji Strategii oraz rekomendacje w zakresie jej aktualizacji lub zmiany mechanizmu wdrażania w wymiarze operacyjnym.

W oparciu o zebrane informacje sporządzony zostanie Raport monitoringowy przekazany do akceptacji Zarządowi Związku i opublikowany na stronie Związku oraz stronach internetowych jego członków.

Przyjmuje się, iż odbiorcami monitoringu są następujące podmioty:

- samorządy gmin członkowskich Związku Subregionu Północnego,
- Komisja ds. współpracy i partnerstwa,
- przedsiębiorstwa,
- organizacje pozarządowe,
- mieszkańcy obszaru funkcjonalnego.

W ramach prowadzenia procedur monitoringu nie przewiduje się zlecenia usług podmiotom zewnętrznym. Monitoring prowadzony będzie w ramach zakresu czynności pracowników samorządowych na poziomie każdego z członkowskiego samorządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego. Następnie dane będą przekazywane do Biura

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Związku odpowiedzialnego za monitoring oraz koordynatora grupy roboczej ds. wdrażania i monitorowania Strategii. Bezkosztowy sposób prowadzenia monitoringu, prowadzony przez pracowników Biura Związku umożliwi prawidłowe zaplanowanie dalszych działań.

Jawność monitoringu będzie zagwarantowana poprzez:

- umieszczenie informacji o jego wynikach na stronach internetowych samorządów wchodzących w skład Związku,
- publikację raportów monitorujących w samorządach należących do Obszaru Funkcjonalnego Subregionu Północnego.

Poniżej przedstawiono wskaźniki produktowe i finansowe realizacji Strategii Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.

Tabela 9. Wskaźniki produktowe i finansowe wdrażania Strategii (Źródło: opracowanie własne)

Wskaźnik	Jednostka	Źródło danych
Liczba projektów partnerskich realizowanych w ramach ZIT	Szt.	Dane członków Związku
Liczba projektów partnerskich realizowanych poza ZIT	Szt.	Dane członków Związku
Nakłady własne poniesione na realizację zadań w ramach ZIT	PLN	Dane członków Związku
Środki finansowe pozyskane na realizację projektów zapisanych w Strategii	PLN	Dane członków Związku

Ponadto w okresach co 2 lata będą monitorowane i oceniane kierunki zmian wskaźników do założonych rezultatów zaplanowanych działań (zob. rozdział *Oczekiwane rezultaty planowanych działań wraz ze wskaźnikami*).

Na poziomie operacyjnym w procesie opracowania poszczególnych projektów zintegrowanych wdrażających Strategię Rozwoju Subregionu Północnego podmiot odpowiedzialny za przygotowanie i realizację projektu zobowiązany powinien być do przeprowadzenia ewaluacji projektu przed przystąpieniem do jego realizacji – ocena ex-ante oraz po jego zakończeniu ex-post, a wnioski z tych badań powinny być ujmowane w sprawozdaniach rocznych, przygotowywanych na potrzeby sporządzenia raportu monitoringowego.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

13. Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii (ex-ante)

Na etapie przygotowania projektu Strategii - zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przeprowadzono ewaluację ex-ante dokumentu.

Celem poddania projektu Strategii rozwoju ewaluacji ex-ante jest sprawdzenie/podniesienie jakości Strategii, a przez to także jakości zarządzania strategicznego rozwojem obszarem. W końcowym efekcie powinno się to przełożyć na poprawę jakości życia mieszkańców, poziomu rozwoju gospodarczego i stanu środowiska. Głównym pytaniem, na jakie odpowiada ewaluacja Strategii, jest pytanie: czy będzie ona wystarczająco dobra z punktu widzenia przyjętych kryteriów oceny? Obowiązkowa ewaluacja projektu Strategii przeprowadzana jest po to, by ją udoskonalić na podstawie dokonanej oceny.

Przeprowadzenie badania ewaluacyjnego wymaga jasno sformułowanych kryteriów. Na potrzeby ewaluacji ex ante projektu Strategii rozwoju przyjęto następujące kryteria oceny:

- spójność (wewnętrzna i zewnętrzna) – analiza dokumentacji (projektu strategii i dokumentów strategicznych wyższego rzędu) polegająca na zbadaniu zgodności między celami strategii oraz między strategią obszaru a strategią regionalną/ strategiami krajowymi, a także ocenie samej strategii i procesu jej opracowywania,
- trafność – analiza adekwatności celów strategii względem zidentyfikowanych problemów i wyzwań społeczno-gospodarczych
- przewidywana skuteczność – analiza tego, czy działania zostały prawidłowo dobrane pod kątem osiągnięcia wyznaczonych celów, a zakładane zasoby i przyjęty system wdrażania dają szansę na osiągnięcie mierzalnych celów,
- przewidywana efektywność – analiza tego, czy realne do osiągnięcia cele uzasadniają poniesienie przewidywanych nakładów

13.1. Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej ewaluacji ex-ante

Przedstawiony do konsultacji projekt projektu Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 pod względem formalnym, proceduralnym, metodycznym i merytorycznym odpowiada wymogom jakie są stawiane przed

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

dokumentami planistycznymi służącymi określeniu polityki rozwojowej w układach ponadlokalnych. Dokument zawiera określone w ustawie o samorządzie gminnym elementy. Zastosowany szeroki wachlarz narzędzi analitycznych począwszy od analizy ilościowej opartej na danych statystycznych pochodzących ze statystyki publicznej i danych samorządów lokalnych, jak również uzupełnienie tego obrazu ilościowego o analizy jakościowe i badania ankietowe, stanowiły możliwość swobodnego formułowania wniosków i opinii poszczególnych użytkowników tego obszaru.

Przedstawiony projekt jest spójny i oparty na analizie wewnętrznej oraz uwarunkowaniach zewnętrznych.

Przed przyjęciem ostatecznej wersji projektu Strategii należy dokonać analizy uwag i rekomendacji sformułowanych w raporcie ewaluacji ex-ante. W szczególności do kluczowych rekomendacji w zakresie rozważenia i ewentualnego uwzględnienia w dokumencie oraz w toku jego wdrażania zalicza się:

1) w ostatecznym projekcie Strategii:

- uwzględnianie wniosków z przygotowanej prognozy oddziaływania na środowisko
- rozpatrzenie wniosków i uwag z procesu konsultacji i ich ujęcie w zakresie możliwie najszerszym, który jednak nie będzie powodować istotnych zmian w wypracowanym w szerokim partnerstwie rozwiązań zawartych w projekcie.

2) po przyjęciu Strategii

- przeprowadzenie analizy funkcjonowania administracji samorządów lokalnych i jednostek podległych pod kątem wskazanych celów oraz dostosowanie zakresów ich prac do zapewnienia efektywności procesu wdrażania
- dokonanie czynności organizacyjnych utrwalających współpracę pomiędzy Biurem Związku i JST
- prowadzenie ciągłych analiz i badań w zakresie przygotowywanych planów Strategii krajowych i regionalnych, w tym w szczególności związanych z nowym okresem programowania UE.

Wynikające z badania ewaluacyjnego, korekty projektu Strategii zostały wprowadzone i zgodnie z proponowanym, ogólnym sposobem odniesienia się do nich, zostały wykorzystane przy opracowaniu końcowego dokumentu Strategii jeszcze przed uchwaleniem dokumentu i rozpoczęciem wdrażania.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

14. Załączniki

Załącznik nr 1: Analiza zgodności Strategii z krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi, planistycznymi oraz regulacjami prawnymi dla nowego okresu budżetowania Unii Europejskiej 2021-2027

Tabela 10 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z obszarami Europejskiego Zielonego Ładu

	Cele Strategii Subregionu Północnego			
Obszary polityki europejski Zielony Ład	C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych	C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców	C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi	C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym.
Klimat	○	○	○	○
Energia		○	○	
Przemysł	○	○		
Środowisko		○	○	○
Rolnictwo		○	○	
Transport		○	○	
Finanse i rozwój regionalny				○
Badania naukowe i innowacje	○	○	○	○

Tabela 11 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z celami SOR

	Cele Strategii Subregionu Północnego			
Cele strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych	C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców	C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi	C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym.
Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej na wiedzy, danych i doskonałości organizacyjnej	○	○		
Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	○		○	

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu	○			○
---	---	--	--	---

Tabela 12 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z celami KSRR

	Cele Strategii Subregionu Północnego			
Cele Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych	C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców	C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi	C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym.
Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	○	○	○	
Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	○	○	○	
Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie				○

Tabela 13 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z celami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

	Cele Strategii Subregionu Północnego			
Cele Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2030	C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych	C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców	C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi	C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym.

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	☐	☐	☐	
Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	☐		☐	
Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	☐	☐	☐	
Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym				☐

Tabela 14 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z celami Projektu Programu Fundusze dla Śląskiego

Priorytety Programu Fundusze dla Śląskiego	Cele Strategii Subregionu Północnego			
	C.1 Możliwości rozwoju mieszkańców i społeczności lokalnych	C.2 Urozmaicona struktura gospodarcza zapewniająca bezpieczeństwo ekonomiczne i wykorzystująca potencjały lokalne oraz kwalifikacje mieszkańców	C.3 Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń i środowisko subregionu z zachowanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi	C.4 Nowoczesne zarządzanie rozwojem lokalnym i subregionalnym.
Fundusze Europejskie na inteligentny rozwój	☐	☐		
j Fundusze Europejskie na zielony rozwój		☐	☐	
Fundusze Europejskie dla zrównoważonej mobilności		☐	☐	
Fundusze Europejskie dla sprawnego transportu			☐	
Fundusze Europejskie dla rynku pracy	☐			
Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca	☐	☐		☐
Fundusze Europejskie na rozwój terytorialny	☐			☐

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie na transformację		☐	☐	☐
Priorytety pomocy technicznej	☐			☐

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis rysunków

Rys 1. Kluczowe mechanizmy uruchamiane w procesie opracowania Strategii Subregionu	6
Rys 2. Partycypacja w procesie zarządzania rozwojem Subregionu Północnego	6
Rys 3. Gęstość zaludnienia gmin Subregionu Północnego w 2020 roku	31
Rys 4. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji w Subregionie Północnym.....	32
Rys 5. Dojazdy do pracy z gmin Subregionu Północnego.....	34
Rys 6. Liczba łóżek na 10 tys. Mieszkańców.....	37
Rys 7. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w 2020 roku	38
Rys 8. Obszary chronione w Subregionie Północnym	40
Rys 9. Sieć wodna i obszary narażone na zagrożenie powodzią na terenie Subregionu Północnego	41
Rys 10. Ramowy układ rowerowy w Subregionie Północnym	43
Rys 11. Waloryzacja krajobrazów województwa śląskiego na tle jednostek zarządzania krajobrazem	44
Rys 12. Sieć komunikacyjna Subregionu Północnego	49
Rys 13. Generalny Pomiar Ruchu 2020 na drogach krajowych.....	50
Rys 14. Układ logiczny Strategii Subregionu Północnego	59
Rys 15. Cele strategiczne i cele operacyjne	61
Rys 16. Model funkcjonalno-przestrzenny	103
Rys 17. Cele Strategii Rozwoju Województw Śląskiego Śląskie 2030	109
Rys 18. Subregiony województwa i ich ośrodki centralne.....	111
Rys 19. OSI- obszary cenne przyrodniczo	112
Rys 20. OSI – ośrodki wzrostu	113
Rys 21. OSI – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze	114
Rys 22. . OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza	115
Rys 23. Subregionalne Obszary Strategicznej Interwencji	117
Rys 24. Kluczowe organy zarządzające procesem planowania i wdrażania Strategii	120
Rys 25. Schemat organizacyjny Biura Związku	121
Rys 26. Kluczowe zasady wdrażania Strategii Rozwoju Subregionu Północnego	129
Rys 27. Kluczowe źródła finansowania Strategii	138
Rys 28. Podmioty procesu wdrażania	141

„Plan Działań Pomocy Technicznej” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis tabel

Tabela 1. Propozycje projektów.....	12
Tabela 2. Ludność w gminach Subregionu.....	30
Tabela 3. Liczba beneficjentów pomocy społecznej w Subregionie	32
Tabela 4. Charakterystyka sieci ciepłowniczej na terenie powiatów Subregionu Północnego	46
Tabela 5. Analiza SWOT	51
Tabela 6. Priorytety strategiczne Subregionu Północnego i ich zawartość	60
Tabela 7. Cele i kierunki rozwoju Subregionu Północnego	62
Tabela 8 Indykatywne ramy finansowania przedsięwzięć zintegrowanych oraz innych przedsięwzięć realizujących cele Strategii.....	132
Tabela 9. Wskaźniki produktowe i finansowe wdrażania Strategii	145
Tabela 10 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z obszarami Europejskiego Zielonego Ładu	148
Tabela 11 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z celami SOR	148
Tabela 12 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z celami KSRR.....	149
Tabela 13 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z celami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	149
Tabela 14 Zgodność celów rozwoju Subregionu Północnego z celami Projektu Programu Fundusze dla Śląskiego	150